

PARAPLEGIK

ISSN 0351-9163

Št. 125

GLASILO ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

junij 2011

MEDNARODNA ODPRAVA POTAPLJAČEV S POŠKODBO HRBTENJAČE NA KUBO

**KAKO SE URESNIČUJE KONVENCIJA O PRAVICAH INVALIDOV
SLOVESNI PODPIS LISTINE DESETLETJA
KONGRES ESCIF-A V DE RIJPU NA NIZOZEMSKEM
PLESALCI IZ SLOVENIJE POBRALI DEVET NAJVIŠJIH ODLIČIJ
Z ROČNIMI KOLESI NA TRADICIONALNI MARATON TREH SRC**

TISKOVINA

POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 1130

KAZALO

Delo Zveze	stran	4
Strokovno	stran	12
Intervju	stran	17
Delo društev	stran	20
Potopis	stran	31
Šport	stran	37
Kultura	stran	53
V spomin	stran	56
Oglasi	stran	57
Razvedrilo	stran	58
Križanka	stran	59

Glasilo Paraplegik izdaja Zveza paraplegikov Slovenije in njena pokrajinska društva: Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, Društvo paraplegikov Gorenjske, Društvo paraplegikov Istre in Krasa, Društvo paraplegikov Koroške, Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije, Društvo paraplegikov severne Primorske, Društvo paraplegikov severne Štajerske in Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske
Za ZPS: Dane Kastelic

Glavna in odgovorna urednica: Tina Pavlovič

Uredniški odbor: Jasna Tepina, Dani Globokar, dr. med., asistent fiziater, mag. Aleksandra Tabaj, Jože Globokar, Dane Kastelic, Barbara Slaček, Benjamin Žnidaršič

Tajnica uredništva: Darja Kos

Lektoriranje: Darka T. Podgoršek

Tisk: C.VISTA d.o.o., 3270 Laško

Prelom in obdelava slik: C.VISTA d.o.o.

Avtor fotografije na naslovnici: Miha Matavž

Osnovni podatki uredništva: Zveza paraplegikov Slovenije, Štihova 14, 1000 Ljubljana, p.p. 5714, Tel.: 432-71-38, fax.: 432-72-52

Email: zveza.paraplegikov@guest.arnes.si

Spletna stran: www.zveza.paraplegikov.si

Transakcijski račun: 03170-1001146571

Poština plačana pri pošti 1130

Naklada: 1800 izvodov

ISSN 0351-9163

Lep poletni pozdrav vsem skupaj!

Med nas so že prišli topli, če ne že kar vroči dnevi. Začelo se je poletje in z njimi počitnice, dopust in seveda obnovitvena rehabilitacija, ki se je mnogi med nami krepko veselimo, saj pomeni krepitev telesa in duha.

Kopalna sezona se je začela tudi v našem Domu paraplegikov v Pacugu, kjer je z letošnjim letom uvedenih tudi nekaj novosti. Katero so, vam ne bom izdala, saj si seveda lahko več o tem preberete v enem izmed številnih člankov. Spomladanski čas pa so delo Zveze in delo društev zaznamovali predvsem občni zbori, ki jih imajo vsako leto naša pokrajinska društva in jih tudi

predstavljajo v kratkih povzetkih v našem glasilu. Strokovni del naše ga glasila prav tako predstavljamo z novostmi o socialnovarstvenih prejemkih, ki vse nas zelo zanima, saj bo to nedvomno neposredno vplivalo na vsakega našega člana kot posameznika.

V tokratni številki je zanimiv tudi strokovni članek o kongresu, ki ga je organizirala Evropska zveza paraplegikov. Udeležil se ga je tudi asist. Daniel Globokar, dr. med., ki ga poznamo mnogi izmed nas. Članek govori o kvaliteti rehabilitacijske obravnave po poškodbah hrbtenjače. Naši dopisniki so veliko napisali tudi o naših športnikih iz različnih športnih panog, katerih rezultati sodijo v sam vrh.

Rada bi vas spomnila samo še na

nekaj. To je, da ne pozabite na nas in da svoja poletna doživetja napišite za našo naslednjo številko. Velja?

Lepo bodite in adijo,

Vaša urednica Tina Pavlovič

To kolumno začujem z novico vsem tistim, ki ste v prejšnji številki prezrli In memoriam za Ivanom Peršakom, ustanoviteljem in dolgoletnim predsednikom Zveze paraplegikov Slovenije.

Ko je bil Paraplegik že v tiskarni, se je novica, da je tuzemsko življenje nepričakovano zapustil Ivan Peršak, globoko zarezala v spomin vseh paraplegikov, tetraplegikov, sodelavcev na kulturnem in družbenem področju. Od njega smo se poslovili 25. marca 2011 v njegovem rojstnem kraju Mali Nedelji. Kot igralcu košarke na vozičkih, kapetanu prve ekipe in pozneje kot trenerju košarkarske reprezentance je upravni odbor soglasno preimenoval pokal Zveze paraplegikov v košarki na vozičkih v njegov spomin.

Mislil, da je prav, da je največje spominsko tekmovanje v košarki pri Zvezi paraplegikov Slovenije poimenovano po njem, saj je tudi kot organizator in športnik veliko pripomogel k slovenski košarki

na invalidskih vozičkih predvsem v prvih korakih organiziranja te športne panoge.

Od zadnjega mojega pisanja smo pri Zvezi paraplegikov na podlagi natečaja za novo člansko izkaznico prišli tudi do posodobljene oblike našega identifikacijskega dokumenta. Pri izbiranju je sodelovalo kar 22 predlogov, tako da je imela komisija zelo zahtevno delo za izbor, mislim pa, da ga je dobro opravila. Postopno zamenjavo predvidevamo do konec letošnjega leta. Do takrat bomo tudi obiskali vse člane in izpolnili ankete, ki so podlaga za postavitev nove baze podatkov in postavitev centralnega registra za paraplegike in tetraplegike, kar opravljajo poverjeniki društev na posameznem področju.

Na začetku maja je Evropska zveza paraplegikov – ESCIF, katere ustanoviteljica je bila naša Zveza, izvedla redni letni kongres paraplegikov. To je izredna priložnost, da si izmenjamo izkušnje in ugotovimo

tudi, kakšno je stanje v Evropi na področju medicinskotehničnih pripomočkov, kjer še vedno capljamo za našimi kolegi. Pa vendar se tudi pri nas premika, končno bomo na pobudo ZZZS kot uporabniki izvedli testiranje urinskih katetrov s hidrofilno oblogo od dveh proizvajalcev, ki nastopata na našem trgu in imata največji tržni delež. Po zagotovilih ZZZS bo imelo priporo-

Predsednik Dane Kastelic

čilo Zveze paraplegikov Slovenije veliko težo za uvrstitev v cenovni standard. S tem dejanjem gremo v korak z evropskimi paraplegiki in njihovo dobro prakso, da imamo tudi uporabniki pravico povedati, kaj je za nas dobro in kaj ne.

Doslej se je na vseh ravneh dogajalo in se še dogaja, da o tem, kaj je dobro za nas, odločajo drugi, v svojem svetem egoističnem prepričanju, da delajo nekaj dobrega – pa čeprav velikokrat tudi na škodo nas invalidov. Ta praksa se mora postopoma končati, tudi v glavah politikov in strokovnjakov na različnih področjih.

Naše članstvo pa tudi širša javnost je s paraplegijo in tetraplegijo ter z našimi potrebami za osnovno in varno eksistenco čedalje bolj seznanjena, kar je gotovo zasluga

tudi Zveze paraplegikov in društev. Zaradi ozaveščenosti pa člani dajejo tudi različne pobude po radikalnejših nastopih v javnosti, ne nazadnje se kaže tudi težnja po protestu pred parlamentom ali vlado.

Zakaj pa bi bili invalidi slabši kot drugi? Toda glede na odzive na take dogodke pri aktualni vladi ni pričakovati izboljšanja stanja. Po mojem je bistveno, da sami vztrajamo pri stališču »nič o paraplegikih brez paraplegikov« in poskušamo zakonodajalce in institucije s svojim strokovnim in laičnim potencialom z argumenti prepričati o naših upravičenih potrebah, tudi v okolju, kjer živimo in delamo. Ne smemo razmišljati, češ da je to skrb nekoga drugega, sami pa vse spremljamo pasivno! Prvi argument je tudi naša kredibilnost v

očeh zunanjih institucij. Za nami je revizija našega poslovanja za preteklo leto, ki ga je opravila pooblaščen revizorka iz znane revizijske hiše. Na celotno letno poročilo za leto 2010, ki je sestavljeno iz poslovnega in računovodskega poročila, je dala zelo pozitivno oceno. Na podlagi teh ugotovitev je tudi Skupščina Zveze v Domu paraplegikov v Pacugu na svoji 5. redni seji letno poročilo za leto 2010 sprejela soglasno.

S kolumno se do jeseni poslavljam. V poletnih mesecih vsem bralcem želim veliko prijetnih dogodivščin, pa kjer koli že boste. Tudi v teh pritiskih današnjega časa si skušajte odtrgati košček samo zase in bližnje. Verjemite mi, da se vam bo bogato obrestovalo!

Dane Kastelic

Predstavniki ZPS na delovnem posvetu v Državnem svetu

KAKO SE URESNIČUJE KONVENCIJA O PRAVICAH INVALIDOV

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije in Državni svet Republike Slovenije so 12. aprila pod pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka v dvorani Državnega sveta pripravili delovni posvet z naslovom Vloga invalidov in države pri spremljanju uresničevanja konvencije o pravicah invalidov.

Pred tremi leti, aprila 2008, je Državni zbor Republike Slovenije ratificiral Konvencijo o pravicah invalidov, ki jo je 13. decembra 2006 sprejela generalna skupščina OZN. Do danes jo je podpisalo 147 članic OZN, ratificiralo pa 99.

Konvencija predvideva različne načine spremljanja njenega izvajanja, pri čemer posebej določa pravico civilne družbe, zlasti invalidov in njihovih reprezentativnih organizacij, da so vključeni v postopek spremljanja njenega izvajanja.

Posvet je skušal odgovoriti zlasti na naslednja vprašanja:

- Kako se konvencija uresničuje?
- Ali invalidi dejansko uživajo vse zapisane pravice?
- Ali je Republika Slovenija vzpostavila ustrezne mehanizme za promocijo, uresničevanje in nadzor izvajanja konvencije?

Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, ki je bil sprejet novembra 2010, je določil, da to nalogo opravlja Svet za invalide RS, ki pa še ni konstituiran.

Na posvetu so bili udeleženci posveta seznanjeni tudi s predlagano ureditvijo izpolnjevanja zahtev t. i. pariških načel o delovanju nacionalnih struktur za varovanje človekovih pravic. V videoposnetku je udeležence najprej nagovoril predsednik RS dr. Danilo Türk, nato pa so predstavnike invalidskih organizacij, medijev in goste nagovorili še mag. **Blaž Kavčič**, predsednik Državnega sveta RS, **dr. Zdenka Čebašek Travnik**, varuhinja človekovih pravic RS, in **Boris Šuštaršič**, predsednik Naci-

onalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije in član Državnega sveta RS.

V strokovnih referatih so nato sodelovali:

- **Linnea Arvidsson**, predstavnica Visokega komisarja za človekove pravice OZN, regionalna pisarna za EU iz Bruslja (Implementing article 33 of the Convention: cases, positions and lessons);
- **Avv. Delia Ferri**, Ph. D., Italija, neodvisna svetovalka (Verona Bar) in raziskovalka v študiji o izzivih in primerih dobre prakse pri implementaciji Konvencije OZN o pravicah invalidov;
- **Dragica Bac**, direktorica Direktorata za invalide pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve RS. Vloga invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov;
- **Boris Jakov Gerenčič** iz Hrvaške je govoril o pravobranilstvu;
- **Tone Dolčič**, namestnik Varuhinje človekovih pravic RS (Vloga slovenskega ombudsmana pri uresničevanju Konvencije o pravicah invalidov);
- **Boris Šuštaršič**, predsednik komisije Državnega sveta RS za socialo, zdravstvo, delo in invalide

Predstavniki Zveze na posvetu

(Razmerje med reprezentativnimi invalidskimi organizacijami in državo pri uravnavanju invalidske politike po Konvenciji o pravicah invalidov).

V nadaljevanju so o Konvencij in izvajanju njenih zahtev govorili:

- **mag. Cveto Uršič**, član odbora za invalide, je predstavljal Konvencijo in poudaril, da sta 33. in 34. motor Konvencije;
- **dr. Matej Avbelj**, dekan Fakultete za državne in evropske študije (Vprašanje izpolnjevanja sprejetih obveznosti po mednarodnih konvencijah in možne sankcije);

- **Štefan Kušar**, glavni tajnik NSIOS (Vloga invalidskih organizacij na področju promocije, implementacije in nadzora Konvencije o pravicah invalidov ter prikaz primerjalnih rešitev v državah članicah EU);

- **Jelka Bratec**, vodja posebnih socialnih programov Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije – SONČEK (Praktična izkušnja uveljavljanja človekovih pravic invalidnih otrok po Konvenciji o pravicah invalidov).

Sledila je obširna plenarna razprava z usmeritvami.

Jože Globokar

Boris Šuštaršič (zadaj desno), državni svetnik za področje invalidskega varstva, je govoril o razmerju med reprezentativnimi invalidskimi organizacijami in državo pri uravnavanju invalidske politike po Konvenciji o pravicah invalidov.

Večja varnost v cestnem prometu

SLOVESNI PODPIS LISTINE DESETLETJA

V prostorih Mestne hiše v Ljubljani je bil 11. maja 2011 slovesen podpis zaveze oziroma listine Desetletja za večjo varnost na cestah 2011–2020.

Generalna skupščina OZN je na pobudo avtoklubov in FIA dala smernice in vsebino za prihodnje desetletje na tem področju. Sledile jim bodo države, vlade, ministrstva, številne nevladne organizacije in gospodarske družbe. Evropska komisija in vlade bodo aktivnosti strnile v t. i. programe za večjo varnost v cestnem prometu.

Pri nas sta projekt pripravila Avto-moto zveza Slovenije in Agencija za varnost cestnega prometa RS, podprli pa so ga predsednik republike, ministri, župani, Javna agencija RS za varnost prometa, številne druge vladne in nevladne organizacije ter posamezniki. Zato naj bi Slovenija postala ena varnejših svetovnih in evropskih držav, ki naj bi v tem desetletju obvarovale več kot 60 % življenj in še več trajno poškodovanih paraplegikov oz. tetraplegikov.

»Desetletje za večjo varnost na cestah 2011–2020« predvideva:

- ustanovitev celovitega in sistemskega upravljanja varnosti v cestnem prometu v družbi,
- izboljšanje elementov varnosti na cestni infrastrukturi in celo-

Podpisniki listine

- tmem prometnem omrežju,
- izboljšanje standardov opreme za varnost v vozilih,
- krepitev pravilnega ravnanja in vedenja udeležencev v prometu,
- izboljšanje celovite zdravstvene oskrbe ter rehabilitacije žrtve prometnih nesreč,
- vzpostavitev kazalnikov uspešnosti in merjenje napredka na vsakem posameznem področju.

Na Prešernovem trgu so ob predstavitvi aktivnostih AMZS mimoidoče nagovorili Zoran Jankovič, župan MOL, Ljubo Zajc, direktor AVP, in dr. Danijel Starman, predsednik AMZS, ki je povedal, da na svetu zaradi slabih cest, nevarnih vozil in neprimernega ravnanja udeležencev umre več kot 1.300.000 ljudi

na leto. »V Sloveniji je lani v prometu umrlo 136 ljudi. V zadnjih nekaj letih se je število žrtev več kot prepolovilo. Statistika kaže, da delamo dobro in smo lahko zadovoljni, prometna varnost je torej dobra ... Nikakor ne! Niti za trenutek se ne smemo pustiti zapeljati statistiki in mednarodnim primerjavam. Dokler bodo v prometu mrtvi in poškodovani, se ne smemo zadovoljiti z doseženim. Umreti ali biti poškodovan na cesti je nesmisel, ki ga moramo s svojim ravnanjem preprečiti,« je še pripomnil dr. Danijel Starman.

V Mestni hiši je za tem goste sprejel, pozdravil in nagovoril ljubljanski župan Zoran Jankovič.

O slovenski globalni politiki za večjo varnost na cestah je govoril predsednik RS dr. Danilo Türk, o uresnitvi zastavljenih ciljev na tem področju pa ministrica Katarina Kresal, minister Patrik Vlačič, minister Dorijan Marušič in ambasadorica Varne poti Taja Metličar, ki je tudi povedala svojo ganljivo

Listino je podpisal tudi predsednik Zveze Dane Kastelic.

življenjsko zgodbo.

Pred podpisom so učenci 5. razreda OŠ Bičevje ob spremljavi Adija Smolarja zapeli resnično prepričljivo pesmico o tem, kaj vse doživljajo – od odhoda v šolo in vračanja domov do tragičnih nesreč, katerih žrtve so tudi otroci. Listino je prvi podpisal predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk, nato pa še omenjeni ministri, direktor

Javne agencije RS za promet Ljubo Zajc, generalni direktor policije Janko Goršek, podpredsednik ZZŠAM Milan Pečnik, predsednik Zavoda Varna pot Robert Štaba, predsednik AMZS dr. Danijel Starman in drugi, med njimi tudi predsednik Zveze paraplegikov Slovenije Dane Kastelic. Ob tem naj dodamo, da ima naša organizacija trenutno skoraj 360 članov, ki so se ponesrečili v prometnih nesrečah,

kar je več kot tretjina vsega članstva. Zato smo med najbolj »poklicaniki« za podpis te pomembne listine.

V strokovnem programu so nato sodelovali še številni strokovnjaki s tega področja.

Jože Globokar

5. redna seja Skupščine Zveze

USPEŠNO DELO ZVEZE

V prostorih Doma paraplegikov v Pacugu je 26. maja 2011 potekala 5. redna Skupščina Zveze paraplegikov Slovenije. Po začelih formalnostih, pregledu zapisnika in realizaciji kar 32 sklepov so se delegati iz vseh devetih pokrajinskih društev lotili dela. V obsežnem dnevnem redu so najprej prisluhnili poročilu Zveze za leto 2010 – poročilu nadzornega odbora, disciplinske komisije in poročilu predsednika Zveze.

Iz poročila NO so delegati slišali, da Zveza deluje po računovodskih standardih RS 33, Statutu in pravilnikih, Disciplinska komisija pa v letu 2010 ni obravnavala nobenih prekrškov. Predsednik Zveze je predstavil obsežno letno poročilo, še posebej pa strukturo in dotok finančnih sredstev. Osrednja točka dnevnega reda, Dom paraplegikov Pacug, je bila tudi za vse najzanimivejša, saj so se delegati iz prve roke seznanili s potekom del našega, še vedno nedograjenega doma. Prisluhnili so poročilu Nadzornega sveta in poslovnemu poročilu direktorja doma. Poročila nakazujejo, da se bo gradnja v letošnji jeseni le nadaljevala in verjetno tudi kmalu končala.

Dograditi moramo še nastanitveni objekt in pridobiti opremo za izvajanje kompleksne obnovitvene rehabilitacije. Ob tem je razveseljivo, da zelo dobro sodelujemo z Občino Piran in županom Petrom Bossmanom, ki ima za naše težave pri dograditvi doma veliko

Delegati iz vseh devetih pokrajinskih društev pri sprejemanju vrsto sklepov.

razumevanja. V razpravi so delegati postavili kar nekaj vprašanj, saj jih je zanimalo, kako bo dom posloval, ko bo dograjen. To vprašanje je zanimivo tudi za vse naše člane, ki težko in že preveč dolgo pričakujejo, da bodo lahko prišli na obnovitveno rehabilitacijo v to lepo zeleno okolje Pacuga. Dom paraplegikov Pacug pa naj bi v

prihodnje postal nekakšen center čezmejnega socialnega podjetništva, v katerem bodo poleg Doma paraplegikov sodelovali še Občina Piran, Univerza na Primorskem s Turistico – fakulteto za turistične študije ter italijanskimi partnerji ANCI in Zvezo tetraplegikov-paraplegikov Furlanije Julijske krajine. V nadaljevanju seje sta strokovna

5. redno sejo Skupščine Zveze je vodila predsednica skupščine Mirjam Kanalec.

delavka in predsednik Zveze predstavila in razčlenila obsežen program Zveze za leto 2011. Za delegate je bilo še posebej zanimivo tolmačenje in predstavitev Zakona o socialnovarstvenih prejemkih, ki bo stopil v veljavo 1. januarja 2012. Tu mislimo predvsem na socialne transferje (socialne pomoči, varstveni dodatek, nadomestilo za tujo nego in pomoč, nadomestilo za invalidnost).

V letošnjem letu naj bi povečali tudi število osebnih asistentov in tako nekaterim našim članom omogočili človeka vrednejše življenje. Za realizacijo programa pa se bo treba močno potruditi, saj nam po nekaterih napovedih leto 2011 ne prinaša nič dobrega.

Pod točko Razno so se delegati med drugim seznanili z osnutkom nove članske izkaznice, ki jo je med triindvajsetimi osnutki sprejel upravni odbor. To je osnutek avtorja Aleša Magdiča. Vodja obnovitvene rehabilitacije je predstavil njen potek v zdraviliščih, član upravnega odbora in blagajnik Evropske zveze Jani Trdina pa kongres ESCIF, ki je bil pred kratkim na Nizozemskem.

V zadnji točki, Pobude in vprašanja, so delegati predstavili vrsto pobud in vprašanj ter nanje dobili tudi ustrezne odgovore. Na seji skupščine, ki jo je vodila predsednica Mirjam Kanalec, so delegati sprejeli vrsto sklepov, ki bodo pripomogli k uspešnemu delu Zveze.

Jože Globokar

Dom paraplegikov v Pacugu

SEZONA JE PRED NAMI

V našem skoraj celoti zasedenem domu v Pacugu je v letošnjem letu nekaj novosti

Med nastajanjem tega članka se v Domu paraplegikov še vedno pripravljamo na prihajajočo sezono, predvsem glede odprtja bazena. V letošnji sezoni je nekaj novosti pri izboljšavah na področju varnosti.

Najpomembnejša novost je navzočnost reševalca na bazenu. Seveda si mora posamezni kopalec, ki v vodi ni samostojen, še vedno priskrbeti lastnega spremljevalca, ki ga spremlja v bazenu. Prav gotovo pa ne bo odklonil drobnih pomoči pri vstopu in izstopu iz bazena. Pri izbiranju reševalca smo veliko pozornosti namenili tudi izkušnjam z invalidi, kar jih izbrani reševalec vsekakor ima. Bazen bo odprt vsak dan med 10. in 19. uro. Ob prihodu v Dom se bo moral vsak obiskovalec vpisati tudi v evidenčno knjigo, ki bo postavljena na vidnem mestu v recepciji.

Drugače pa je dom skoraj v celoti zaseden do 15. septembra, tako s skupinami kot tudi z obiskovalci v lastni režiji. Odgovorni se bomo potrudili, da bo vaše bivanje prijetno in da se boste z veseljem še vračali v naš dom na morju.

Jani Trdina

Odprtje sezone Doma paraplegikov v Pacugu je pred nami.

Kongres Evropske zveze paraplegikov (Escif)

AKTIVNO VKLJUČENI V DELOVNO SKUPINO

Letošnji kongres Evropske zveze paraplegikov je potekal v deželi mostov, tulipanov, cokel in mlinov na veter. Sam sem se tja odpravil že dva dni pred uradnim odprtjem kongresa, saj sem bil kot član upravnega odbora navzoč na njegovem sestanku v ponedeljek in torek. Glavna tema sestanka je bila sklepna priprava na kongres, saj se je letos kongresa udeležilo 91 članov iz več kot dvajsetih evropskih držav ter predstavnic iz Združenih držav Amerike.

Pomembna novost je tudi prenova spletnih strani (www.escif.org), ki smo jo izpeljali pri nas v Sloveniji. Sam sem odgovorni urednik, tehnično izvedbo pa je prevzelo podjetje D-spot, d. o. o., iz Kranja, kjer je prenavo vodil Luka Zakotnik, sicer sin predsednika gorenjskega društva.

Dotaknili smo se tudi prihodnjih mest kongresov, pri čemer je že določen organizator kongresa 2012. To so naši zahodni sosedi Italijani, natančneje center I Girasoli di Lucignano v srcu Toskane. Pozornost smo namenili tudi poročilu o letalski varnosti in invalidnih potnikih. Ugotovili smo, da so predpisi narejeni nerazumno, včasih celo diskriminatorno. Eden takih predpisov je, da invalid ne sme potovati brez spremljevalca.

Ta mu ob letalski nesreči pomaga sestopiti iz letala. Še dobro, da teh predpisov letalske družbe ne izvajajo, vendar se nam postavlja vprašanje: Kaj, če naletimo na posadko, ki ima slab dan? Dogovorili smo se tudi, da se bomo člani upravnega odbora udeležili jesenske konference NoSCoS ter da se predsednica Jane Horsewell udeleži konference ISCoS v Washingtonu.

Na skupščini je bilo predstavljeno poročilo za leto

Letošnjega kongresa se je udeležilo kar 91 članov iz več kot dvajsetih evropskih držav.

Člani upravnega odbora Evropske zveze paraplegikov

2010 ter načrt dela za leto 2011. Poročilo je podala predsednica Jane Horsewell. V njem je ena pomembnih tem spremljanje razvoja na področju zdravljenja poškodb hrbtenice. Ustanovljena je bila delovna skupina, kjer sam sodelujem kot tehnična pomoč pri postavitvi spletnih strani SCI research.

Več si lahko preberete na www.escif.org, kjer so objavljene tudi tako imenovane neodobrene terapije. Sledilo je finančno poročilo in načrt za naslednje letno obdobje, ki sem ga pripravil kot blagajnik. Poteklo je tudi štiriletno mandatno obdobje dosedanje podpredsednice Winnifred de Moes. Sama je sprejela kandidaturo za nadaljevanje svojega dela kot predsednica in bila soglasno izvoljena.

Dobro je, da smo sami aktivno vključeni v evropske tokove, saj nam te izkušnje prinašajo koristi. Po drugi strani pa s svojimi idejami in dosedanjim delom lahko tudi sami veliko pripomoremo k boljšemu življenju evropskih paraplegikov, obstajajo pa že ambicije po organizaciji svetovne zveze paraplegikov.

Jani Trdina

Izvajanje skupinske obnovitvene rehabilitacije je že v polnem zagonu

OBNOVITVENA REHABILITACIJA

Zveza paraplegikov Slovenije je v letu 2011 organizirala skupinsko obnovitveno rehabilitacijo paraplegikov v skladu s Pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja in sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Vsako leto se Zveza paraplegikov prijavi na razpis, ki ga objavi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Po prejetju rezultatov razpisa sklenemo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije pogodbo o izvajanju skupinske obnovitvene rehabilitacije.

Ko prejmemo sklep ZZZS in podpisemo pogodbo, pošljemo članom dopis in prijavnico, s katero se prijavijo na enega od treh krajev, kjer imamo letos sklenjene pogodbe o izvajanju skupinske obnovitvene rehabilitacije. Na podlagi prejetih prijav nato razporedijo skupine. Prijavnico je mogoče najti tudi na spletni strani <http://www.zveza-paraplegikov.si/>

Zveza paraplegikov kot izvajalec omogoča vsem paraplegikom in tetraplegikom, ki se bodo odzvali na razpis, da se, ne glede na članstvo v organizaciji, udeležijo skupinske obnovitvene rehabilitacije.

Tako bomo v letu 2011 zagotovili izvajanje skupinske obnovitvene rehabilitacije v trajanju 14 in 17 dni za osebe s paraplegijo in tetraplegijo, katerih število je predvideno v Sklepu UO Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Novost v letošnjem letu je, da so bili članom ponujeni že vnaprej določeni termini. Letos je predvidenih 18 terminov, od tega je deset terminov 17-dnevnih in osem 14-dnevnih.

Letošnja sezona je malo zgodnejša kot lani, tako da se je v Zdravilišču Laško obnovitvena rehabilitacija začela 15. marca, v Termah Zreče pa za prvi in drugi termin ni bilo prijav.

V Termah Čatež smo začeli 1. aprila, kajti v prvem terminu, 15. marca, nas niso mogli sprejeti zaradi zasedenih kapacitet s tujimi gosti, tako kot tudi v terminu od 2. junija do 19. junija. Zato bo v Termah Čatež le 16 terminov.

Vsi, ki so pravočasno oddali prijavnico, lahko izkoristijo skupinsko obnovitveno rehabilitacijo vsako leto, saj število prijav navadno bistveno ne presega števila uporabnikov, ki ga odobri ZZZS, čeprav je v razpisnih pogojih omenjeno, da vsakomur pripada vsako drugo leto.

Položaj bi se spremenil, če bi se prijavili vsi člani, ki se leto pred tem niso. Potem bi vsi, ki so obnovitveno rehabilitacijo izkoristili prejšnje leto, izpadli in bi morali čakati priložnost naslednje leto. Kljub številnim usklajevanjem vsem članom terminsko ali kako drugače ne moremo ustreči. Tako morajo odpovedati svoj termin zaradi objektivnih razlogov, ki onemogočajo obnovitveno rehabilitacijo v določenem terminu, član pa potem navadno prosi za poznejši termin ali se popolnoma odpove možnosti obnovitvene rehabilitacije v koledarskem letu.

Poleg tega je treba še prej opraviti vse pisne in ustne dogovore z izvajalci skupinske obnovitvene rehabilitacije ter s tem zagotoviti najboljše razmere za vse paraplegike in tetraplegike.

Razpisni pogoji, ki jih postavlja ZZZS kot financer tega programa, se niso spremenili, kljub temu da smo spet prosili za večjo kvoto spremljevalcev. Ker nam niso ugo-

dili, bo Zavod za zdravstveno zavarovanje letos sofinanciral skupinsko obnovitveno rehabilitacijo za 491 paraplegikov in tetraplegikov, prav tako je ostalo nespremenjeno število spremljevalcev, se pravi, da bo ZZZS sofinanciral 40 spremljevalcev, čeprav bi jih nujno potrebovali več. Medicina je v zadnjih letih napredovala in mnogi, ki bi pred leti zaradi posledic nesreč umrli, danes preživijo, vendar ostanejo težki invalidi, tetraplegiki, povsem odvisni od 24-urne pomoči.

Poseben problem je tudi staranje članstva, kar opažamo že nekaj časa in sovpada s staranjem celotne populacije. Analiza starosti tistih, ki se prijavijo na obnovitveno rehabilitacijo, pa pokaže, da je njihova povprečna starost nižja od povprečne starosti celotnega članstva.

Ta podatek kaže na to, da se starejši redkeje odločajo za obnovitveno rehabilitacijo, čeprav bi jo še bolj potrebovali, razlog za to pa je, da jim ne moremo zagotoviti spremstva. Marsikdo, starejši od 65 let, bi ne glede na diagnozo potreboval spremstvo, in ker tega ne moremo zagotoviti niti vsem tetraplegikom, se številni starejši z diagnozo paraplegija preprosto niti ne prijavijo. Pravico do spremstva imajo starejši od 75 let in mladoletni, ne glede na diagnozo. Vsi, ki spadajo v to starostno skupino in so pravočasno oddali prošnjo, so tudi dobili odobreno spremstvo. Letošnja skupinska obnovitvena rehabilitacija poteka v treh zdraviliščih.

Poleg Zdravilišča Laško in Term Čatež, kjer obnovitvena rehabilitacija

poteka že vrsto let, smo lani prvič organizirali skupinsko obnovitveno rehabilitacijo v Termah Zreče, od koder so člani v glavnem odšli zadovoljni. Kljub temu bodo tudi v letošnji sezoni skupine manjše, do šest udeležencev.

V Termah Zreče so poleg drugih terapij, ki so določene po pogodbi, opravljali kateterizacijo za tetraparetike in tetraplegike, ki nimajo svojega spremljevalca.

V Termah Čatež so letos poskrbeli za novost: s podzemnim prehodom so povezali hotel Čatež s hotelom Toplice, iz katerega je naprej dostop do zimske termalne riviere. Tako lahko zdaj gostje iz hotela Čatež pridejo v zimsko termalno riviero, ne da bi jim bilo treba iti ven.

Zveza kot organizator skupinske obnovitvene rehabilitacije opravlja vsa organizacijska dela glede usklajevanja in vodenja obnovitvene rehabilitacije, kar vključuje sprejem prijav, razporeditev skupin (tu je pomembno upoštevanje vseh specifičnih potreb posameznikov), pisne in ustne dogovori z izvajalci skupinske obnovitvene rehabilitacije, zagotovitev ustreznih spremljevalcev, napotitev skupin, stalne stike z zdravniki in zdravstvenim osebjem zdravilišča, realizacijo medsebojnih obveznosti in finančnih obveznosti.

V zdraviliščih je zagotovljeno izvajanje obnovitvene rehabilitacije, katere namen je ohranjanje preostalih sposobnosti oziroma preprečevanje posledic invalidnosti, ki nenehno spremljajo paraplegika (kontrakture sklepov, atrofijske, mišična oslabelelost, izboljšanje prekrvitve ...). Vsak posameznik je obravnavan individualno, prav tako ima predpisano terapijo (povprečno tri terapije vsak posameznik).

V tem sklopu je zagotovljeno izvajanje kolektivnih in individualnih

terapij, kar ima za cilj kompleksno psihosocialno rehabilitacijo oseb s paraplegijo, tetraplegijo, paraparezo, tetraparezo, ki so vzrok za priklenjenost na invalidski voziček in povzročajo inkontinenco blata in urina. V okviru skupinske obnovitvene rehabilitacije so zagotovljene medicinska obravnava posameznika, terapije, družabne, kulturne in interesne dejavnosti, šport in rekreacija, predavanja, predstavitvene novosti pripomočkov in njihove uporabe ter obiski strokovnih rehabilitacijskih delavcev.

Poleg tega terapija vsebuje fizikalne metode, aktivno vadbo, individualne asistiranje vaje, skupinske vaje, raztegovanje sklepov. Za lajšanje bolečin uporabljajo različne vrste protibolečinskih terapij (tens, UZ), ki so kombinirane tudi z različnimi vrstami masaž.

Zveza paraplegikov vidi v skupinski obnovitveni rehabilitaciji poleg velikih zdravstvenih učinkov tudi psihološki in socialni dejavnik, saj so zdravilišča odprtega tipa, poleg tega pa usposobljeni spremljevalci poskrbijo, da paraplegiki in tetraplegiki aktivno preživijo čas, ko so na skupinski obnovitveni rehabilitaciji. Izvajalci skupinske obnovitvene rehabilitacije nam ponujajo namestitve v ustrezno opremljenih dvoposteljnih sobah v hotelu oziroma na bolniškem oddelku glede na indikacijo, začetni in končni zdravstveni pregled ter tri terapije – masažo, individualno razgibavanje in protibolečinsko terapijo oz. drugo terapijo po dogovoru z zdravnikom.

Namen skupinske obnovitvene rehabilitacije je ohranjanje preostalih sposobnosti, ki so še ostale po poškodbi ali bolezni, oz. preprečevanje nezaželenih zdravstvenih posledic, ki spremljajo paraplegike in tetraplegike. Vsak posameznik se obravnava individualno, predpisane so mu terapije, ki najbolj ustrezajo njegovim potrebam. Te-

rapije temeljijo na fizikalnih metodah, individualno asistiranih in skupinskih vajah pa tudi aktivnih vadbah za člane, ki zmorejo takšno terapijo.

Paraplegiki in tetraplegiki največkrat izbirajo med ročno masažo, podvodno masažo v termalni vodi, razgibavanjem, elektrostimulacijo in limfno drenažo spodnjih udov. Lahko pa uporabljajo tudi pripomočke za stajo ter v okviru svojih zmožnosti tudi druge pripomočke za pomoč pri gibanju, ohranjanju gibljivosti ter mišične moči.

Poskrbljeno je tudi za vse, ki bi si želeli sprostitve v savni in fitnessu. Udeležiti se je mogoče tudi jutranjega razgibavanja in dihalnih vaj, na voljo je neomejeno kopanje v termalnih bazenih. Menimo, da prav plavanje v zdravilni vodi našemu organizmu najbolj koristi, saj se v prijetno topli vodi sprostimo in lažje aktiviramo vse mišice, tudi tiste, ki jih le delno uporabljamo. Po ročni in podvodni masaži ter aktivnem plavanju v bazenu je naše telo resnično temeljito razgibano.

Na podlagi strokovnih mnenj zdravnikov in fizioterapevtov ter poročanju paraplegikov in tetraplegikov je očitno, da ima obnovitvena rehabilitacija blagodejen učinek na človeka s poškodbo hrbtenjače.

Janko Zupan

Kongres ESCIF-a v De Rijpu na Nizozemskem

DOKAZLJIVA KAKOVOST PRI REHABILITACIJSKI OBRAVNAVI PO POŠKODBAH HRBTENJAČE

Od 18. do 21. 5. je v vasici blizu Amsterdama potekal mednarodni kongres združenja ESCIF na temo dokazljive kakovosti pri rehabilitacijski obravnavi po poškodbah in obolenjih hrbtenjače. Za bralce revije Paraplegik povzemam poglavitne strokovne prispevke predavateljev kongresa, ki smo se ga iz Slovenije udeležili Janez Trdina, Mirjam Kanalec in Daniel Globokar.

Teme predavateljev so bile usmerjene v organizacijo in obliko zdravstvenih in rehabilitacijskih postopkov, ki zagotavljajo kakovost oskrbe posledic okvare ali obolenja hrbtenjače.

Dr. Michael Baumberger je strokovni vodja rehabilitacijskega centra za paraplegike v Nottwilu. Predstavil nam je vizijo in delovanje Swiss paraplegic Centra Nottwil v Švici, ki je po tradiciji, ugledu in izkušnjah referenčni center odličnosti za rehabilitacijo ljudi z poškodbami ali obolenji hrbtenjače. Bistveno izhodišče delovanja sodobno zasnovanega rehabilitacijskega centra so zavezanost vseh sodelujočih strokovnjakov potrebam ljudi po poškodbi hrbtenjače, zmanjševanju posledic in kar najboljšemu izidu zgodnjega zdravljenja in rehabilitacije.

Rehabilitacijski center ima na voljo tri operacijske dvorane, v katerih kirurgi različnih specialnosti pokrivajo vsa področja operativnega zdravljenja od nastanka poškodbe hrbtenjače; izvajajo operacije skeleta po poškodbi, razrešujejo hrbtenjačno tkivo, oskrbo preležanin, kontraktur, operacije na genitourinarnem traktu, in s tem zagotavljajo celotno kirurško oskrbo bolnikov in poškodovancev v akutnem in kroničnem obdobju. Šest oddelkov vsebuje 140 rehabilitacijskih postelj, v enoti intenzivne terapije in nege pa lahko oskrbujejo deset

poškodovancev. Klinično in rehabilitacijsko delo vseh zdravstvenih delavcev je prežeto z novimi koncepti Mednarodne klasifikacije okvar, funkcioniranja in zmanjšane zmožnosti. V svoje delo in predvsem raziskave so uvedli tudi koncept Rehab Neuron, novoustanovljen pa je tudi raziskovalnoklinični oddelek za okrevanje prizadetega zgornjega uda.

Velik pomen strokovnjaki v centru dajejo tudi tako imenovanemu pojmu Health Literacy. S tem pojmom opisujejo sposobnosti in zmožnosti posameznika za pridobivanje informacij in znanj zdravstvenih vsebin, predvsem gre torej za sposobnosti branja in razumevanja informacij o posledicah in možnostih zdravljenja ter rehabilitacije. Za oceno teh sposobnosti so razvili tudi poseben ocenjevalni test. Veliko pozornosti namenjajo tudi oceni in presoji neodvisnih zunanjih strokovnjakov, ki ocenjujejo delo in rezultate klinično-raziskovalnega dela, poleg tega pa redno analizirajo ocene uporabnikov o zadovoljstvu z obravnavo.

Za učinkovitejši prenos znanja in izkušenj skrbijo svetovalci, ki delujejo na bolnišničnih oddelkih in terenu, ki so večinoma ljudje s paraplegijo in tetraplegijo, tako da so sposobni prenosa lastnih izkušenj, ki so seveda vsebinsko in praktično najbolj ustrezne. S projektom Para-help skrbijo za prenos poseb-

Predavatelj prof. dr. Fin Biering-Sorensen, dr.med, predsedujoči ISCOS

nih znanj in veščin rehabilitacijske nege in uporabe pripomočkov. V ta namen medicinske sestre bolnišničnih oddelkov po potrebi obiskujejo medicinske sestre v pristojnih zdravstvenih domovih na terenu.

Prof. dr. Fin Biering-Sorensen nam je kot predsedujoči ISCOS-a, mednarodnega strokovnega združenja za poškodbe hrbtenjače, predstavil vizijo in poslanstvo predvsem s področja zagotavljanja kvalitete rehabilitacijske obravnave. Združenje se sicer ukvarja z znanstvenim proučevanjem vseh ključnih področij zdravljenja in rehabilitacije hrbtenjače.

Udeleženci mednarodnega kongresa združenja ESCIF

Več informacij o delovanju združenja lahko bralci pridobite na spletni strani www.iscos.org.uk.

Združenje je po ustanovitvi v šestdesetih letih prejšnjega stoletja izdajalo revijo *Paraplegia*, ki se je preimenovala v *Spinal cord* leta 1996. Strokovnjaki združenja razvijajo učno orodje, ki bo prosto dostopno na internetu kot zbirka strokovnega gradiva s področja okvar in bolezni hrbtenjače. Gradivo, ki je v pripravi, bo predvidoma razdeljeno v pet preglednih modulov, ki bodo vsebovali ključne podatke o zgradbi in funkciji hrbtenjače, podporni tehnologiji, psihološkem in socialnem področju ter preventivi. Na omenjeni spletni strani lahko bralci preberete tudi izjavo in priporočila ljudem po poškodbi hrbtenjače glede operativnega zdravljenja z izvornimi oziroma matičnimi celicami.

Dr. Christine M. Macdonell je izvršna direktorica CARF International, ki opravlja storitve akreditacijskih postopkov za široko področje medicinske oskrbe, tudi področje rehabilitacije po poškodbah hrbtenjače. Akreditacijski postopki sistemsko in dosledno vključujejo standarde primerne in učinkovite rehabilitacijske obravnave. Za področje okvar in bolezni hrbtenjače so izdelani indikatorji kvalitete

obrnave, ki izvajalcem rehabilitacije pomagajo in omogočajo zagotavljanje kvalitetne obravnave uporabnikov. Poglavitne vrednote, ki jih upošteva sistem akreditacije, so enake pravice zavarovancev do strokovnega zdravljenja, spoštljivega odnosa med zdravljenjem ter enakopraven dostop do zdravstvenih storitev.

Claire Guy je vodja rehabilitacijskega programa nacionalnega centra za poškodbe hrbtenjače Stoke Mandeville bolnišnice v Aylesbury v Angliji. Rehabilitacijski center v Angliji nadaljuje vizionarski in pionirski pristop ustanovitelja dr. Guttmana, omenjeni center pa je tudi nosilec akreditacije za referenčni spinalni center v Angliji.

Dr. Marius Buiting je sodelavec nizozemskega inštituta za izboljšanje zdravstvene oskrbe in član Evropskega združenja za kvaliteto v zdravstvu. Predstavil nam je širše vidike vzpostavljanja in zagotavljanja kvalitetne zdravstvene oskrbe ter predstavil njeno vizijo za naslednje desetletje.

Rdeča nit njegove predstavitve je izboljšanje učinkovitosti obstoječih zdravstvenih sistemov, osredotočanje dosedanjega znanja in tehnološkega napredka zgodnjega zdravljenja in rehabilitacije na

praktične individualne potrebe uporabnikov, torej posameznikov po poškodbi ali obolenju hrbtenjače.

Dr. Herman Sixma je sodelavec nizozemskega inštituta za raziskave v zdravstvu. Predstavil nam je projekt NIVEL, ki je z razvojem ocenjevalnih orodij usmerjen v uporabniško ocenjevanje kakovosti zdravstvene oziroma rehabilitacijske obravnave. Podrobnejše informacije si lahko bralci preberejo na www.nivel.nl.

Tridnevni kongres je bil vsebinsko bogat in organizacijsko izpeljan brez kakršnih koli zapletov. Predavatelji so vse udeležence prepričali o tem, da je nujno izboljšati in optimizirati rehabilitacijsko obravnavo po poškodbah hrbtenjače ter usmeriti znanje in tehnološke rešitve k praktičnim problemom in zahtevam uporabnikom.

Zadnje popoldne kongresa smo se udeleženci zapeljali z ladjico po rečnih kanalih čudovitega Amsterdama ter občudovali umetelno prirejene ladjice, ki so, zasidrane ob bregu, za številne meščane tudi stalno bivališče.

Zapisal
asist. Daniel Globokar, dr. med.,
strokovni sodelavec ZPS

Poznavanje posledic poškodovane hrbtenjače med osnovnošolci in srednješolci

ODNOS MLADIH DO PARAPLEGIKOV V POMURJU

Učence 8. razreda OŠ Cankova Adela Pintarič, Aneja Žnidarič in Katja Benko so v tem šolskem letu pod mojim mentorstvom in somentorstvom Silvestre Gomboc izdelale raziskovalno nalogo z naslovom Poznavanje posledic poškodbe hrbtenjače ter odnos mladih do paraplegikov v Pomurju. Z raziskovalno nalogo so se uvrstile na državno tekmovanje mladih raziskovalcev in dosegle bronasto priznanje.

V raziskovalni nalogi smo ugotavljali, kako osnovnošolci in srednješolci v Pomurju poznajo posledice poškodovane hrbtenjače in kakšen odnos imajo do paraplegikov. Zato smo opravili obsežno anketiranje na izbranih osnovnih in srednjih šolah v Pomurju. Na osnovnih šolah smo anketirali 149 učencev devetega razreda, na srednjih šolah pa smo anketiranje opravili pri 128 dijakih zaključnih letnikov. Rezultate smo objavili v obliki tabel in grafov ter jih opremili s komentarji. Opravili smo tudi intervju s paraplegikom in paraplegičarko, ki sta nam zaupala svoj pogled na življenje s poškodovano hrbtenjačo in mnenje o odnosu mladih do paraplegikov.

V teoretičnem delu raziskovalne naloge smo opredelili osnovne pojme ter paraplegijo in tetraplegijo kot medicinski in družbeni pojav. Opisali smo medicinske in zdravstvene značilnosti poškodbe hrbtenjače, telesne okvare, rehabilitacijo na URI SOČA in vključevanje paraplegikov in tetraplegikov v družbo po končani uradni rehabilitaciji. Pri tem smo posebej poudarili pomen Zveze paraplegikov Slovenije in lokalnih društev (nastanek, namen, posebni programi ...). Posebno poglavje smo namenili socialnemu položaju, kjer smo posebej omenjali vzroke za slabši socialni položaj paraplegikov in tetraplegikov v Sloveniji.

Raziskovalni del naloge je temeljil na anketnem vprašalniku, ki je vseboval 20 vprašanj. Oblikovali smo jih glede na naslednje teme, s katerimi smo zajeli vse najpomembnejše vidike obravnavane problematike:

- spolna in starostna struktura anketiranih,
- poznavanje osnovnih pojmov,
- poznavanje medicinskih vzrokov za nastanek paraplegije,
- navzočnost paraplegika v socialnem okolju,
- poznavanje intimnih težav paraplegikov,
- poznavanje izbranih aktivnosti paraplegikov,
- mnenje o kvaliteti življenja paraplegikov,

- čustveni odziv na osebo na invalidskem vozičku,
- čustveni odziv na (morebitno) lastno paraplegijo,
- občutek sramu pri paraplegiji,
- neprimeren odnos mladih do paraplegikov,
- odnos do sošolca paraplegika,
- odnos do učitelja paraplegika in
- pripravljenost pomagati paraplegiku.

Ugotovili smo naslednje: anketirani pojem paraplegik slabo poznajo. Najbolj prepričljivo so odgovarjale srednješolke. Med njimi jih pojem paraplegik pozna kar 65 %. Poznavanje tega pojma je bistveno manjše pri osnovnošolcih in osnovnošolkah. Pojma ne pozna kar 74 % osnovnošolcev in 68 % osnovnošolk. Večina anketiranih pozna vzrok in poškodbo, ki so odgovorne za nastanek paraplegije ali tetraplegije. Najbolj prepričljivo so odgovarjali srednješolci. Za poškodbo hrbtenice se jih je odločilo kar 96 %. Tudi srednješolke so se odločile podobno. Nekoliko slabše so se odrezali osnovnošolci in osnovnošolke. Kljub temu da so anketirani tako dobro odgovarjali na vprašanje o vzroku paraplegije in tetraplegije, večina nima neposrednega stika z osebo na invalidskem vozičku.

Pri vprašanju o poznavanju morebitnih drugih zdravstvenih težav invalidov na invalidskih vozičkih se je pokazalo, da večina anketiranih meni, da imajo poleg nezmožnosti hoje še druge zdravstvene težave. Kar 75 % srednješolcev je prepričanih, da imajo invalidi na invalidskih vozičkih še druge zdravstvene težave. Podobno so odgovarjale srednješolke. Osnovnošolke in osnovnošolci so se v manjšem številu odločali za odgovor DA, so pa pogosteje izbrali odgovor NE VEM.

Z anketnim vprašanjem Ali lahko po tvojem mnenju invalid na invalidskem vozičku vozi avtomobil? smo želeli preveriti razmišljanje anketirancev o tem,

ali je paraplegik sposoben upravljati avtomobil. Velika večina anketiranih je pravilno odgovorila. Med osnovnošolci jih je večina menila, da lahko invalidi na invalidskih vozičkih hodijo tudi v službo. Fantje so odgovarjali prepričljiveje kot dekleta. Med fanti jih je bilo tega mnenja 64 %, med dekleti 57 %. Srednješolci so bili o delovnih sposobnostih paraplegikov še bolj prepričani. Skoraj 90 % dijakov in dijakinj je izrazilo mnenje, da lahko paraplegiki hodijo v službo.

Pri anketnem vprašanju o kvaliteti življenja paraplegikov in drugih invalidov smo ugotovili, da le delček mladih meni, da lahko paraplegiki in drugi invalidi na invalidskih vozičkih živijo enako kvalitetno kot drugi ljudje. Večina anketiranih pravilno ugotavlja, da življenje na invalidskem vozičku ni tako kvalitetno kot brez njega. Paraplegiki in drugi invalidi imajo poleg nezmožnosti hoje še številne druge zdravstvene težave. Med osnovnošolci jih je kar 49 % mnenja, da paraplegiki in drugi invalidi na invalidskih vozičkih niso dovolj vključeni v družbo. Osnovnošolke so razmišljale zelo podobno. Pri tem anketnem vprašanju se odgovori osnovnošolcev in srednješolcev ne razlikujejo veliko.

Večina anketiranih je mnenja, da je grajeno okolje v njegovem domačem kraju slabo prilagojeno za potrebe invalidov na invalidskih vozičkih. Ugotavljali smo tudi čustveni odziv mladih, ko vidijo osebo na invalidskem vozičku. Večini med njimi se osebe na invalidskih vozičkih smilijo. Večini anketiranih je težko pri srcu, ko vidijo nekoga, ki za gibanje uporablja invalidski voziček. Osnovnošolci in srednješolci se tako počutijo v 71 %. Osnovnošolke in srednješolke so še bolj čustveno prizadete, ko vidijo osebo na invalidskem vozičku.

Po mnenju mladih je trajna priklenjenost na invalidski voziček nekaj najbolj groznega, kar bi se jim lahko v življenju zgodilo. Tako razmišlja 67 % osnovnošolcev, 71 % osnovnošolk, 68 % srednješolcev in 77 % srednješolk. Kar visok delež mladih bi občutilo sram, če bi bili sami paraplegiki. Bolj kot fante bi bilo zaradi trajne vezanosti na invalidski voziček sram dekleta.

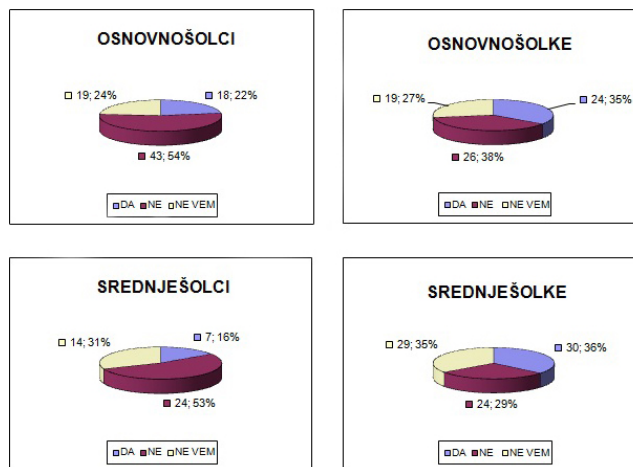
Največ nestrpnosti do invalidov na invalidskih vozičkih so opazili srednješolci. Med njimi je bilo kar 51 % takšnih, ki poznajo koga od svojih sošolcev ali sošolk, ki se je norčeval iz osebe na invalidskem vozičku. Verjetno gre za njihove sovrstnike ali celo prijatelje. Relativno veliko nestrpnosti do invalidov na invalidskih vozičkih so opazile še srednješolke (29 %). Med osnovnošolci in osnovnošolkami je takšnih, ki so opazili norčevanje med svojimi sošolci in sošolkami, manj. Pri anketnem vprašanju Kako bi sprejel novega sošolca ali sošolko na invalidskem vozičku v

Primer grafičnega prikaza anketnih rezultatov: Anketno vprašanje št. 13: Ali bi te bilo sram, če bi za gibanje potreboval invalidski voziček?

Tabela št. 13: Občutek sramu pri osebni paraplegiji

ŠOLA	MOŠKI				ŽENSKE			
	DA	NE	NE VEM	NEV.	DA	NE	NE VEM	NEV.
OŠ TIŠINA	3	9	7	/	5	6	5	/
OŠ PUCONCI	6	15	8	/	12	7	5	/
OŠ KUZMA	1	3	1	/	1	2	1	/
OŠ SV. JURIJ	2	4	1	/	2	4	1	/
OŠ GRAD	2	6	1	/	4	3	3	/
OŠ CANKOVA	4	6	1	/	/	4	4	/
SPTŠ	6	16	8	/	/	/	/	/
SR. ZDR. MS	/	3	1	/	6	9	8	/
GMS	1	1	4	/	8	8	5	/
ŠŠGTTRADENCI	/	3	1	/	7	4	6	/
EKO. ŠOLA MS	/	1	/	/	9	3	10	/

Grafi št. 13: Občutek sramu pri osebni paraplegiji

svojem razredu? smo hoteli izvedeti, koliko mladih bi paraplegika v svojem razredu sprejelo v krog prijateljev. Največji delež osnovnošolcev (35 %) bi paraplegiku pomagalo, najmanj osnovnošolcev pa bi se iz njega norčevalo (1 %). 20 % je takšnih, ki bi jim bilo ob prihodu novega sošolca paraplegika vseeno – zanj se ne bi zanimali. Med osnovnošolci bi želelo biti prijatelj z osebo na invalidskem vozičku le 16 % anketiranih.

Izvedeli smo, da je večina osnovnošolcev in osnovnošolk (69 in 65 %) mnenja, da na šoli lahko poučuje tudi učitelj paraplegik. Srednješolci in srednješolke so odgovarjali še bolj prepričljivo. Učitelja paraplegika bi večina mladih dobro sprejela. Največ osnovnošolcev (55 %) bi sprejelo učitelja paraplegika enako kot druge učitelje. Zanimivo je, da bi bilo kar 26 % osnovnošolcev navdušeno nad dejstvom, da bi na njihovi šoli poučeval učitelj paraplegik. Tudi srednješolci so bili najštevilčnejši (70 %) pri odgovoru, da bi učitelja paraplegika sprejeli enako kot druge učitelje. Vse anketirane skupine so se v velikem deležu izre-

kle, da so pripravljene pomagati invalidu na invalidskem vozičku, če bi ta potreboval pomoč. Vsi deleži so višji od 90 %. Najbolj so pripravljene pomagati srednješolke (94 %).

Ob koncu anketnega raziskovalnega dela smo ugotovili še, da večina anketiranih ni obiskala dobrodelnih prireditev, akcij oz. koncertov, ki so bile namenjene invalidom. Ker smo želeli izvedeti, kakšno mnenje imajo paraplegiki o odnosu mladih do njihove problematike, smo intervjuvali gospoda Marjana Peršo in gospo Anito Trebše. Oba sta si hrbtenico poškodovala v prometni nesreči.

Iz gospoda Marjana so se mladi naravnost norčevali, gospa Anita pa tega ni doživela, vendar je bila posredno žrtev neprimernih opazk (smeš na račun invalidnosti, neprijetni pogledi, šušljanje za hrbtom ...). Iz gospoda so se norčevali otroci iz vrtca. Sam pravi, da verjetno zaradi nevednosti. Tudi zato je izjemno pomembno ozaveščanje mladih o posledicah poškodbe hrbtenjače ter življenju paraplegikov. Gospa Anita pravi, da vedo mladi o tem veliko premalo. Gospod Marjan pa je prepričan, da so mladi kar dobro obve-

ščeni, vendar priznava, da je bil tudi sam pred nesrečo zelo slabo poučen o paraplegiji. Oba poudarjata pomen ozaveščanja mladih o posledicah prometnih nesreč. Izjemno veliko ljudi si v njih poškoduje hrbtenico in postanejo paraplegiki ali tetraplegiki. Oba intervjuvanca prav tako menita, da so mladi pripravljene pomagati paraplegikom in drugim invalidom. Gospa Anita pravi, da so ji pri dostopu v blok (z arhitektonsko oviro) velikokrat pomagali mladi. Gospod Marjan doslej še ni potreboval pomoči mladih, vendar misli, da bi mu pomagali, če bi bilo potrebno.

Ob koncu lahko rečemo, da je poznavanje posledic poškodbe hrbtenjače med mladimi relativno dobro. V številnih pogledih nam je bil všeč izkazan odnos mladih do oseb na invalidskih vozičkih. Kljub temu pa moramo omeniti, da je predvsem med srednješolci opažena nestrpnost do oseb na invalidskih vozičkih (in invalidov nasploh) popolnoma nesprejemljiva. V prihodnosti bo treba še več pozornosti nameniti ozaveščanju mladih o problematiki paraplegikov in tetraplegikov ter drugih ljudi na invalidskih vozičkih.

Igor Plohl

Pereča problematika o socialnovarstvenih prejemkih

KDO BO UPRAVIČEN DO SOCIALNIH TRANSFERJEV

V zadnjem času je zelo veliko razprav na temo socialnih transferjev in posledic, ki bodo doletele njihove prejemnike. In ker je problematika zelo pereča, hkrati pa jo tudi novinarji razlagajo po svoje, se pogosto tudi nepravilno interpretira. Za lažje razumevanje ključnih zadev zakona podajam naslednje informacije.

Centri za socialno delo bodo znova presojali, ali ste upravičeni do:

- trajne socialne pomoči,
- varstvenega dodatka,
- državne pokojnine.

Če boste upravičeni do zgoraj navedenih transferjev, vam bo CSD izdal odločbo, s katero vam bo spet priznana pravica.

Osnovni znesek minimalnega dohodka znaša **288,81 evra**. Če imate prihranke oziroma premoženje (hišo, stanovanje) v vrednosti več kot **13.862,88**

evra, se denarna socialna pomoč samski osebi ali družini ne dodeli, razen če ste v zadnjih 18 mesecih prejeli denarno socialno pomoč več kot dvanajstkrat in soglašate z vpisom prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine, katere lastnik ste.

Potem boste še vedno prejeli socialni transfer, vendar ne boste več prosto razpolagali z nepremično, ki je v vaši lasti. Več v 36. členu Zakona o socialnovarstvenih prejemkih.

Nadomestilo za invalidnost in dodatek za tujo nego in pomoč sta še vedno pravici po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb in se ne preneseta v sistem socialnovarstvenih prejemkov.

ZAKON ZAČNE VELJATI 1. 1. 2012

Špela Šušteršič

Intervju s Petro Grabnar

DELOVNA TERAPEVTKA BREZ DLAKE NA JEZIKU

Po izobrazbi je delovna terapevtka, vendar sta njena energičnost in dobra volja izredno pomembno vodilo pri delu z pacienti na delovni terapiji v URI – SOČA. Petra se v svojem prostem času rada družijo s svojimi pacienti, saj jih obiskuje na domu ali v institucijah, kjer bivajo, in jim svetuje z življenjskega vidika in tudi na podlagi izkušenj, ki si jih je nabrala med delom. Pred kratkim je začela tudi aktivno plesati v plesni skupini Zapeljimo se. Z Petro sva se spoznali na URI Soča in prav njena pozitivna energija in pozitivna naravnost do dela sta me prepričali, da jo je treba predstaviti vsem članom in članicam ZPS.

Kdaj ste se odločili za ta poklic?

Za poklic delovnega terapevta sem se odločila med službovanjem v URI Soča. V Soči delujem že šestnajsto leto in sem bila pred diplomo zaposlena kot medicinska sestra na oddelku s spinalnimi poškodbami. Sam poklic medicinske sestre sem opravljala trinajst let in ugotovila, da je zelo lep, vendar sem čutila in si želela še kaj več.

V petem letu službovanja sem se odločila za izredni študij delovne terapije na fakulteti za zdravstvo. Zakaj delovna terapija? V tem poklicu sem našla veliko skupnega s tem, kar sem opravljala prej, in vse skupaj sem si želela le še nadgraditi. Delo, ki ga bom opravljala oziroma ki ga opravljam zdaj, je individualno in za njegov uspeh ali neuspeh odgovarjaš sam. Tako so me čas, volja, vztrajnost in sreča pripeljali do želenega cilja. Postala sem delovna terapevtka na oddelku s poškodbo hrbtenjače.

Katere pozitivne lastnosti ima ta poklic?

Kakor vsak poklic ima tudi poklic delovnega terapevta veliko pozitivnih lastnosti. Pomembno je, da v svojem poklicu uživaš, ga pravilno vrednotiš in pozitivno predstaviš ožji in širši okolici. Prva pozitivna lastnost, ki mi pride na misel, je empatija, poleg tega pa še komunikativnost, odprtost, pripravljenost pomagati, prisluhniti, skratka, biti pozitiven.

Katere pristojnosti bi dodala delu delovnega terapevta?

Delovna terapija je precej mlada veja medicine in se je v svetu že dobro odprla. Pri nas pa se, mislim, še odpira in promovira. Zato bi poleg obstoječih pristojnosti dodala še večjo udeležbo delovnih terapevtov na terenu; aktivno sodelovanje delovnih terapevtov pri zakonodajnih spremembah; aktivno sodelovanje z zavodom za zaposlovanje; aktivno sodelovanje z

Petra Grabnar, delovna terapevtka v URI – SOČA

zavodom za zdravstveno zavarovanje; sodelovanje pri zaposlitvi in odpiranju novih delovnih mest za invalide; večjo vlogo delovnega terapevta pri urejanju širše in ožje okolice; sodelovanje pri načrtovanju in gradnji javnih zgradb ali objektov, namenjenih invalidom, in obstoječih objektov pri odpravi arhitekturnih ovir; ter ustrezno število zaposlenih delovnih terapevtov v zdravstvenih ustanovah s posledičnim kakovostnejšim delom.

Kako poteka prvo srečanje z novim pacientom na oddelku številka tri?

Okvara hrbtenjače bistveno spremeni življenje posameznika. Pri prvem srečanju z novim pacientom se ob sprejemu delovni terapevt in pacient navadno

predstavita drug drugemu. Glede na to, da pacientom delovna terapija ni znana, jim jo v grobem predstavimo. Na samem opravimo razgovor oziroma uvodni intervju (osebni podatki, podatki o poškodbi, poteku zdravljenja, družinskem življenju, stanovanjskih razmerah, poklicu ...), glede na diagnozo se opravi nekaj testov, nazadnje pa se skupaj s pacientom (odvisno od diagnoze) dogovorimo o kratkoročnih in dolgoročnih ciljnih delovnoterapevtske obravnave.

Ob vsakem novem sprejemu se zavedam, da je pacient v akutnem obdobju – takoj po nastanku poškodbe – v splošnem šoku, ima zloženo zavedanje, bolečino, strah ...

Postavlja si vprašanja, kaj se dogaja, kolikšna je poškodba, kaj bo z mano, in ta izražanja ali simptome nekateri tiho skrivajo v sebi, drugi pa to pokažejo z jokom in vprašanji. Vedno se trudim biti pripravljena na vse in jim želim v kar najboljši luči prikazati njihovo rehabilitacijo. Večina pacientov je pasivnih, kar je razumljivo; v tem obdobju prevladuje prepričanje, da gre le za začasno, morda nekaj tednov trajajoče stanje.

Nato začnem naštevati aktivnosti, ki jih bo pacient med rehabilitacijo izvajal v delovni terapiji (pridobivanje mišične moči in vzdržljivosti, pridobivanje ravnotežja, različni prijemi, učenje t. i. trik gibov, oblačenje, slačenje, presedanje z vozička na posteljo, wc, v avto, zlaganje vozička v avto, samostojno izvajanje kopeli, samostojna vožnja z aktivnim vozičkom, premagovanje ovir, gospodinjska opravila na vozičku, urejanje okolice ...), skratka, pripraviti ga je treba na samostojno življenje na vozičku.

Na začetku obravnave mi pogosto postavijo vprašanje: »Zakaj pa je meni treba to početi, saj bom še hodil?« Na tovrstna vprašanja je zelo težko odgovoriti, zato se ve-

dno pogovarjam o stanju, v katerem trenutno je. Za konkretne odgovore na njihova vprašanja pa so pristojni sobni zdravniki.

Pogostokrat se pokaže, da so uvodni cilji ali boljše besede pri nekaterih pozabljene in jih je treba vsak dan obnavljati, če želimo stremeti k cilju, ki je postati popolnoma oziroma bolj samostojen na vozičku.

Prva srečanja so težka tudi zame, vem pa, da bom s pravilnim pristopom pomagala posamezniku in tudi njegovim najbližjim zapluti v nov tok življenja. Pri nekaterih se to zgodi hitro, pri drugih lahko traja dlje časa.

Kaj občutite? Imate v zvezi s tem dogodkom kakšno zanimivo zgodbo?

Jah, občutim žalost, jezo in hkrati uspeh, ki ga vidim po dolgoročni delovnoterapevtski obravnavi. V največje veselje mi je, kadar vidim pacienta, ki dela z voljo, optimizmom, zaupanjem, veseljem, pogosto solzami v očeh in ciljem, da postane samostojen. Skratka, ne maram lenih ljudi.

Spominjam se 33-letnega gospoda s tetraplegijo, ki je v obdobju začetnega sprejemanja razmišljal nekako takole: »*Spoznati, sprejeti in razumeti to stanje. Ni Boga, ni človeka, ni literature, ni ničesar, kar bi v trenutku vse razložilo, vse kot čudežno zdravilo ozdravilo. Je samo telesna bolečina in duševna nemoč – ena sama praznina. Praznino skušaj zapolniti. Od starih zadev se hitro, vendar dostojno poslovi. Vsaj enkrat v življenju bodi egoist in v tem uživaj. Bodi pa pozoren do ljudi, ki so ti blizu. Seveda pa si mora vsak zase najti pot do cilja.*«

S temi besedami je ne le sebi, tudi meni in marsikomu drugemu spremenil razmišljanje. Na koncu ugotoviš, da to niso invalidi, vozičkarji ali ljudje s posebnimi potrebami,

kakor jih imenujejo, temveč so zame to ljudje »z drugačnim pogledom na svet«.

Kaj je tisto, kar naše bodoče članke in tiste, ki so na obnovitveni rehabilitaciji, najbolj moti in kje vidite največ potreb?

Mislim, da bi odgovor na to vprašanje iz prve roke dobili od vaših članov. K temu lahko dodam le delček vsega razmišljanja, kar razmišljajo tisti, ki to občutijo. Pacienti pogosto tožijo, da je med rehabilitacijo premalo terapevtskega programa in da bi moral biti terapevtski program tudi popoldne.

Vem tudi, da si želijo hidroterapijo (bazen), da ne dobijo dovolj informacij o svojem stanju, da je oprema z medicinskotehničnimi pripomočki skromna in da se morajo dobri, uporabni, preprosti, lahki medicinskotehnični pripomočki doplačevati ali celo v celoti kupiti. Ne morem prezreti nezadovoljstva zlasti mladih, aktivnih uporabnikov, pred katerimi je še vse življenje, pri testiranju in izbiri športnih lahkkih aktivnih vozičkov, katerega cena je zelo visoka v primerjavi s ceno, ki jo ponuja ZZZS. In če si posameznik izbere tovrsten voziček, to ne pomeni, da je to zanj luksuz, temveč potreba, ki je za njegovo lažjo pot le delček vsega.

Odgovor na vsa ta vprašanja je težak in je v večini odvisen od sistematizacije, vodstva, denarja ...

Največ potreb pri delovni terapiji vidim na terenu. Z obiski delovnega terapevta na domu bi marsikateremu članu izboljšali kvaliteto življenja, denimo z opremo z medicinskotehničnimi pripomočki, s prilagoditvijo okolice, z nasveti ...

Kdaj bi bil čas, da člani ZPS vzpostavijo prvi kontakt z novimi pacienti?

Kot nekateri že vedo, pri nas na

oddelku s poškodbo hrbtenjače že več kot dve leti potekajo redna mesečna srečanja s člani ZPS, in sicer pod vodstvom naše kolegice, socialne delavke Vanje Skok. Na teh srečanjih se zveza in člani predstavijo z različnih vidikov, tako da bodoči člani začutijo, da niso sami in da za njimi stoji še nekdo z enakimi ali podobnimi težavami, kot jih imajo sami.

Večina pacientov se prvega srečanja ne želi udeležiti in ima negativen pogled na to, češ, jaz pa tega ne bom potreboval. Vsa nadaljnja srečanja, ki se jih udeležijo, pa pustijo pozitiven odziv. Zato se mi zdijo takšna srečanja s takšnim namenom nadvse dobrodošla in vesela sem, da se dogajajo. S tem pacienti, ki so v akutni fazi in tudi v poznejši fazi rehabilitacije na podlagi slišanih informacij zmanjšajo svoje dvome, ki jih imajo.

Na kaj morajo biti člani pozorni, ko se vračajo domov in ko so že doma?

Glavni namen delovne terapije pri rehabilitaciji pacientov s poškodbo hrbtenjače je doseči čim večjo stopnjo samostojnosti, ki jo lahko pričakujemo glede na stopnjo poškodbe.

V začetni fazi rehabilitacije začnemo posameznika spodbujati k čim večji samostojnosti, zato je med rehabilitacijo zelo pomembno, da začnejo pacienti konec tedna odhajati domov in tam preizkušajo svojo samostojnost. Nato povedo, da so jim nekatere aktivnosti uspеле ali da so se nekje pojavile težave; te želimo v nadaljnji fazi terapevtskega programa odpraviti ali vsaj zmanjšati.

Kje se pojavijo težave? V hiši rehabilitacije imamo za življenje na vozičku vse dostopno in dovolj prilagojeno, da je para- ali tetraplegiku omogočeno neomejeno gibanje tako na vozičku na ročni pogon kot

na elektromotornem vozičku. Z odhajanjem v domače okolje pa se pojavijo težave, ki jih poskušamo s sodelovanjem pacienta in njegovih svojcev odstraniti ali zmanjšati. Ko se član vrača domov, mora biti pozoren na odstranitev pragov oz. drugih arhitektonskih ovir, ki ga omejujejo pri mobilnosti v svoji okolici, pravilno zgraditev različnih klančin, namestitev stopniščnih vzpenjalcev, dvigal ...; dovolj široka vrata; učenje svojcev pravilnega izvajanja različnih premeščanj, položajev v postelji, namestitev v voziček oziroma splošno ravnanje s posameznikom (v začetni fazi paraplegije in težji obliki tetraplegije); učenje svojcev uporabe sobnega dvigala, postelje z električnim mehanizmom pri težji obliki tetraplegije; pravilno opremo in namestitev medicinskotehničnih pripomočkov v kopalnici (nastavki za wc, kopalnična dvigala, različna držala, kopalnični stol ...; pravilno namestitev in razvrstitev drugega pohištva, prilagoditev kuhinje; pravilno uporabo in namestitev antidekubitusnih sedežnih in posteljnih blazin; obvezno nadaljevanje učenja, treninga dnevnih aktivnosti (oblačenje, slačenje, premeščanje – postelja, voziček, wc, avto, kad ...); pravilno namestitev drobnih ortotskih pripomočkov – pomembno predvsem pri rehabilitaciji tetraplegikov (sodelovanje s svojci); uporabo računalnika z vsemi dodatki (tipkala, tipkovnice, različni programi), kar omogoča morebitno nadaljnjo poklicno usmeritev, šolanje, prosti čas, komunikacijo ...

Katere so najpogostejše napake, ki jih pacienti počnejo med rehabilitacijo in doma?

Najpogostejše napake se pojavijo že v začetni fazi rehabilitacije. Nihče ne pomisli, kako kratek čas v primerjavi z vsem nadaljnjim življenjem na vozičku je čas, ko se mora posameznik naučiti različnih tehnik in aktivnosti, ki ga bodo pri-

peljale do samostojnosti. Le malo pacientov in tudi njihovih svojcev se zaveda, v kakšni situaciji so.

Težave pogosto nastopijo pri svojcih, ki s svojo pretirano skrbjo ne dopustijo izvajanja nekaterih aktivnosti, s katerimi je lahko pacient samostojen.

Med rehabilitacijo je priporočeno, da pacienti začnejo odhajati konec tedna domov. Nekateri gredo tja šele proti koncu oziroma takrat, ko sem bliža datum njihovega odpusta. Veste, nekateri si do zadnjega nočejo priznati, da bodo nekatere stvari drugačne kot prej. Nekateri zaradi svoje tihosti, zaprtosti, nekomunikativnosti ne znajo ali ne želijo postaviti nekaterih vprašanj. To lahko pripelje do težav, saj je komunikacija med delovnim terapevtom in pacientom zelo pomembna.

Nekateri se skupaj s svojci lotijo različnih adaptacij domačega okolja in si priskrbijo različne medicinskotehnične pripomočke, na koncu pa ugotovijo, da jim ne koristijo. Vesela sem, da je ZPS zato izdala zloženko z opisom MTP.

V delovni terapiji zelo poudarjamo resocializacijo, ker je način ponovnega vključevanja v okolje drugačen kot pred poškodbo oziroma boleznijo. S tem želimo doseči, da pacienti postanejo v svojem ožjem in širšem okolju samostojni in samozavestnejši.

Pripravila Špela Šušteršič

Kratek povzetek občnega zbora v DP Koroške

KOROŠKI OBČNI ZBOR V SLOVENJ GRADCU

Iz Društva paraplegikov Koroške se nas je 18. marca na rednem letnem občnem zboru v prostorih društva zbralo 19 članov.

Predsednik DPK Damjan Hovnik je uvodoma prijazno pozdravil vse navzoče, med katerimi sta bila tudi predstavnik ZPS Dane Kastelic, predsednik ZPS, ter Špela Šuštaršič, strokovna sodelavka ZPS.

Zatem je sledila izvolitev delovnega predsedstva, katerega predsednik, Stojan Rozman, je nato začel delo. Zaprošil je Daneta Kastelica za pozdravno besedo. Dane Kastelic je na kratko predstavil delo Zveze paraplegikov Slovenije v preteklem letu, pa tudi naloge, ki jo čakajo v prihodnje. Pri tem je opozoril na težave ob razpisih za izbor programov javnih del ter na krčenje finančnih sredstev pri Fundaciji FIHO. Ker je oboje močno prizadelo delovanje ZPS in društev, je pozval k racionalni porabi namenskih sredstev. Prav tako je svetoval večjo angažiranost pri pridobivanju finančnih sredstev drugje. Po teh slabih novicah pa je bila dobra ta, da je obnovitvena rehabilitacija kot ena standardnih programov Zveze ostala neokrnjena.

Predsednik društva Damjan Hovnik je predstavil poročilo za leto 2010. Društvo je uspešno izvajalo šest socialnih programov. »Pri tem se nismo srečevali z večjimi težavami,« je zadovoljno ugotovil na koncu.

Temu je sledila še vrsta poročil nadzornega odbora, referentov, inventurne komisije.

Predsednik društva je nato predstavil načrt dela za leto 2011, pri čemer je izrazil skrb glede pridobivanja potrebnih finančnih sredstev. Želel bi, da se vsi programi društva nemoteno izvajajo naprej. Glede prevozov se je v letošnjem letu pojavil problem, saj nismo bili izbrani na razpisu prek javnih del. Potrebe po šoferju za različne prevoze bo tako društvo moralo reševati drugače.

Dobra novica je, da nego in asistenco »pokriva« ena oseba, zaposlena prek javnih del na ZPS, ki jo bo mogoče obdržati do njene upokojitve.

Po končanem delu smo se navzoči lahko v miru pogovorili o vsem mogočem, klepetali smo z našima gostoma, se okrepčali s kosilom in prijetno srečanje kljub nekaterim slabim novicam nikakor ni izzvenelo pesimistično. Kadar so težave, takrat je treba stopiti skupaj in se še naprej tako povezovati kot doslej.

Ivana Gornik

Udeleženci občnega zbora DP Koroške

Občni zbor severnoprimeških paraplegikov in tetraplegikov

VOLILNI OBČNI ZBOR

Lahko se reče, da marec simbolizira mesec občnih zborov, saj se v večini regijskih društev ti izvajajo prav tedaj. Tudi pri nas ni bilo nič drugače.

26. marca smo se zbrali na 4. rednem letnem občnem zboru, ki se ga je udeležilo presenetljivo veliko članov. Kdo ve, morda tudi zato, ker je bilo mandatno in smo med člani volili novega predsednika in člane v organe društva.

Članstvo je krmilo društva še naslednje štiri leta zaupalo dosedanjemu predsedniku **Borisu Lipcer**, podpredsedniške dolžnosti pa **Marijanu Honomihl**. Navzoče člane in goste je poz-

dravil predsednik društva Boris Lipcer. Še preden je zaupal delo občnega zbora delovnemu predsedstvu, smo se z enominutnim molkom poklonili spominu pokojnim članom, ki so zapustili naše vrste, in letos umrlemu **častnemu predsedniku Zveze paraplegikov Slovenije, Ivanu Peršak**.

Po podanih poročilih in razpravah sta navzoče pozdravila predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic** in strokovna

delavka Zveze paraplegikov Slovenije **Špela Šušteršič**. V svojih nagovorih sta nas seznanila s finančno krizo, s katero se spopadamo tudi v naši organizaciji, ter z novostmi na socialnem področju in področju rehabilitacije.

Na pobudo in željo članov smo v program dela vključili nov aktiv starejših paraplegikov in tetraplegikov. Tako je v soju občnih zborov odseval naš občni zbor.

Drago Sever

Organiziran izlet DP severne Primorske v Lignano

PRELEP IZLET V ITALIJO

Že več let zapovrstjo v Društvu paraplegikov severne Primorske organiziramo izlet, ki je prijeten in rekreativen obenem. Odpravimo se na ogled kraja in obenem v prijetenm klepetu in druženju prevozimo okrog deset kilometrov.

Tudi letos smo se zbrali prvo soboto v maju in se odpravili na ogled Lignana. To je lepo mestoce med Benetkami in Trstom. Leži na polotoku, ki se razprostira v mirno Jadransko morje med izlivom reke

Tilment in Maransko laguno. Ima dolgo peščeno obalo in stezo za pešce.

Sobota je bila lepa, sončna in prijeto topla. Sedem članov s svojci smo se z društvenim kombijem in osebnim avtomobilom že zjutraj podali na pot. Sprehod po obalni poti je bil prijeten, družba tudi.

Ogledali smo si urejena teniška igrišča, pomole s privezi, igrišča in velike trgovine. Kot bi mignil, je bilo že popoldne in tudi želo-

Prelep razgled na polotok in mesto Lignano v Italiji.

dec se je oglašal. Ustavili smo se še na pici in še malo poklepetali.

Veseli in malo utrujeni smo se vračali domov. Hvala za prijeten izlet.

Marko Sever

Delovanje društva ter poučne in družabne aktivnosti

UTRINKI Z DELA DP LJUBLJANSKE POKRAJINE

OBČNI ZBOR DRUŠTVA

Društvo je občni zbor pripravilo 23. marca 2011 v prostorih restavracije Motela Kongo v Grosupljem.

Po uvodnih formalnostih (izvolitvi delovnega predsedstva in verifikacijske komisije je delovno predsedstvo – Zlatko Bernašek (predsednik), Cvetka Štirn in Rafko Jurjevčič (člana) – začelo delo. Udeleženci občnega zbora so najprej prisluhnili poročilom nadzornega odbora, disciplinske komisije, poročilom referentov (sociala, interesne dejavnosti, osebna asistenca, prevozi, šport) in poročilu predsednika za leto 2010. Po razpravi so poročila sprejeli in potrdili.

Program za letošnje leto, ki ga je v osrednji točki dnevnega reda predstavil predsednik društva Gregor Gračner, je obsežen in razvejan, zato se bo moralo vodstvo društva za njegovo realizacijo izjemno potruditi.

Člani so z glasovanjem potrdili programe in poročila.

Nato se je razvila razprava, v katero se je vključil tudi predsednik Zveze paraplegikov Slovenije Dane Kastelic in članom podal vrsto zanimivih informacij. Med drugim je pripomnil, da naše društvo ni samo največje, ampak da ima zelo pomembno vlogo tudi pri vodenju Zveze.

Še pred začetkom uradnega dela občnega zbora je bila predstavitev Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana (ZOD), ki izvaja storitve javne službe pomoči družini na domu.

SOCIALNI POVERJENIKI VES ČAS NA DELU

Naši socialni poverjeniki so se na rednem delovnem sestanku sestali že v marcu in analizirali opravljeno delo zadnjega obdobja. Zatem so sprejeli smernice za delo v prihodnjem obdobju.

Nekaj novosti s področja medicinskotehničnih pripomočkov, nove zakonodaje s področja nekaterih socialnih prejemkov in Zakona o izenačevanju možnosti invalidov je predstavila strokovna delavka Zveze **Špela Šušteršič**. Socialni poverjeniki morajo poznati vse novosti, da znajo članom ob svojih obiskih svetovati oziroma ukrepati.

Socialni poverjeniki se redno sestajajo.

Delovna srečanja so skratka razgibana in ustvarjalna, kar je zagotovilo, da bo obstoječa mreža socialnih poverjenikov še naprej kvalitetno delovala v pomoč vsem članom društva.

ČLANICE PRAZNOVALE

Zelo redko se zgodi, da bi pustni torek prišel prav na dan, ko imajo svoj praznik ženske. No, tako se je pač zavrtel koledar in na letošnji 8. marec združil oba praznika. Seveda je to naključje našim članicam, ki so se tokrat v velikem številu zbrale v restavraciji **Motela Kongo** v Grosupljem, prišlo kar prav. Praznovale so kar dva praznika hkrati in preživele zelo lepo popoldne ob zanimivem programu in sproščujoči glasbi našega, lahko rečemo, že starega znanca **Jerneja Pikla** iz Kisovca.

Dan žena s pustovanjem

Še predsednik društva **Gregor Gračner**, ki je bil navzoč po »protokolu«, si je nadel lasuljo, da se je nekoliko poistovetil z ženskami.

PARAPLEGIKI IN UROLOŠKE TEŽAVE

Poškodba ali obolenje hrbtenjače pri paraplegikih in tetraplegikih med drugim velikokrat povzroči različna obolenja in vnetja urotakta. Ta so včasih tako huda, da so lahko tudi usodna. Zato moramo biti pri teh težavah zelo pozorni in storiti vse, da se z njimi ne srečamo. In prav zato je DP Ljubljanske pokrajine 20. aprila 2011 v predavalnici URI Soča za člane pripravilo strokovno predavanje s preventivnimi nasveti.

Vse o uroloških težavah – asist. Tomaž Smrkolj, dr. med., specialist urolog

Urološke težave celotnega urotakta je številnim članom s projekcijo skic nazorno predstavil **asist. Tomaž Smrkolj, dr. med., specialist urolog**, in

jih razdelil v 15 sklopov – vse od mehurja, ledvic, sečevodov, prostate, kateterizacije, zdravljenja do preventivnih ukrepov.

Ker se skoraj vsi ljudje, ki živimo s paraplegijo ali tetraplegijo, v življenju večkrat srečujemo s tovrstnimi težavami, smo za specialista urologa imeli tudi vrsto vprašanj. Dobili smo poučne odgovore in nasvete, kako te težave že pravočasno preprečiti oziroma jih odpraviti.

Paraplegiki smo precej dobro ozaveščeni glede svojih uroloških težav, večje težave pa nastanejo, ko jih je treba zdraviti. Urologov je v Sloveniji premalo, zato nastajajo dolge čakalne vrste. Zatika se tudi pri pripomočkih za inkontinenco, boljših katetrah in še čem.

Po predavanju sta nam višji medicinski sestri Zdenka Dimnik Vesel in Stanka Vrtek iz URI – SOČA praktično prikazali uporabo zelo dobrega Coloplastovega katetra Conveen EasiCath za enkratno uporabo.

NAŠE POSLANSTVO NA OSNOVNIH ŠOLAH

Na začetku aprila smo obiskali OŠ Polhov Gradec, na začetku maja pa še OŠ Stara Cerkev pri Kočevju. Na obeh šolah smo učencem in njihovim učiteljem predstavili celotno dejavnost društva ter življenje in delo paraplegikov ter tetraplegikov.

Na petih delavnicah smo jih seznanili z izvajanjem socialnih programov, predstavili smo jim kulturno dejavnost, šport in interesne dejavnosti. Seveda smo jih ves čas in povsod opozarjali na vzroke nesreč, ki so nas pripeljale na invalidski voziček, vse z namenom, da bi se jim učenci čim bolj lahko izognili. Predstavitve smo popestrili s projekcijo zanimivih slik, ki so nazorno pokazale našo dejavnost, v sproščenem

Učenci so spoznali dejavnost društva in se seznanili z našim delom in življenjem.

pogovoru pa smo odgovarjali na njihova zanimiva vprašanja. Učenci pa nas niso samo poslušali, ampak so sami praktično poskusili, kako se človek počuti na invalidskem vozičku. Skušali so premagati manjše ovire, igrati namizni tenis in košarko ali pa s čopičem v ustih narisati sliko. S plesalci plesne skupine Zebra so tudi zaplesali.

Menimo, da smo s predstavitvami znova dosegli svojevrsten uspeh, kajti tako učenci kot mentorji so dobili nove življenjske izkušnje. Če pa bomo koga z našimi opozorili obvarovali pred morebitnimi različnimi posledicami nesreč, smo že dosegli velik namen.

ČIPKE – NOV HOBI

Članice društva so našle nov, zanimiv hobi. Učijo se namreč klekljanja. Pa ne samo one, tudi nekateri moški se preskušajo v teh ročnih spretnostih, in to kar precej uspešno.

Prve težave z medsebojnim vozlanjem niti so hitro minile in naši tečajniki so naglo napredovali. S poplesavanjem spretnih prstov kleklji prepletajo niti in tkejo pajčevinasto nežno kopreno. Na bulah so na začetku nastajali preprostejši vzorci, toda mlada in simpatična mentorica Barbara Petrič jih je naučila tudi izdelovanja zahtevnejših čipk. Kako jih tudi ne

Naš »socialni« je v klekljanju kar spreten.

bi, saj je državna prvakinja v klekljanju! Zadovoljstvo ob končanem izdelku je veliko, tako za tistega, ki ga je s prefinjenim občutkom in natančnostjo izdelal, kot tudi za vsakega ljubitelja in častilca teh z nežnostjo stkanih malih umetnin. V društvu smo prepričani, da se bo »rodilo« kar nekaj novih čipkarskih mojstrov in da bomo na kakšni priložnostni razstavi njihove umetnine tudi videli.

*Utrinke pripravil:
Jože Globokar*

Redni občni zbor

USPEŠNO DELOVANJE NAŠEGA DRUŠTVA

V soboto, 22. marca 2010, smo imeli redni občni zbor Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine.

Na njem smo obravnavali pereča vprašanja, ki zadevajo naše društvo. Najprej smo se z minuto molka spomnili našega dolgoletnega predsednika Ivana Peršaka in drugih članov ter članic, ki so umrli v času od prejšnjega zbora.

Sledili so pozdravni nagovori Mirjam Kanalec, Gregorja Gračnerja in Daneta Kastelica. Potem so bila na vrsti poročila predsednikov upravnega in nadzornega odbora ter predsednice uredniškega odbora našega glasila Izziv.

Kljub težkim časom, ki invalidom niso naklonjena, smo delovali po svojih najboljših močeh. Na srečo so nam ostali zvesti vsaj nekateri sponzorji, da nismo odvisni le od lastnih sredstev. Morali smo poslovati

zelo racionalno, in čeprav stežka, nam je nekako le uspelo zvoziti. Žal pa nismo mogli uresničiti vseh načrtov. Pomagali smo članicam in članom, ki so zboleli, in jim omogočili počitnikovanje. Organizirali smo tudi prevoze na delovno mesto in na rehabilitacijo. Za to so zaslužni naši šoferji, ki so dali res vse od sebe. Morali smo tudi obravnavati nekatere primere kršenja pravil discipline in jih ustrezno kaznovati.

Družabno srečanje, ki je sledilo občnemu zboru, se je zavleklo pozno v večer. Bilo je naporno, a predvsem koristno in prijetno.

Vojko Skalar

Občni zbor v Novem Mestu

NOVOSTI V VODSTVU DRUŠTVA

28. marca je potekal redni občni zbor Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki je bil tudi volilni, zato je bilo med paraplegiki zanj malo več zanimanja.

V zakulisju se je govorilo, da se bo v vodstvu kar precej spremenilo, predvsem na položaju predsednika društva. Toda občni zbor ni sprejel nobenih sprememb in tako je še naprej ostal predsednik Jože Okoren. Njegov namestnik je postal Mirko Sintič, ki ga v prihodnje čaka več samostojnega dela kot dosedanje namestnike. Nov upravni odbor po novem šteje osem članov in pri neodločenem glasovanju odloča glas predsednika. Nadzorni odbor bo po novem vodil Primož Jeralič, disciplinsko komisijo pa Danijel Peterlin.

Občni zbor – resni, zaskrbljeni, utrujeni obrazi?

Na občnem zboru so bila podana izčrpna poročila o delu in poslovanju društva v preteklem letu pa tudi v zadnjih štirih letih. Delo je bilo zelo obširno in tudi uspešno. Največja pridobitev je vsekakor nakup apartmaja na morju, ki ga z veseljem uporabljajo številni naši člani skoraj vse mesece v letu. Poročila so podali predsedniki komisij, posamezni referenti, strokovna sodelavka in interni knjigovodja.

Občnega zbora sta se udeležila tudi predsednik Zveze paraplegikov Dane Kastelic in strokovna delavka na Zvezi paraplegikov Špela Šušteršič ter nam posredovala veliko informacij in odgovorila na številna vprašanja naših članov. Sprejet je bil tudi načrt za leto 2011, ki je podoben kot prejšnje leto, na novo pa smo uve-

dli program osebne asistence, ki ga doslej še nismo imeli. Ob izpolnjevanju ankete je bilo ugotovljeno, da so člani zadovoljni z delom društva, želijo pa si še več srečanj, za kar se bo društvo tudi potrudilo in jim ugodilo. Toda finančno kaže bolj slabo, saj se znižujejo tako sredstva Zveze paraplegikov (FIHO) kakor tudi sredstva občin. Tudi donatorska sredstva je zelo težko pridobiti.

Tudi novoizvoljeni upravni odbor se je že sestal in pregledal obveznosti (sklepe), ki mu jih je naložil občni zbor. Določil je sestavo komisij in nosilce dejavnosti ter njihove zadolžitve. Delo torej poteka normalno naprej, upamo, da bo tudi uspešno.

Srečko Žlebnik

Humanitarna akcija

DOBRODELNI LEO TEK

Zbiranje sredstev za nakup športnega invalidskega vozička našemu članu

V sklopu Rudolfovih tednov športa so člani dobredelnega kluba Leo iz Novega mesta organizirali Prvi Leo tek. Potekal je v nedeljo, 8. 5. 2011, v športno-rekreacijskem centru Portovald.

Mladi člani Leo kluba iz Novega mesta so organizirali dobredelni tek za paraplegika.

Zbrali so sredstva za nakup športnega invalidskega vozička za našega člana Francija Škrbino. Na stadion je prišlo več kot 120 tekačev vseh starosti. Prvi so tekli otroci, sledilo je tekmovanje paraplegikov, na

koncu pa še rekreativni tek na pet in sedem kilometrov.

Naj se tu zahvalimo vsem, ki so se teka udeležili in s tem prispevali za nakup vozička. Posebna pohvala pa gre organizatorjem, članom kluba Leo, ki so celotno prireditev izvrstno pripravili in speljali do konca. Hvala vam za ves čas, trud in seveda tudi za podarjena sredstva.

Za več informacij o dogodku si poglejte spletno stran <http://leo-nm.webs.com/>

Srečko Žlebnik

Obiskali smo čebelarstvo Evin gaj družine Cemič iz Zalok pri Raki

OBISK PRI MARLJIVIH ČEBELICAH

V Društvu paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja smo povabili ženske članice iz društev Prekmurja in Prlekije ter članice iz južne Štajerske iz Celja. Ta srečanja so tradicionalna in se izmenjujejo. Tako smo eno leto mi pri njih v gosteh, drugo leto pa so one pri nas.

Letošnje srečanje smo začeli izobraževalno in kulturno hkrati. Dogovorili smo se s čebelarso družino Cemič iz Zalok 10 A pri Raki, da nas poučijo o življenju in delu čebel in da te dobre narave in marljivih čebel tudi poizkusimo.

Ob predavanju o čebelarstvu smo poizkušali medene dobrote.

Gospod Cemič nam je zelo lepo razložil, kako te marljive čebelice ustvarjajo in kakšen je njihov življenjski cikel. Ne morem ravno reči, da nisem že prej vedela, da so čebele marljive, toda da je pri njih vse tako natančno organizirano in delo določeno, da imajo tak smisel za red in higieno, tega pač nisem vedela. Ljudje se bomo morali še zelo dolgo in pridno učiti, da bi usvojili vsaj del njihove discipline in marljivosti.

Hkrati pa moram priznati, da so se člani družine Cemičevih že zelo veliko naučili od čebel. Da so zelo pridni, so dokazali s celo paleto izdelkov, ki jih predelajo iz ranih vrst medu v kombinacijah z drugimi produkti čebel, pa tudi v kombinaciji z nekaterimi zdravilnimi zelišči. V vseh izdelkih pa se okusi pristen naravni med.

Čebelarso družini Cemič se zahvaljujemo za zelo prijazen sprejem in tudi dobrote, ki so nam jih pripravili. Čeprav ni šala, če se na dvorišče pripelje 25 ljudi na invalidskih vozičkih, se nas niso ustrašili in od prijetnega druženja smo se morali kar prehitro posloviti.

Bernarda Zorko

Aktivno druženje na društvu

IZDELAVA CVETJA IZ OKRASNIH KROGLIC

Na dan pred kulturnim praznikom, 7. februarja, je v prostorih našega društva potekala delavnica izdelovanja cvetja iz okrasnih kroglic. Za mentorico smo določili kar našo članico Zofko Povodnik, ki se je zelo trudila z nami.

Že sam pogled na drobcene kroglice s še manjšimi luknjicami nas je navdajal z vprašanjem, kaj bo iz tega nastalo. Z veliko vnemo in v tišini, kakršna ni v navadi na podobnih aktivnostih, smo se ukvarjale vsaka s svojim izdelkom. Po napornem nizanju in štetju perlic na žici so nastale lepe vrtnice. Res smo za izdelavo porabile kar nekaj ur, pa nič za to, saj pravijo, da vaja dela mojstra, in vsak naslednji cvet bo lepši in hitreje narejen.

Končno tudi druženje nekaj pomeni in komaj čakam novega snidenja, da razgibljem prste in jezik.

Jožica Ameršek

To so bili naši prvi izdelki vrtnic iz okrasnih kroglic.

POMLAD V CELJU

Mrzla zima je za nami in skoraj tudi že zame najlepši letni čas – ta lepa, zelena in cvetoča pomlad. Odkar smo se zadnjič slišali, se je zgodilo ali dogajalo veliko aktivnosti in dogodkov, čeprav so potekali bolj v notranjih prostorih, zato nas od dolge zime že kar vleče na prosto v naravo.

Saj ne vem, kje bi začela! Najbolje kar po vrsti. V okviru ŠVNVH je na Vranskem v Centru varne vožnje uspešno potekala prva mednarodna konferenca ProRoad Safety, na kateri so se zbrali številni različni strokovnjaki s področja prometne varnosti.

Na začetku marca smo imeli v gostilni Rimljan v Šempetru v Savinjski dolini redni občni zbor našega društva, ki se ga je udeležilo 57 članov, na njem pa so predstavili delo našega društva v preteklem letu in načrte za prihodnje leto. Našega srečanja sta se udeležila tudi predsednik ZPS Dane Kastelic, ki nam je predstavil novosti glede gradnje Doma paraplegikov v Pacugu, in Špela Šušteršič, ki je predstavila nekaj novosti na zakonodajnem področju.

Kar nekaj tekmovanj pa je potekalo tudi na športnem področju. V Ravnah na Koroškem smo se udeležili 16. tradicionalnega Grnjakovega memoriala v kegljanju in ekipno dosegli odlično drugo mesto. Naše društvo je organiziralo 11. tradicionalno tekmovanje v kegljanju na kegljišču v Golovcu v spomin na začetnika kegljanja Petra Zdovca; ekipno smo zmagali, med posamezniki pa sta bila najuspešnejša

Slavko Mikec s prvim mestom med tetraplegiki in Zoran Štruclin s tretjim mestom med paraplegiki. Udeležili smo se tudi 13. pokala občine Domžale v kegljanju in osvojili drugo mesto.

V košarki je potekala končnica državnega prvenstva v Slovenski Bistrici. Naša ekipa je v rednem delu osvojil četrto mesto in končno, z zmago proti DP Maribor, tretje mesto. Na OŠ Blanca v Blanci smo na prijateljski tekmi šolarjem predstavili zanimivo športno panogo, kjer so v ekipi domačinov zaigrali tudi nekateri šolarji in prikazali presenetljivo dobro igro. Rezultatov tukaj žal ni bilo.

Udeležili smo se curlinga, balinanja na ledu, nove olimpijske discipline; dogodka so se udeležili tudi naši člani. Pokal ZPS so priredili v Črnomlju in v okrnjeni sestavi smo dosegli končno tretje mesto. V aprilu sta dva naša košarkarska reprezentanta, D. Slaček in E. Musič, v vrtcu Zarja obiskala naše najmlajše in jim predstavila košarko na vozičkih. Otroci so pokazali veliko radovednosti in veliko zanimanja, zato so košarko na vozičkih tudi preizkusili.

Na OŠ Zreče smo se udeležili svetovnega dne LJUDJE NA ZEMLJI – VSI SMO POMEMBNI in predstavili aktivnosti našega društva. Naši člani lahko tudi letos počitnikujejo v hiški v Ankaranu. Za letovanje se je pokazalo veliko zanimanje in termini so polno zasedeni, prosti termini so le še termini do 14. junija in po 20. septembru. Prijavnico – če je kdo morda še nima – dobite na naši spletni strani, na sedežu društva ali na željo tudi po pošti.

Kulturna prireditev Jaz sem ta biser našel kar v sebi

Mestna občina Celje nam je 26. maja v našem društvu omogočila likovno-literarno prireditev Jaz sem ta biser našel kar v sebi, organizirano skupaj z ZPS in društvom NORMA 7. Na prireditvi so bili predstavljeni likovno ustvarjanje, delavnice, ročne spretnosti, razstava slik in zaključek z literarnim programom. Prireditev so obiskali tudi otroci iz vrtca Zarja, ki so si ogledali razstavo slik.

Od usposabljanja na društvu pa se poslavljam tudi jaz. Da, res je. S 1. 6. 2011 nadaljujem svoje usposabljanje na Centru za socialno delo v Celju. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila predvsem svoji mentorici Barbari Slaček, ki mi je dala priložnost in me vključila v delo na društvu, za vso njeno pomoč in podporo pri delu. Zahvaljujem se tudi predsedniku društva, ki me je tudi vodil in mi pomagal. Hkrati pa se zahvaljujem tudi vsem, s katerimi sem se srečala in ki ste me spustili medse.

Na društvu sem se naučila veliko novih stvari, nekaj s področja svojega dela, področja administracije, največ pa o medosebnih odnosih v kolektivu, kar bo dobra popotnica za moje delo naprej.

Vesna Novak

Predstavitve košarke na vozičkih v vrtcu Zarja

Redni letni občni zbor članov DPSŠ

USPEŠNI OBČNI ZBOR

Upravni odbor DP severne Štajerske je sklical redni letni občni zbor članov dne 25. 3. 2011 ob 10.00 uri v gostišču Taborka Gorkega v Mariboru.

Občnega zbora članov se je udeležilo 31 rednih članic in članov in strokovna sodelavka ZPS Špela Šušteršič. Zaradi premajhnega števila udeležencev se je zbor članov začel s 30-minutnim zamikom.

Člani društva DPSŠ na občnem zboru članov

Predsednik DPSŠ Alfred Lasetzky je pozdravil udeležence in podal uvodno besedo. Sprejeli smo poslovnik občnega zbora članov in izvolili delovna telesa zbora članov. Predsednik je prebral poročilo o delu društva in finančno poročilo za leto 2010; to je bilo soglasno sprejeto. Sledila so poročila nadzornega odbora, resornih referentov, verifikacijske komisije ter program dela in finančni načrt za leto 2011.

Odprla se je razprava po poročilih, ki je bila zelo konstruktivna, vendar so bila vsa poročila enoglasno sprejeta. Izvolili smo še novega člana DPSŠ za skupščino ZPS, obravnavali problematiko neplačevanja članarine in pod točko razno pobude in predloge. Po končanem občnem zboru članov je sledila skromna zakuska.

Ivan Regoršek

Spomladanska čistilna akcija DP severne Štajerske

ČISTILNA AKCIJA V PARACENTRU OSEK

Na pobudo predsednika Društva paraplegikov severne Štajerske Alfreda Lasetzkyja smo v Paracentru Osek izvedli spomladansko čistilno akcijo, ki je temeljila na prostovoljni udeležbi članov društva ter njihovih svojcev in prijateljev.

Akcija je potekala 25. aprila 2011, na njej pa smo poskušali delno očistiti same prostore in okolico Paracentra. Kljub nestabilnemu vremenu in negotovosti, ali akcija sploh bo, se je je udeležilo kar nekaj prostovoljcev. Kot dobri gospodarji in gostitelji smo pred začetkom akcije navzoče pogostili z jutranjo kavico, nato je predsednik Alfred Lasetzky razdelil dela in opravila, ki naj bi jih uredili ta dan.

Ženski ekipi je dal nalogo, da očistijo notranje prostore objekta, moška ekipa pa je bila zadolžena za zunanjo okolico in kletne prostore, saj se je pozimi nabralo veliko neuporabnih reči in smeti. Za pogostitev udeležencev so poskrbele žene članov s prazničnimi dobrotami, kosilo pa je skuhal sam predsednik Alfred Lasetzky. Njegov pasulj je bil zelo okusen, saj je bil kot vojak kuhar, tako da je za takšno jed najbolj kompetenten. Vsa načrtovana dela smo končali v poznih popoldanskih urah, tik pred nevihto. Vsi člani upamo, da bodo takšne akcije še v prihodnje, saj

Nekateri udeleženci čistilne akcije

smo po opravljenem delu izkoristili čas za prijetno druženje.

Za DPSŠ Ivan Regoršek

Zbor članov 2011 v DP Prekmurja in Prlekije

ZADOVOLJIVO IN RACIONALNO

Kot velevajo statut društva in zakonska določila, smo 12. marca na sedežu društva izvedli zbor članov društva. Vse formalnosti so potekale po ustaljenem dnevnem redu.

V uvodnem nagovoru je predsednica društva pozdravila tudi navzoča predstavnika Zveze paraplegikov, Špelo Šušteršič kot strokovno delavko in predsednika Zveze paraplegikov Daneta Kastelic. Predlog dnevnega reda je bil potrjen, zato je zbor vodil predsednik delovnega predsedstva, član Stanko Novak skupaj z dvema članoma. Izvoljeni so bili vsi organi zbora, zato je delo lahko potekalo po smernicah. Po podanih poročilih so se razvijale diskusije, čeprav so se posamezniki oddaljili od teme. Lahko bi bili obzirnejši in bi spoštovali dnevni red do konca samega zbora.

Nekoliko burnejše je potekalo glasovanje za novega člana UO, ki je bilo sicer tajno. Z enim glasom več pred Francem Jožefom je dobila mesto v sestavi UO članica Anita Trebše.

Vsebinska in finančna poročila izkazujejo, da smo program v letu 2010 uspešno izpolnili in bili racionalni pri porabi sredstev. Po sklepu NO pa je saldo 2010, ki se izkazuje tudi v bilanci porabe za delovanje, startna osnova za leto 2011. Sredstva naših financerjev so bila namensko porabljena za določene programe in delovanje.

V letu 2011 smo imeli še dva zaposlena pri programu javnih del, ki je bilo stoo odstotno (razen regresa zaposlenih) financirano iz sredstev ZRSZ, ter enega prek programa DBO, kar nam je bilo v veliko pomoč pri izvajanju programov. Zelo cenimo tudi delo in pomoč prostovoljcev, ki se vključujejo v naše dejavnosti, in jih občasno tudi nagradimo.

Številna udeležba na občnem zboru članov

V razpravo se je vključil tudi predsednik Zveze paraplegikov. Pojasnil je težji finančni položaj tudi pri naših financerjih - FIHU - in spregovoril o nadaljevalnih delih v Domu paraplegikov v Pacugu, pomenu obnovitvene rehabilitacije ter kontroli nad njenim izvajanjem.

Strokovna delavka Zveze je podala nekatere informacije o izvajanju socialnih programov, osebne asistencije ter o določenih kriterijih pri kompenziranju invalidnosti.

Po precej glasnih in energičnih diskusijah nekaterih je bil zaključek zbora ob dobri malici prijetnejši.

Marija Magdič, predsednica DPPP

Aktivnosti in dogodki DP Prekmurja in Prlekije

PESTRO IN AKTIVNO

Športne aktivnosti, družabna srečanja, dogovori z župani občin na sedežu društva DP Prekmurja in Prlekije so v polnem zagonu.

Ob koncu zimskih dni in prebujanju pomladi so se tudi naše dejavnosti prebujale, saj smo bili že v marcu organizatorji finala četrtega kola strelske lige ZPS; naši tekmovalci so dosegli ekipno prvo mesto. Med posamezniki v SH1 je bil Franc Jožef drugi, v skupi-

ni SH2 pa je Slavko Dunaj osvojil prvo mesto. Tudi v nadaljevanju športnega duha so bili naši tekmovalci uspešni, saj je na državnem tekmovanju v streljanju zmagal Franc Jožef pred Francem Pinterjem.

Obisk županje občine Ljutomer, mag. Olge Karba

Ne smemo prezreti naših pridnih ženskih članic, ki se redno družijo vsako sredo. Sodelujejo tudi s Hišo sadeži družbe, katerih prostovoljke prav zaradi dostopnosti vodijo delavnice tudi na našem društvu. Tako so že izdelovale nakit iz fimo mase in darilne škatlice, pa tudi razne tehnike in vzorce vezenja so se lahko naučile.

V sklopu Tedna vseživljenjskega učenja smo pripravili tudi meddruštveno in medgeneracijsko srečanje z Društvom Vizija iz Slovenskih Konjic. To srečanje je bilo že kar nekaj časa načrtovano in nato končno tudi izpeljano. Članice so se ob tem pomerile tudi v vrtnem kegljanju in preizkusile ročne spretnosti ter imele še nekaj časa tudi za klepet.

Družabnost s članicami društva Vizija Slovenske Konjice

Prav tako smo nas v Tednu vseživljenjskega učenja obiskali novi župani: iz občine Beltinci župan Matej Gomboši in iz občine Apače Franc Pižmont, županja občine Ljutomer mag. Olga Karba pa nas je obiskala šele pred kratkim. Z vsemi smo se pogovarjali o izvajanju naših posebnih socialnih programov, o finančnih težavah, s katerimi se srečujemo med letom. Razpisi so čedalje zahtevnejši in kar nekaj jih je zaradi neizpolnjevanja pogojev zavrženih. Pogovarjali smo se tudi o številnih arhitektonskih ovirah v posameznih občinah, o invalidskih parkirnih mestih ter drugih težavah, s katerimi se srečujemo v našem vsakdanu in drugačnostjo.

Upamo, da naši razgovori in obljube županov ne bodo odrinjene v koš.

Na koncu se želim zahvaliti DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja za njihovo gostoljubnost, ki so jo izkazali našim članicam ob nedavnem obisku pri njih. Ta društvena izmenjava je že nekaj let skoraj tradicija in vsakokrat je lepo in koristno, najsi bo v Prekmurju ali na Dolenjskem.

Ker je pred nami poletje in z njim čas počitnic, dopustov in obnovitvenih rehabilitacij, želim vsem, da se naužijete morja, sonca in naberete novih moči v zdraviliščih. Tako bomo jeseni lahko še aktivnejši in bolj sproščeni.

Marija M.

Mednarodna odprava potapljačev s spinalno poškodbo na Kubo

SAMO NEBO POZNA VSE MOJE SANJE

... Reci zbogom smrti,
... reci zdravo večnosti,
... in živi za vsak svoj dih!

Kako opisati že doživeto? Kako izluščiti detajle svojih občutkov? Je mavrica topla? Obstajajo svetovi za slapovi? Znaš razločiti raj od pekla? In kje je meja med sanjami in stvarnostjo? Jaz – tega – ne – želim – vedeti ... Vse dokler ta dobri občutek traja.

Zato tudi tebi, dragi bralec, naročam, da danes, nočaj, skupaj z nami zaploveš po poti sanj, ki smo jih pretvorili v resničnost. Nas trinajst. Kot mitičnih trinajst bojevnikov. Nekoč je nekdo dejal, da številka 13 pomeni prekletstvo. Danes, po vseh teh letih, mi to samo vrača nasmeh na obraz. Prav kakor je rekel tudi moj inštruktor, Branko Ravnak, pred odhodom na »Castrovo morje«: Faca, zame je ta številka srečna.

In verjel sem mu.
Moram mu verjeti!
Le zakaj mu ne bi?

On je namreč eden redkih, ki mi je vrnil nasmeh na ustnice. Poleg vseh mojih ljubezni, seveda. A o tem kdaj drugič, povedal ti bom svojo zgodbo, z vsemi brazgotinami, ki jih nosim v svoji duši.

Ravno takrat, ko pomisliš, da je prepozno za sanje, za vse, se zavedaj, da sanje vendar lahko postanejo resničnost. Samo zelo si moraš želeli.

Prosim te, bralec, ne sprašuj, kako. Samo verjemi. Verjemi v vse mitične zgodbe o vitezhih, o tistih, ki se borijo za delček svobodnega neba, v tiste, ki hodijo po oblakih. Verjemi v ljubezen, ker samo ta ne pozna meja. Zapomni si – ljubezen nikoli ne umre! Če boš enkrat doživel potapljanje (z nami), ga boš ljubil do konca življenja. Še dlje in še bolj. Postal boš kot Uroboros. In vse tvoje sanje bodo postale resničnost.

Verjemi tistim, ki presegajo meje, ki so jih, na žalost, ustvarili ljudje. Tistim, ki so pokukali v svet Pozejdona, prvega kralja sedme celine, mitične Atlantide.

Verjemi!

To je namreč edini način, kako sanje pretopiti v stvarnost.

Mi – to – zmoremo!

Smo del pripovedi, ki kleše v steno večnosti svoj poslednji zapis o svobodi. Pridruži se nam in razumel boš, čemu vse to delamo.

Naše ime je preprost napis, ki mnogo pove – IAHD.

Sprašuješ se, kaj to pomeni? Lahko ti pišem, prevajam..., a vedi – besede imajo magično moč, ko se spojijo med seboj. In mi to počnemo. Rekel sem ti – spreminjamo sanje v resničnost. Mi smo Mednarodna zveza društev za potapljanje invalidov Adriatic.

In nismo drugačni od tebe, še malo se ne razlikujemo. Morda le v tem, da verjamemo malo več in da delamo, kar imamo radi (na tem mestu že šepetam, magične besede se ne izgovarjajo na glas).

No, vrnimo se tja, kjer se je vse začelo. V Slovenijo, v majhen kraj Slovenske Konjice, kjer so se rodile prve ideje o našem magičnem potapljanju. Tja, kjer izvira ideja o letenju prek širne modrine, da bi se potapljali z morskimi psi. Sliši se noro, pozitivno noro, kajne?!

Leta gospodovega ... v mojo sobo zakoraka velik človek sivih las. Kot bog Pozejdon. Med pogovorom mi postavi vprašanje. Faca, te zanima, da bi bil z nami v ekipi, ki se bo udeležila prve mednarodne ekspedicije potapljačev invalidov ... na Kubi?

Ali so ti res jedli iz ust?

Takrat sem bil na rehabilitaciji v Sloveniji.

Tišina je ustvarila neprebojni zid. A bila je gromoglasna. Nič več ni bilo kot prej. Pomislil sem. Nekje v daljavi so vetrovi plesali svoj ples, strele so osvetljevale prečudovite gradove po planinah Slovenije. Triglav se je od časa do časa zbleščal, bil je kot kraj, na katerem so čarovniki in bog gora, Vulkan, znova ustvarjali že pozabljeni excalibur. Sporočali so nam, da moč leži v nas samih, skrita.

Čas se je ustavil, celo tekkel nazaj. Kako to razumeti? Še sam ne znam pojasniti in mogoče niti ni pomembno. Važno je – da traja.

Tega večera je Branko razkril del načrta in poudaril najpomembnejše podrobnosti.

Dobri sosedski odnosi

Poslušal sem. Kot opit s čarovnijo. To mora uspeti, sem si govoril. Mora, potrebno je predvsem, da dokažemo sebi, da se vse da. To bo vrhunec Brankovega desetletnega dela, posvečenega nam. In naš poklon njemu.

In takrat sem rekel:
Now that you've made your choice
Follow the sign.
Did you make your choice?

You're the keeper of the seven keys,
Our only hope's your victory.
So, follow the sign.

In sledil sem znamenju!!!

Potem so sledila dogovarjanja po elektronski pošti, kmalu sem se namreč vrnil v Srbijo. Kontakti s kubansko ambasado, priprave, pridobivanje posebnih dovoljenj za snemalce – akreditacije in postavljanje številnih vprašanj s tako malo odgovori – kam bomo potovali po Kubi, kje bomo spali, kje se bomo potapljali ...? Povem vam, tisoč vprašanj, komaj kakšen odgovor ter še manj časa in, žal, denarja. Pisanje pisem, prošnji, vsakodnevno preganjanje in adrenalin, ki samo raste. Hej, se vprašam v nekem trenutku, bo to sploh uspelo? Mora! Čeprav bogovi morda niso na naši strani, vem, da nas bodo podprli zaradi vztrajnosti, ker smo pozitivno nori in ker stopamo po poti, po kateri se redko hodi.

Kot kronist svojega časa berem na starem pergamentu imena trinajstih bojevnikov iz treh držav. To je nekdanja Jugoslavija v malem: iz Slovenije Branko Ravnak (vodja odprave), Alenka Fidler, Aleš Povše - Yoda, Matjaž Paj, Alojz Pačnik; iz Hrvaška Tatjana Varga, Branimir Biščan; iz Srbije Goran Todorović - Faca in Draško Pantelić. Seveda je tu tudi slovenska novinarska ekipa: novinarka Ana Marija Ficko, snemalec Borut Jerman, Peter Lombar, režiser in avtor zmagovalnega filma na 37. mednarodnem festivalu podvodne fotografije in filma v Franciji If I can drive, I can dive, in fotograf Miha Matavž.

Zate, ki to bereš, sicer ne vem, ampak mene je spomnilo na dobro staro pesem Za ona, dobra, dobra, dobra stara vremena ...

In tebi pravim, no, mogoče malo tudi sebi:
Haaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa

aajde, zgrabi me za roko in pokaži, kaj znaš. Tako, preprosto sem si želel prav v tem trenutku deliti vriskanje s tabo, kdor koli in kjer koli že si.

Ne dovoli, da te vse skupaj zbega, skrivnost je samo v tem, da poznam zgodbo, ki sledi, zgodbo o Kubi. Zato včasih posamezne slike, pomešane z adrenalinom, plešejo v meni.

No, če si razpoložen/-a, zapleši še ti.

Primarni cilj naše ekspedicije je bil, da pokažemo, da smo mi, invalidi, enaki in enakopravni vsem. Glede na to, da je bila to prva uradna mednarodna potapljaška ekspedicija invalidnih oseb, smo vsi skupaj dosegli neverjeten uspeh. Bila je tudi, kot sem že rekel, prava Juga v malem, udeleženci smo bili iz nekdanjih republik Jugoslavije – Slovenije, Hrvaške in Srbije –, s čimer rušimo meje in predsodke.

Na Kubo smo se odpravili 3. decembra 2010. Do Slovenije sva s spremljevalcem Draškom Pantelićem pripotovala z avtom. Potovanje kot v filmu. Prijatelj, ki naju je vozil, naju je ves čas spraševal, kam gremo in kakšen je sploh načrt. Pozna me, ve, da sem nemirnega duha in da vedno organiziram nekakšne avanture, zato je predvideval, da je tudi tokrat tako. A vendar se skrivnost še ni smela razkriti.

Pod okriljem noči smo prišli na dogovorjeni kraj. Pričakovanje pred odhodom. Spremljata nas sneg in slabo vreme. Prijatelji me obveščajo, da so posamezna letališča v Evropi zaradi slabih vremenskih razmer začasno zaprta. Sprašujem se, ali smo se zamerili bogovom. To se vendar mora pozitivno končati. Prešinejo me besede iz filma Vran: Dež ne more večno padati!!!!

Avantura življenja se nadaljuje.

Vseh trinajst se nas je iz Ljubljane odpeljalo z dvema gasilskima kom-

Došle su, se malo oddaljile, a onda ...

bijema proti letališču v München. To je bila za nas najcenejša možnost, ker je bila vsa ekspedicija v vsakem pogledu zelo zahtevna.

Iz Münchna smo leteli v Pariz, iz Pariza v Havano. In tako vse do končne lokacije – v modrino, med morske pse. Let iz Pariza je trajal enajst ur. Naporen let, a vse za dobro avanturo. Med letom so se na zaslonu male televizije občasno pojavili podatki leta. V nekem trenutku opazim, da smo na neverjetni višini, prek 11.000 metrov. Nasmehnem se in si rečem – prava višina za skok s padalom. Če bi le bilo tu še padalo in moj inštruktor v tandemu, Roman Pogačar, pa bi lahko švignil na pot svobodnega neba. Branko me, kot da bere moje misli, strogo gleda. Dvignem roke v znak predaje, jasno, gremo se potapljat in ne skakat s padalom. Prav, od zdaj naprej bom mislil SAMO na potapljanje.

Opazujem obraze vseh članov v letalu. V sebi nizam njihova imena in vzdevke: Branko, Lenka, Pantoni, Tatjana, Yoda, Branimir, Pero, Ana Marija, Matjaž ... Rekel bi, da se po ničemer ne ločijo od drugih, a vendar! Skupina bratov (in sester), ki pišejo novo stran zgodovine. Hvaležen sem, da sem z njimi in da jih poznam.

Na vseh mejnih prehodih nas policisti, malo začudeni, ker nas vidijo v vozičkih, sprašujejo, za kakšen šport gre. Večina med nami nas je v potnem listu namreč imela vizum, na katerem piše – šport. Zasmemo se in odgovorimo – potapljaštvo (in padalstvo), seveda. Vseeno so ostali zmedeni, zato sem šalo nadaljeval, češ, je to morda kaj nenavadnega? Čeprav so bili še bolj zmedeni, so nas vendar spustili skozi.

Na Kubi smo skupaj s prihodom in odhodom preživeli petnajst nepozabnih dni.

Občasno sem se v sebi spraševal, ali je mir in tišina, ki sta nas spremljala v modrini morja, prispevala Gospa iz jezera, tista iz mitične zgodbe o kralju Ar-

turju. Je morda z ohranjenim mečem, legendarnim excaliburjem, vzpostavila mir in ravnotežje modrim horizontom? In sporočilo, da prihajamo, prenesla delfinom in jih prosila, da nas varujejo. Pomislili boste, in branijo pred morskimi psi, ker se pogosto v nas vseh pojavi vprašanje, ali obstaja strah pred morskimi psi. Spoznal sem Lemaya, človeka, ki se že 25 let potaplja z morskimi psi, in zaradi njega doumel, da so povsem normalne živali. Večina njihovih napadov se žal zgodi zato, ker človek nezavedno sam ustvarja strah pri številnih živalih. Ta se prenaša iz generacije v generacijo, zato živali, tudi morski psi, zaradi človeških napadov reagirajo in človeku odgovorijo z napadom – po navadi iz strahu in v samoobrambi, zaradi ohranitve. Marsikatera slika je napačna, še posebno o živalih roparicah. Številnih napadov ne bi bilo, če ne bi človek prvi naredil koraka. Želja za oblastjo, kontrolo, naša domišljavost, češ da smo gospodarji vsega, nas vodi naravnost v propad. Civilizacija, ne glede na napredek tehnologije, ne gre naprej, temveč nas nasprotno vodi proti propadu.

Dnevi potapljanja so se vrstili izjemno hitro. V tem ciklusu življenja so se izmenjavali najlepši dogodki. Nekaj, kar se bo še dolgo pomnilo.

Tretji dan potapljanja. Nemirno morje. Povsod valovi, ki kažejo svojo moč. Mi ne odnehamo. Z Brankom na čelu in s ciljem znanstvenega raziskovanja za delo v prihodnje preizkušamo vse, kar se je doslej pri potapljanju v bazenih delalo z invalidnimi potapljači. Prav nič nas ne skrbi, ker so z nami in v našo podporo tu ljudje, ki jim brezmejno verjamemo. Potopimo se v nemirno morje.

Tega dne je Branko stal na ladji kot kakšen star morski volk. Manjkali sta le pipa in brada, da bi celotni sliki dodali poseben čar in me vrnili v preteklost. Pozorno je opazoval valove. V dvoboju teh dveh sil sem lahko

Je v ozadju morski pes?

slišal gromoglasno tišino. Kot da sta Sergio Blazo in Bruno Langer (Atomsko sklonišče) vedela, kaj se Branku mota po glavi, ko sta pisala tekst:

Moje more, moj je brod,
moji su vjetrovi kiše i oluje.
Obala je pola – pola,
ali ti poklanjam sve!!!

Na površini valovi, v globini mir. Samo meja je nemirna. Med morjem in nebom. Se nebo spet deli od morja? Opazujem nevihtno nebo. In valove. Dobim vtis, kot da valovi seboj nosijo tekst pesmi Tine Turner, The best. Nasmehnem se, medtem ko mi mokri lasje padajo na obraz. Se začenja borba Titanov? Njena sila, njihova sila ... in moč. Proti naši volji.

Ladja se nemirno ziblje. Adrenalin raste, malo tudi strah, ampak tisti sladki strah. »Pogrešam dež!« vpijem in sporočam nebu.

Branko bi me najraje ubil, a se vseeno smeje. V tem trenutku vse postane kot ples. Malo smo tudi mi zazibali ladjo in dodali celi zgodbi in doživetju sliko. »Hej, misliš, da si močnejši od nas, ki se neprestano borimo, od poškodbe naprej, z nevidnim sovražnikom?« sprašujem tistega, ki je skrit za valovi. »Povedal ti bom, kdor koli si, ti, ki si pognal valove proti nam, kdo je zdaj – The best!« In se potopimo!

Tu smo. Vrženi v morje. Plavamo po gladini. Branko preverja, ali je vse v redu, in daje znamenje za potop. Počasi drsimo, sekunde se spreminjajo v minute. Tako je v svetu morskih globin. Dvignil sem eno roko proti nebu, ki, medtem ko se potapljam, počasi izginja. V meni zvenijo takti pesmi With or without you skupine U2:
With or without you
With or without you
I can't live ...

Melahko razumeš? Lahko vsaj tokrat skupaj z mano odsanjaš te sanje?

Želim jih deliti s teboj. Skoraj mi solze polzijo po licih. Zakaj? Kako me sploh lahko vprašaš? Od kod ti pravica? Vseeno ti bom odgovoril. Spet se počutim živega. Spet sem tisti stari. Lahko razumeš? Ah, saj ni pomembno. Moraš samo videti nasmeh in solze na mojem obrazu. Te ti bodo odgovorile na vsa vprašanja.

Če pa zares želiš razumeti, kaj ti poskušam naslikati, počakaj noč in poltemo, tisto poznano, ko te stisne vsa bolečina, trenutek, ko te bo dohitela vsa utrujenost. Spomni se, natakni si slušalke in si zavrti pesem With or without you:
..... And you give yourself away
And you give yourself away
And you give
And you give
And you give yourself away
.....
Nothing to win and
Nothing left to lose
oooooooooooooooooooooooooooo
oooooooooooooooooooooooo!!!!

Zapomni si, tebi pišem, kjer koli že si:
With or without you
I can't live

Na Kubi smo se najgloblje potopili na 36 metrov. Tam smo celo videli obrise stare, potopljene ladje. Poskusil sem si zamisliti potnike, ki so hodili po palubi, in se vprašal, ali so na svojih potovanjih srečali gusarje.

V vsem času smo na raznih krajih opravili 12 potopov. Na različnih globinah. Vsak kraj ima svoj čar. »Castrovo« morje je prelepo. Modrina, ki se na nekaterih koncih preliva v zeleno in prikazuje morje v čudoviti in čisti svetlobi.

Na klepetu z Deborah Andollo

Videli smo mnogo stvari. Branko (Branko Ravnak), vodja odprave, se je potrudil in maksimalno smo izkoristili čas na Kubi. Obiskali smo veliko mest. Obiskali smo njegovega dolgoletnega znanca, Matosa Duarteja, profesorja epidemiologije, ki nas je izredno lepo sprejel in nas celo povabil na večerjo. Prekrižarili smo skoraj vso Kubo. Bili smo tudi tam, »Where the streets have no name«. Predzadnji dan smo šli vsi skupaj na srbsko veleposlaništvo v Havani in tam nas je ljubeznivo sprejela Jelena Živojinović, hči znanega igralca, Bate Živojinovića. Tam živi že šest let.

Spoznali smo tudi veleposlanika. Videli smo potapljaške centre Maria La Gorda, Santa Lucia in »Shark's Friends«, kjer nas je čakalo potapljanje z morskimi psi. Prav tako smo spoznali in opravili kratek intervju z Deborah Andollo – gospa je predsednica Kubanske potapljaške zveze in svetovna prvakinja v potapljanju na dah. V Santa Clari smo obiskali spomenik oz. mavzolej Che Guevare.

Če sem pravičen, moram povedati, da so ves čas imeli najtežjo nalogo novinarka Ana Marija Ficko, režiser Peter Lombar in fotograf Miha Matavž. Ves dogodek, vsak dan, vsak potop, dogovor, druženje ..., vse je bilo treba posneti, če se le da iz najboljšega kota, in bilo je tako malo časa. Vsak od njih je imel le eno priložnost.

Nihče od njih je ni zapravlil.

Po vrnitvi so me spraševali: »Faca, te je po poškodbi strah ponovnega potapljanja?« Vprašanju se vedno nasmejem, ker če se vsak drži predpisanih navodil in nasvetov inštruktorja, ki je za to dejavnost usposobljen, potem vedno lahko rečemo, da smo pripravljeni in da lahko to počnemo z mirno vestjo in z veliko željo. Najnevarnejše je, kadar si vnaprej ustvarimo slabo sliko. Bodisi zato, ker smo videli, kako nekatere stvari izvajajo ljudje, ki zanje niso primerno usposobljeni ali pa, kar je skoraj še hujše, kadar to počno ljudje, ki se jim zdi najpomembnejši denar. S tem ne ogroža samo varnosti, ampak se o tej vrsti športa ustvarja slaba slika.

Moj inštruktor, Branko Ravnak, že skoraj deset let dela z invalidi. Ima veliko izkušenj in edini v Evropski uniji ima uradno licenco inštruktorja potapljanja za invalide. Kadar delam z njim, sem sproščen in vem, da bo vse šlo, kot mora iti.

Doživetje in občutki na Kubi so prečudoviti. Potapljanje, ljudje, lepi kraji, lahko bi govoril cele dneve, pa vam ne bi povedal niti delčka vsega. Vsi so me navdušili. Najvažnejše je, da smo ves čas v gibanju, da nekaj naredimo dobro in kvalitetno. Da se poveča pomen, nam in drugim invalidom. Da v ljudeh zbudimo občutek in spremenimo pogled – ni vse v politiki, denarju, nogometu ... Da se spomnijo, da obstaja

veliko invalidov, ki potrebujejo pomoč in zadovoljstvo. Življenje ni samo menjanje programov z daljincem, branje časopisov in spremljanje stvari, ki jih počno drugi. Svet je zelo majhen in vem, da je čas, da vsak stopi na pot občutja duha in svobode. Ko bo našel sebe, bo našel tudi odgovore na številna vprašanja. S tem bo bolje razumel sebe, pa tudi druge. Dobro so v pesmi povedali Atomsko sklonišče: » ... Jer za ljubav treba imat dušu.«

Vsi imamo svoje padce in vzpone. To je del življenja. Vetrovi nas vse življenje premetavajo od stene do stene. Včasih smo utrujeni, a nas to ne sme ustaviti. Nekaj v nas nam govori, da ne smemo odnehati. Kadar je kriza, moramo nadaljevati še močnejše in potiskati naprej. Kadar krize ni, je v nas velika želja, da delamo s polno paro. Eno in drugo pa nam mora dati moč, vsako na svoj način. Še najbolje je rekel Nietzsche: Kar nas ne ubije, nas naredi močnejše!

Zato živi življenje, vredno spominjanja!

Pisano nekje v času
Goran Todorović - Faca
facarnr@gmail.com
+381 63 777 1 358

Foto: IAHD Adriatic in Miha Matavž

Razglednica s Karibov

Potep s štirikolesnikom

MAKARSKA!

Nekako sem že navajen, da so prvomajski prazniki bolj ko ne deževni, a kljub temu se nisva mogla upreti že lansnemu povabilu znancev z Makarske reviere, točneje iz Podgore, da jih obiščeva v času cvetenja lavande oz. sivke.

Prelep razgled na Jadransko morje

Po dogovoru sva »žegnano« šunko pojedla doma in doma preživela tudi velikonočne praznike, nato pa sva se s štirikolesnikom odpravila na precej dolgo pot. Obenem sva se z Dukijem dogovorila, da bo tudi on z ženo obiskal Podgoro. In tako se v torek, 26. 4., v dopoldanskem času odpraviva iz Ljubljane na pot. Prvi postanek v Novem mestu izkoristiva za kavico in kontakt z Dukijem.

Po mejnem prehodu Metlika se začne dogajati. Pod nadstreškom avtobusne postaje se sprava v dežne kombinezone – in tako je bilo do samega prihoda v Dalmacijo. Dež, veter, dež, kljub vsemu pa ima pokrajina, po kateri voziva, svoj čar, vonj in tudi žalostne trenutke ob pogledu na nesmisel etničnih prepиров. Na Hrvaškem so posledice vojne v odročnejših krajih, kjer sva se vozila, še vedno hude. Zapuščene, ponekod požgane vasi bodoje v oči.

Po spustu na jadransko magistralo v bližini Splita, natančneje pred Brelo, ki slovi po najlepših peščenih plažah na Jadranu, kliče Dukij, ki je svojo pot ubral kar po avtocesti. Z avtomobilom, seveda. In glej ga, zlomka, uspelo je! Najdemo se in pot do Makarske nadaljujemo skupaj. Midva s štirikolesnikom, Dukijeva dva z avtomobilom.

Po namestitvi v apartmaju sledijo v glavnem sprehanje po rivi in vsakodnevni sprehodi. Se pa čedalje pogosteje oziramo v gorski greben Biokova, ki se strmo vzpenja nad Makarsko. Mogočno gorovje skriva v

sebi tudi prelep nacionalni park Biokovo, v katerega se kmalu tudi podamo. In ni nam žal. Skoraj 1800 metrov nad morjem ob čudovitem sončnem zahodu in ob pogledu na otoke daleč v Jadranu se strinjamo, da tako lepih trenutkov ne doživiš kar tako. Ženski del ekipe si da duška in naju razposajeno obmetava z ostanki snega, ki ga je na tej nadmorski višini v senčnih legah še v izobilju. Kdo bi si mislil, da smo se slabo uro pred tem martinčkali na obali.

Podali smo se tudi na gorski greben na nadmorski višini 1800 m.

In tako praznični dnevi minevajo, nas pa slaba napoved za naslednje dni prežene v notranjost in varno zavetje topllega doma.

Kljub vsemu pa letošnji prvomajski prazniki ostajajo v lepem spominu. V svoj album z slikami pa dodajamo novih 1300 km v štirikolesnikih z vetrom v laseh.

Jaka

Z vzdržljivim štirikolesnikom spet na dolgo pot

Plesalci iz Slovenije pobrali devet najvišjih odličij

SLOVENSKIM ZEBRAM LEVJI DELEŽ PRAV V VRHU

Skupina Slovencev je predzadnji konec tedna v aprilu svet (spet) spomnila, da v majhni Sloveniji rasejo zgodbe o velikih uspehih! Na mednarodnem tekmovanju v plesu v vozičkih v nizozemskem Cuijku so se člani in članice plesnega kluba AA Zebra dokazali kot močni konkurenti najboljšim plesalcem vsega sveta! V klubu plešejo tudi člani DP ljubljanske pokrajine.

V dvodnevem plesnem spektaklu tekmovalcev enaindvajsetih držav so naši plesalci pod vodstvom Petre Škofic Sloveniji priplesali pet zlatih, štiri srebrne in še več posebnih medalj za mesta v finalu. Kar osem od desetih parov se je uvrstilo prav v vrh plesne elite dvodnevnega tekmovanja, kar pomeni, da so se uvrstili v finale in zasedli mesta najboljših šest v svojih kategorijah. Premagali so vrsto držav z dolgotnimi izkušnjami na tem področju.

Zlati pari so Teuta Imeri in Tina Cerk, Aleksandra Đukič in Anja Krštinc, Tom Mayer in Anja Koren, Marja Koren in Tina Cerk ter v najmočnejši kategoriji med neprofesionalci Klemen Pirman in Barbara Šamperlj. Srebrni pari so Tom Mayer in Marja Koren, Marja Koren in Tina Cerk, Klemen Pirman in Barbara Šamperlj ter Teuta Imeri in Tina Cerk.

Uspešna slovenska ekipa velja kot najglasnejši navijači

Naši plesalci so se mednarodnega tekmovanja na Nizozemskem letos udeležili tretjič. Prvo leto so Sloveniji priplesali bronasto odličje, drugo leto pa kar tri zlate, pet srebrnih in dve bronasti odličji. Že tretje leto zapored so tako naše Zebre dokazale, da ne samo sežejo v svetovni plesni vrh, ampak postavljajo njegova merila.

spet poskrbeli za fantastično promocijo Slovenije v svetu. Odzivi plesnih kolegov z vsega sveta na delo in dosežke naših plesalcev so izjemni, domači odzivi na prošnje po podpori pa so bolj ko ne skromni. Brez finančne pomoči pa je udeležba plesalcev na tovrstnih tekmovanjih veliko breme za njihove denarnice in v prihodnje zato negotova.

Upamo, da so si z novim vrhunskim uspehom zaslužili večjo podporo za svoje prihodnje plesne podvige.

Nina Wabra

Zlati par v najmočnejši kategoriji med neprofesionalci Barbara Šamperlj in Klemen Pirman

Mladi po stažu, a mojstri po dosežkih so slovenski plesalci

Svetovni pokal v streljanju za invalide

NAJVEČJE TEKMOVANJE V ZGODOVINI STRELSTVA

V španskem obmorskem mestu Alicante je od 2. 5. do 9. 5. 2011 potekal svetovni pokal v streljanju za invalide. Tekmovanje je bilo največje v zgodovini strelstva invalidov, saj se ga je udeležilo 240 strelcev iz kar 46 držav. Razlog za tako veliko udeležbo je prav gotovo dejstvo, da je šlo za prvo od letošnjih treh tekmovanj, kjer je mogoče doseči neposredne kvote za nastop na paraolimpijskih igrah v Londonu 2012. V Alicantu je bilo na voljo 12 kvot v prav toliko disciplinah. Za te so se borili tudi slovenski strelci: Franc Pinter - Ančo, Gorazd Franček Tiršek, Srečko Majcenovič in Damjan Pavlin pod vodstvom trenerke Polone Sladič in pomočnika Aleša Kosmača.

Organizatorji so kljub rekordni udeležbi tekmovanje odlično organizirali. Reprezentance so bile nameščene v dveh hotelih, najpomembnejše pa je bilo, da so odlično delovali prevozi na strelišče, saj so bili avtobusi prilagojeni za vozičke, tako da ni bilo običajnih zapletov.

Slovenski strelci so nastopili odlično, saj so se vsi štirje približali ali pa dosegli svoje letošnje najboljše izide. Še pomembnejše pa je dejstvo, da je Slovenija osvojila kar dve kvoti, kar je izreden uspeh.

Zmaga Gorazda Frančka Tirška v disciplini zračna puška stoje (R4)

Prvo kvoto je Slovenija osvojila po zaslugi Gorazda Frančka Tirška, ki se je v disciplini zračna puška stoje (R4) z odličnim finalom iz četrtega prebil na prvo mesto. Fantastičen rezultat so strelci dosegli tudi ekipno, saj so se vsi trije uvrstili v finale osmih najboljših strelcev (Majcenovič celo z izidom 600 krogov), ekipno pa so prepričljivo zmagali z novim svetovnim rekordom.

Drugo kvoto je Sloveniji priboril naš najboljši strelec Franc Pinter - Ančo, ki je z malokalibrsko puško v trojnem položaju zasedel drugo mesto, kar je zadostovalo za kvoto, saj je Kitajec, ki je zmagal, kvoto že osvojil.

Z leve: pomočnik trenerja Aleš Kosmač, Srečko Majcenovič, Damjan Pavlin, trenerka Polona Sladič in spredaj naš najboljši strelec Franc Pinter - Ančo

Nekoliko smole je imel zadnji dan tekmovanja le Damjan Pavlin, ki je v disciplini zračna puška leže (R5) z zadnjim strelom za 0 kroga zgrešil prvo mesto in s tem kvoto.

Prvo letošnje tekmovanje je bilo za slovenske strelce torej izredno uspešno in znova so dokazali svojo kvaliteto. Med 59. državami, ki se ukvarjajo s strelstvom invalidov, je doslej eno od 36 kvot, ki so bile na voljo, osvojilo 20 držav. Od teh imajo več kvot kot Slovenija le Kitajska, Koreja in Nemčija. Na voljo je še 24 neposrednih kvot, za katere pa se bo treba jeseni boriti na svetovnih pokalih v ZDA in Avstraliji.

Čaka nas torej poletje s treningi.

Polona Sladič

Tradicionalni 31. Maraton treh src

MARATON TREH SRC

V Radencih je v soboto, 21. maja 2011, potekal tradicionalni, že 31. Maraton treh src s sloganom Tekmuj sam s seboj – vsak je zmagovalec.

Odprtje prireditve je bilo v petek, 20. maja zvečer, v hotelu Radin, združeno z dobredelnim koncertom Tek srca 2011, kjer so se zbirala sredstva za socialno ogrožene družine in otroke iz občine Radenci. Ta športna prireditev je zanimiva tudi za paraplegike, saj jim prireditelj omogoča tekmovati v kategoriji na 21 km s handbiki oziroma ročnimi kolesi. Trasa vodi po ravninskem delu Pomurja, na obeh bregovih reke Mure.

Maratona se je udeležilo več članov pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije. Tekmovanje se

je začelo dopoldne ob 9.30, zmagovalec pa je prišel skozi cilj že po 37 minutah in 13 sekundah. Zmagovalec Maratona treh src z odličnim časom je član DP severne Primorske in paraolimpijec **Marko Sever**. Drugo mesto je pripadalo **Edu Jašetu** s časom 44:31, tretje mesto pa je osvojil član DP Prekmurja in Prlekije **Stanko Novak** s časom 44:35.

Zmagovalcu in udeležencem maratona čestitamo za dosežene rezultate in ves trud!

Tatjana Hazl

Najhitrejši z zasluženimi pokali: 1. mesto – Marko Sever, 2. mesto – Edo Jaše, 3. mesto – Stanko Novak

Športna panoga

VESELJE NA ROČNEM KOLESU

Zakaj bi se nekdo poganjal z rokami, če lahko uporablja noge? Priznam, da pred dvema letoma niti pomislil nisem na ročno kolo. Pred kakšnimi petimi leti pa pravzaprav sploh nisem vedel, da obstaja. Nikoli nisem videl ročnega kolesarja in niti nisem razmišljal, kako bi kolesaril paraplegik, kaj šele tetraplegik.

Ne, nisem invalid. Kadar poganjam z nogami, uporabljam ležeče kolo. Svet klasičnih koles sem zapustil pred petimi leti in se ne oziram nazaj. Nikoli nisem bil športnik niti kolesar. Vse dokler se nisem srečal z ležečimi kolesi. Ta so me tako zasvojila, da sem v tem času prekolesaril tudi 420 km v 25 urah. Pretiravanje? Vsekakor, ampak hkrati tudi užitek. Še posebno na cilju, ko se zaveš, koliko kilometrov si prekolesaril. Ampak kaj ima to z ročnimi kolesi? No, Christian Peter, paraplegik iz Avstrije, je na svojem ročnem kolesu največ v enem kosu prekolesaril kar 300 km, in to v 11 urah!

Koristno in zdravo za dušo in telo

Pred dvema letoma so me težave s kolenom na jesen spodbudile k razmišljanju, zakaj ne bi poskusil poganjati z rokami. Na sejmu ležečih koles v Nemčiji sem sicer večkrat opazil ročne tricikle, ampak nikoli prej nisem posebej raziskoval tega področja. Izbira je kar pestra, le cene so preveč zasoljene. Odločil sem se, da bo moje prvo ročno kolo FreedomRyder, in moram reči, da je bila dobra izbira. Prvi metri s kolesom so bili enkratni: »To kolo je tako hitro!« Ampak že ob minimalnem klancu se je vse spremenilo. Po nekaj kilometrih sem bil popolnoma izmozgan. »To ne bo šlo, saj ne morem niti do mesta in nazaj,« sem pomislil.

Po spletu sem brskal za izkušnjami z ročnimi kolesi in povsem po naključju naletel na organiziran trening na jugu Avstrije, nedaleč od mene, v kraju Gnas, kjer sem že kolesaril z ležečim kolesom. Ne da bi razmišljal, sem pisal organizatorju, češ da sem popolni začetnik in ali se lahko

pridružim. Po prejemu pozitivnega odgovora sem se prijavil. »Ampak kako bom kolesaril na skupinskih turah, če nisem sposoben niti 10 km normalno prekolesariti?« Pred srečanjem mi je uspelo zgolj nekaj treningov in v Avstrijo sem se odpravil s precejšnjim strahospoštovanjem.

Prvi dan smo naredili približno 35 km. Bil sem povsem utrujen in Christian mi je predlagal nekaj manjših sprememb pri nastavitvah kolesa. Drugi dan smo naredili celih 75 km s povprečjem okoli 19 km/h. Nisem mogel verjeti, da je to sploh mogoče. Dan za tem smo imeli sicer še en krajši trening, a spet povprečje okoli 20 km/h. Skupinsko kolesarjenje je nekaj povsem drugega kot biti sam na kolesu. Dobil sem veselje, saj sem spoznal, da gre tudi z rokami lahko daleč in hitro! Štirje dnevi treninga so kar prehitro minili, ampak zdaj sem že bil zasvojen.

Z rokami kolesarim iz veselja in enako uživam tako na ležečem kot ročnem kolesu. Zato sem lani konec avgusta organiziral prvo srečanje ročnih kolesarjev v Sloveniji. Imel sem kontakte iz Avstrije, iz Slovenije nikogar. Kolesarji iz Avstrije so bili navdušeni nad idejo in hotel Vivat v Moravskih Toplicah mi je dal precej ugodno ponudbo za organizacijo srečanja. Sam sem pridal še nekaj sredstev in objavil dogodek na spletu. Po Sloveniji sem razposlal nekaj elektronskih sporočil, a ni bilo posebnega odziva. Bil sem malo razočaran, a sem imel dovolj prijavljenih iz Avstrije, tako da sam ne bi ostal.

Po nekaj časa se mi je oglasil Jože Zajc in potrdil svojo udeležbo. Pomagal je tudi pri širitvi novice, a ne najuspešneje. Na srečanju v soboto sta se pokazala zgolj dva ročna kolesarja iz Slovenije, v nedeljo pa sta se pridružila še dva. Dogodek se še

Bolj praktičen pripomoček, ki se pripne na sobni voziček.

ni zgodil kdaj prej, ampak upam, da se bo ponavljal v naslednjih letih. Vsem se zdi prav zanimivo, da uživam na ročnem kolesu, in da sem ravno jaz, ki nisem invalid, organiziral takšno srečanje, sami se pa prej nikoli niso zbrali. V Avstriji so skupinski treningi in rekreacija kar nekaj vsakdanjega in tamkajšnji ročni kolesarji so zato tudi v izredno dobri formi. V slogi je moč, in če se komu kdaj ne ljubi na kolo, a ve, da ga čaka nekaj kolegov, bo seveda šel. Če pa zmeraj poganjaš sam in nimaš družbe, je zagotovo težje in tudi rezultati niso tako dobri.

Na teh srečanjih in tudi med nekajdnevnim obiskom na Dunaju sem nekoliko bolje spoznal življenje invalidov, njihovo samostojnost in to, kaj jim pomeni kolo. Povsem enako kot nam, ki lahko poganjamo z nogami. Kolo je svoboda, veter v laseh in pokrajina okoli in okoli. Težava je zgolj v tem, da ko kam prikolesariš, tam ne moreš vstati s kolesa. V resnici si primoran zmeraj kolesariti v krogu in pristati na izhodiščni točki, kjer te čaka invalidski voziček. Kako iti na potovanje z ročnim kolesom, če ne moreš vstati s kolesa?

Sicer obstaja druga oblika ročnega kolesa, ki je kot priključek za invalidski voziček, a rezultat ni primerljiv s pravim ročnim kolesom. Res pa je, da zagotavlja več svobode pri vsakodnevnem rabi, saj se skupaj s priključkom lahko zapeljete tudi v trgovino ali pa ga preprosto pustite zunaj, pred vrati. Ampak za kolesarsko potepanje je vsekakor primernejše pravo ročno kolo.

To spoznanje me je potegnilo v raziskovanje možnosti za organizacijo samostojnega kolesarskega dopusta za ročne kolesarje invalide. Začel sem raziskovati, kakšne so možnosti prenočitve in izposo-

je invalidskega vozička. Presenečen sem ugotovil, da sploh ni tako preprosto najti primernega prenočišča v hotelih. Na tem področju vlada popolna zmeda in marsikdo sploh ne ve, kakšna bi morala biti soba za invalide. V načrtu imam pripravo teden dni dolge ture za samostojno potovanje ročnega kolesarja invalida, da bo lahko po želji izbral dnevno razdaljo in vmes prespal v primernih nočitvenih kapacitetah ter mu ne bo treba skrbeti za invalidski voziček. Žalostno je, da se najdejo tudi novi hoteli, ki so bili zgrajeni pred kratkim, pa nimajo niti ene primerne sobe. S kolesom se radi izogibamo večjim krajem, a to v tem primeru ne bo vedno izvedljivo, ker preprosto ni dovolj prilagojenih kapacitet.

Če ne prej, upam, da se v čim večjem številu vidimo na srečanju ročnih kolesarjev zadnji avgustovski konec tedna (25. 8.–28. 8. 2011) v Moravskih Toplicah. Tam bom poleg potopisa S kolesom okoli Irske predstavil tudi projekt ročnega kolesarjenja v SV Sloveniji za invalide. Ne pozabite: ne glede na to, kako zelo vam ni do tega, da bi zapustili udobne sedeže, vam po kolesarjenju nikoli ne bo žal, da ste se spravili ven. Meni zagotovo ni, pa se včasih tudi le s težavo prepričam. Seveda velja enako za kateri koli šport, saj je naše telo narejeno za gibanje.

Kolesarjenje je zelo koristno, ker gre za odlično obliko kardiovadbe, kjer lahko dlje časa vzdržujete konstantno obremenitev, hkrati pa uživate na svežem zraku. S tem boste krepili celotno telo, obenem pa je to tudi odlična hrana za dušo.

Peter Osterveršnik

Mogoče bo na letošnjem srečanju v Moravskih Toplicah udeležba še večja.

3. mednarodni prikaz potapljanja ljudi s poškodbo hrbtenjače v Mariboru

»ČE SE LAHKO PRIPELJEM 500 KM Z VLAKOM, SE LAHKO TUDI POTAPLJAM«

Pozdravljeni vsi, ki slišite na ime paraplegik, invalid, vozičkar, hendikepiran, gibalno oviran, deprivilegiran, s posebnimi potrebami, manj zmožen, in vsi tisti, ki potrebujete pomoč, da boste lahko prebrali prispevek do konca. Tokrat se bomo družili na blogu, ki dovoljuje manj pravilne rabe slovenskega jezika in manj zavijanja v celofan, kar je kul, kot bi rekla ona zala Maja z Evrovizije, ki je bila odlična nesrečna trinajsta.

Spet bom govoril o rekreativnih potapljačih s poškodbo hrbtenjače in njihovih velikih uspehih, ki vam ne pridejo do živega, pa čeprav z njimi dobivate pravico do rekreativnega potapljanja, ki je prej nikoli niste imeli. Te pravice vam omogočajo, da shodite vsaj takrat, ko ste pod vodo. Skeptikom in kafirjem še vedno ostane curling – Sizifov posel na zmrznjeni vodi ali po domače, na ledu. Vse enako, le utoniti ne morete.

Od našega zadnjega druženja ste v vašem časopisu zamudili nenapisani in neobjavljeni članek o uspešni mednarodni odpravi potapljačev s SCI iz Slovenije, Hrvaške in Srbije, kar je mejnik v potapljanju v naši novi domovini Evropi. Na odpravo namreč nismo povabili kapitalistične deprivilegirane hendikepirane mladine iz skupne Vaterland, temveč kolege iz nerazvitega tretjega sveta. Drugače ni šlo, saj smo odšli v zadnjo trdnjavo socializma, na Kubo, kjer se cedita med in mleko. Sicer v malo manjših količinah, vendar brez aditivov – pure nature, za vse in ne le za tiste z novci.

Vsi, ki ste v »main streamu«, ste lahko dogodek zasledili na Pop TV in na tretjih Sprehodih pod morjem v Slovenskih Konjicah. Dobro obveščeni ste tam lahko

Tres hombres from SHS

slišali tudi slogan »If I Can Drive, I Can Dive«, ki pa ni samo »code name« za mednarodno nagrajeni film o potapljanju onih, ki ne hodijo, pa se še vedno vozijo, temveč tudi dogodek, ki se že tretje leto rola v štajerski prestolnici.

Da, bratje in sestre, v Mariboru je Če lahko vozim, se lahko potapljam prekosil vse projekte aktualnega mariborskega ljubljenege vodje. Tretja izdaja mednarodnega druženja v Pristanu, ki ni več le tradicionalna

Podelitev denarnih nagrad

(to je bila že ob premieri pred tremi leti), temveč legendarna, je postala osrednji mariborski dogodek, ki je zasenčil tako univerzijado kot EPK 2012. To pa zato, ker se je zgodil, kar pa za omenjena dogodka še ne moremo z gotovostjo trditi. Šerif prireditve ni bil iz Dupleka, temveč s Ptuja.

Ptujčan Damjan Pekar, trenutno prvi in edini CMAS-inštruktor potapljanja s SCI na svetu, ter družčina iz bratskih republik države, nekoč prve med neuvrščenimi, je okupirala Pristan in ob resnično minimalni pomoči prikazala »Diving by the book« uglem gostom in predstavnikom slovenske sedme sile ter predvsem svojim sotrpinom s poškodbo hrbtenjače, ki pa so bili večinoma upravičeno odsotni. Med uglednimi je treba omeniti g. Milana Mikla, vodjo sekcije za vleko v MOM, ki je nadomeščal aktualnega župana, ki je bil medtem s srcem za Maribor. Pisano družčino pomembnih so zastopali še Aleš Škof, predsednik Sveta invalidov MOM, Anton Knez, direktor Športnih objektov Maribor, Mihaela Gostenčnik, vodja objekta kopališče Pristan, in dve »hudi bejbi« z zavoda za zaposlovanje, ki sta zgrešili zgradbo, pa vendar ostali do konca in se zabavali z nami bolj kot z brezposelnimi njun minister Ivan s Svetilko.

Od uglednih gostov, ki je niso takoj popihali, je bil z nami najdlje predsednik ZPS, Dane Kastelic, ki je skupaj s predsednikom IAHD Adriatica podelil mednarodne potapljaške izkaznice potapljačem s SCI iz SHS (Slovenija, Hrvaška, Srbija). Med prejemniki so bili trije izjemni potapljači, ki so vsak po svoje zaznamovali potapljanje ljudi s poškodbo hrbtenjače v Jadranski regiji in seveda v »rajhu«. Prvi je nedvomno Aleš Povše - Yoda, ki je zbral največ različnih potopov na vseh mogočih lokacijah po celem svetu in je prvi potapljač iz jadranske regije in edini CMAS-potapljač z najvišjo rekreativno kategorijo P-4.

Gasilska brez plavutk

Zoran Vlah je obdržal primat prvega certificiranega potapljača na Hrvaškem in ga še utrdil s kategorijo P-2, ki jo ima edini v lepi njihovi. Tretji je čudežni deček iz Srbije, ki ne hodi, pa tudi vozi se ne z ničimer razen z vlakom, vendar skače iz »zone smrti i roni sa ajkulama«. Goran Todorovič - Faca, ki je pripotoval v Maribor z vlakom zgolj zato, da se vsaj enkrat potopi, pa čeprav v bazen v Pristanu. Je absolutni rekorder po prevoženih kilometrih na potop in človek z velikim srcem ter vztrajnostjo. Lahko bi rekli, da ima vse tisto, kar kronično primanjkuje večini zapisanih v uvodnih vrsticah.

Prav omenjena trojica skupaj z Damjanom si je zaslužila največ pozornosti, ki je je bila deležna pri medijih, ki so dogodek izstrelili naravnost v dnevnik nacionalne televizije (tiste z malim fantkom, ki nag igra na frulico in odseva aktualni trenutek naše družbe). Eni (oni pravi Slovenci) bi rekli, da smo imeli krompir, da smo se pojavili v osrednji informativni oddaji, in to celo pred novico o jubilejnim prvem poletu Sovjetov v vesolje. Ja, rekli bi, da zato, ker tisti dan ni bil nihče od politične elite v preiskovalnem zaporu, nikomur niso evtanazirali

psov, nihče od ministrov ni bil pijan, Karmen W. je zamudila randi s sate-litom in ni mogla hkrati in naenkrat poročati iz Misrate, Kaira, Tripolija in še od kod, Straus Khan še ni naskočil sobarice v Velikem jabolku in ptičja hišica še ni postala afera.

Skratka, gospoda, bili ste novica dneva. Ja, vi, tovariši in tovarišice, vi ste bili novica dneva, saj mariborska prireditve ni bila za par »ta živih« (Alenka, Nevenka, Slavic, Simon, Robert, Nika ...), ki so kot tolikokrat do sedaj igrali zgolj »šerpe«, še manj za vse potapljače s SCI (Damjan, Aleš, Peter, Franc, Vinko, Klaudija, Tatjana, Zoran, Goran, Iztok, Ivo, Bogdan ...), ki so »jahali« tri dni, da so prišli do Pristana iz cele regije, temveč za vas, ki ste iz sosednjih vasi, a vedno najdete kakšen dober razlog, da prešpricate vse tisto, kar se vaši kolegi s poškodbo hrbtenjače trudijo ohraniti pri življenju.

Želijo vam pokazati, da sebi enaki lahko učijo sebi enake, in medtem ko vi čakate na mesijo z DIF-a, jih bo verjetno minilo potrpljenje zastonj deliti nekaj, česar nihče izmed vas noče.

Branko Ravnak

Slovenia open Thermana Laško 2011

OSMI MEDNARODNI TURNIR Z NAJBOLJŠIMI IGRALCI

V športni dvorani Tri lilije v Laškem je od 4. do 7. maja potekal že osmi mednarodni turnir v namiznem tenisu za invalide, SLOVENIA OPEN THERMANA LAŠKO 2011. Ob odprtju je udeležence v imenu organizatorja, Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijskega komiteja, pozdravil tehnični direktor turnirja Gorazd Vecko, turnir pa je za tem slovesno odprl mag. Roman Matek, direktor Thermane, d. d.

Udeležba na teh turnirjih je iz leta v leto številnejša, prav letos pa je bila udeležba rekordna. Igralci namiznega tenisa z vsega sveta vedo, da je turnir pod pokroviteljstvom THERMANE eden najbolje organiziranih in odmevnih turnirjev v svetu. Razlog za rekordno udeležbo pa so tudi Paraolimpijske igre naslednje leto v Londonu in zbiranje potrebnih točk za uvrstitev na to najpomembnejše tekmovanje.

Na 8. odprtem prvenstvu Slovenije – Thermana Laško 2011 je nastopilo več kot 340 tekmovalcev iz 36 držav, več kot 180 pa jih je tekmovalo na invalidskih vozičkih. Prvič se je slovenskemu občinstvu predstavila namiznoteniška velesila Kitajska, največ tekmovalcev pa je imela Francija. Letošnji turnir je bil najmočnejši doslej, saj je v Laškem tekmovalo več aktualnih para-

olimpijskih zmagovalcev iz Pekinga 2008, več kot deset aktualnih svetovnih prvakov iz leta 2010 ter več kot petnajst vodilnih na svetovni lestvici na dan 1. aprila 2011.

Slovenski igralci namiznega tenisa so tokrat nekoliko razočarali. Prvič se je namreč zgodilo, da so na teh osmih turnirjih v tekmovanjih v posamični konkurenci ostali brez odličja. Po predtekmovanjih so se v nadaljevanje uvrstili Dolinarjeva, Pintarjeva in Lukežič, nato pa v četrtfinalnih nastopih izpadli. So pa kolajno osvojili v ekipnem tekmovanju.

Bronasto kolajno sta si priborili Mateja Pintar (3) in Andreja Dolinar (4), ki sta z rezultatom 3:0 premagali brazilsko-turški par Oliveira Joyce-Hatice Duman. Kitajska pa je spet dokazala, da je svetovna velesila v

namiznem tenisu, saj je na turnirju samo v posamični konkurenci osvojila 16 zlatih medalj.

Slovenijo so pod vodstvom glavnega trenerja Damijana Lazarja in pomočnika Darka Kojadinoviča zastopali Mateja Pintar, Andreja Dolinar, Barbara Meglič, Jolanda Belavič, Bojan Lukežič, Ivan Lisac, Primož Kancler in Davorin Dervarič.

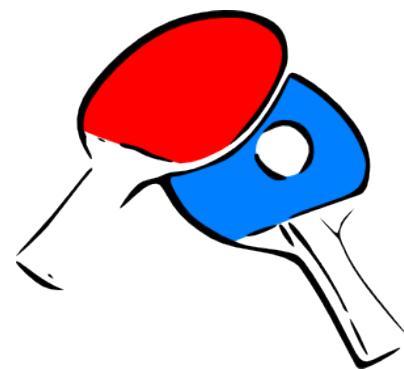
Slovenske igralko in igralci so na dosedanjih osmih turnirjih (sedem v Laškem, eden v Kranjski Gori) skupaj osvojili 26 kolajn, od tega 9 zlatih, 2 srebrni in 15 bronastih.

Prvi nastopi na letošnjem turnirju pa žal kažejo na slabše uvrstitve.

Jože Globokar

Sloveniji sta bronasto kolajno priigrali Andreja Dolinar in Mateja Pintar (desno).

Konec tekmovalne sezone

DESETI JUBILEJNI TURNIR ZA POKAL ZVEZE

V soboto, 14. maja 2011, je potekal deseti pokal Zveze paraplegikov v košarki na vozičkih v športni dvorani OŠ Loka Črnomelj.

Na začetku smo se pomerili združena ekipa DP Kranj-DP Novo mesto proti DP Celje, ki smo jo premagali z rezultatom 54:47. V drugi tekmi je ekipa DP Mercator LJ premagala DP Maribor z rezultatom 60:31. Nato je sledila tekma za tretje mesto med ekipam DP Celje in DP Maribor. Z rezultatom 54:42 so zmagali Celjani in osvojili tretje mesto. Potem je sledila tekma za prvo mesto med DP Mercator Ljubljana in združeno ekipo DP Kranj-DP Novo mesto.

Po napeti prvi četrtini 13:13 smo pošteno stisnili zobe in dali vse od sebe ter v drugi četrtini dobili malo prednosti pri izidu 15:18. V tretjini tekme so nam Ljubljanci takoj vrnili s 14:13, a smo kljub vsem naporom in vsem prekrškom v zadnji četrtini povedli 9:13. Končni izid je bil 51:57 za našo združeno ekipo DP Kranj-DP Novo mesto. Tekme so potekale pod budnim očesom sodnika Mitja Dečmana in Nedžada Budimilića.

Končni vrstni red;

1. mesto: **DP Dolenske, Bele krajine in Posavja, združeni z DP Gorenjske**
2. mesto: **Društvo paraplegikov Mercator Ljubljane**
3. mesto: **Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske**
4. mesto: **Društvo paraplegikov severne Štajerske**

Na sklepno podelitev je prišel tudi predsednik Zveze paraplegikov Dane Kastelic. Lepo nas je pozdravil in

Pokal Zveze je osvojila združena ekipa DP Novo mesto-DP Kranj.

povedal, kako so košarko igrali včasih, da je bilo ekip veliko več ter da si želi za naslednje leto še večje število igralcev oz. posledično več ekip. Skupaj z vodjo športa Gregorjem Gračnerjem sta nato razglasila rezultate in podelila pokale najboljšim.

Povemo naj, da se bo v prihodnje pokal Zveze preimenoval v Memorial Ivana Peršaka. Ivan je bil namreč dober igralec in kapetan prve košarkarske ekipe, kasneje pa tudi trener reprezentance, ki je uspešno nastopala doma in v tujini.

Po podelitvi smo se vsi odpravili proti Semiču, kjer je organizator, Zveza paraplegikov Slovenije, v Domu Zveze paraplegikov pripravila zaključni piknik s pijačo in jedajo.

Mirko Sintič

ČATEŠKE TOPLICE

Čatež je znano zdravilišče, balzam je za invalide, tu se zdravi staro in mlado, vsak, ki ta lepi kraj obiše, voda tukaj je zdravilna, hrana v restavraciji obilna, terapevti prve klase, kdor kaj da za zdravje in nase, sprehodi po parku so zeleni, z rožicami so posajeni.

V Čatež invalidi smo prišli, da bi se malo pozdravili, poškodbe stare okrepili, zdravje malo obnovili. O težavah se malo pomenili, kakšne težave vsak prenaša, kako in s čim se zdravi, to vsakodnevna je debata naša.

Čas nam tukaj hitro mine, zato se vsak po svoje trudi, če Matilda nas pozabi, srečni in pa tudi zdravi,

se drugo leto spet dobimo.

Čatež znano zdravilišče, tudi tuj turist rad obiše. Slovenija ponosna je na ta kraj, za turista pravi raj, na tem koncu res lepo je, zato kmalu spet nasvidenje.

STANE ERŽEN

Zadnje tekme v košarkarski regionalni ligi

KIK SANI TUDI PREHODNI POKAL

9. in 19. aprila so po končani sezoni 2010/2011 v Ljubljani potekale zadnje tekme v košarkarski regionalni ligi (NLB – WHELL). V športni dvorani OŠ v Kašlju so se ekipe najprej pomerile za uvrstitve od tretjega do osmega mesta, v športni dvorani v Stožicah pa v finalni tekmi za naslov prvaka. To je postala KIK Sana iz Sanskega Mosta, ki je hkrati osvojila še prehodni pokal. Druga je bila KKI Vrbas iz Banjaluke, tretja pa KIK Zmaj iz Gradačca. Pokale sta podelila predsednik združenja ABA Radovan Lorbek, ki vodi košarkarsko ligo NLB, in ljubljanski župan Zoran Jankovič.

TEKME ZA UVRSTITVE OD TRETJEGA DO OSMEGA MESTA

V športni dvorani OŠ Kašelj sta se na prvi tekmi za sedmo mesto pod koše najprej zapeljali ekipe DP Maribor in KIK Una Sana. Povedli so igralci iz Bihaća, ki so tudi v nadaljevanju prikazali boljšo igro. Mariborčane so premagali z rezultatom 73:59 (49:28).

Tekma za peto mesto med moštvo Castelvechio in KKI Zagreb je zmago prinesla italijanski ekipi. Na začetku tekme je bilo pri igralcih precej živčnosti in obe moštvi sta si nabrali kar veliko osebnih napak. Toda po precej izenačeni tekmi so se Italijani proti koncu četrtine odlepili in tekmo z izidom 73:58 (29:23) suvereno pripeljali do konca srečanja.

V tekmi za bronasto odličje sta se pomerili ekipe DP Mercator Ljubljana in KIK Zmaj. Začetek tekme je bil s košem Žgajnarja za Ljubljančane kar obetaven, nadaljevanje srečanja pa je pokazalo, da sta se pod koši srečali povsem enakovredni ekipe. V drugi četrtini so boljšo igro pokazali igralci iz Gradačca in polčas dobili z rezultatom 32:29. Tudi štiri osebne napake kapetana Gračnerja v nadaljevanju niso obetale nič dobrega. Toda Gračner je nadaljeval s polno močjo in s strelji od daleč veliko pripomogel, da je ekipa obdržala ravnovesje. V zadnji četrtini pa je bila boljša ekipa KIK Zmaj in z rezultatom 69:63 osvojila tretje mesto.

Ob razglasitvi izidov se je igralcem, sodnikom, še posebej pa tehničnemu delegatu Milanu Lukanu za pomoč pri izvedbi tekmovanja zahvalil vodja lige **Gregor Gračner**. Športnike je zatem pozdravil predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic**, nato pa podelil pokale. Poudaril je, da je regionalna liga v tem delu Evrope popestrila šport invalidov, zaželel pa, da bi število ekip mogoče še razširili. Tekme v malem finalu so sodili: Mitja Dečman (SLO), Krunoslav Pejić (HR) in Mursud Topić (BiH).

FINALNO SREČANJE

Pred polfinalnimi tekmami med Partizanom in Bu-

Že tretjič zapored je zmagala ekipa KIK Sana iz Sanskega Mosta

dučnostjo ter Olimpijo in Krko je bilo 19. aprila 2011 v športni dvorani v Stožicah na vrsti še zaključno tekmovanje. V finalni tekmi sta se za prvaka regionalne lige v sezoni 2010/2011 pomerili ekipe KIK Sana iz Sanskega Mosta in KKI Vrbas iz Banjaluke.

Vse je kazalo, da bodo favorizirani igralci iz Sanskega Mosta lovoriko brez težav osvojili, saj so v prvih treh četrtinah pokazali popolno premoč nad nasprotno ekipo (16:8, 34:21, 47:31). Toda v košarki je vse mogoče. V zadnji četrtini so se igralci iz Banjaluke razigrali in se nasprotniku približali le na točko razlike. Lahko rečemo, da je KIK Sana z rezultatom 57:56 na koncu slavila tudi s kančkom sreče. Ker je zmagala že tretjič zapored, je osvojila tudi prehodni pokal.

Suad Hodžić je ob odsotnosti KIK Sane prejel njen zmagovalni in prehodni pokal.

Finalno tekmo so korektno vodili sodniki Cristiano Penzo (I), Mitja Dečman (SLO), Dražen Štrok (HR) in tehnični delegat Milan Lukan (SLO).

Odličja in voziček so najboljšim podelili 21. aprila ob polčasu finalne tekme v NLB ligi. Pokal za najboljšega strelca lige je prejel Nedžad Budimilić (KKI Vrbas) 103 točke. Pokal je prejel tudi najboljši igralec lige. Po predlogih sodnikov in tehničnega delegata si ga je prislužil igralec in vodja lige Gregor Gračner (DP

Ob razglasitvi izidov in podelitvi pokalov je Damir Babajić dobil košarkarski voziček. Odličja sta podelila predsednik združenja ABA Radovan Lorbek, ki vodi košarkarsko ligo NLB, in ljubljanski župan Zoran Jankovič.

Mercator Ljubljana). Gračner ima tudi največ zaslug za dobro organiziran in uspešen potek tekmovanj. Košarkarski voziček – dragoceno darilo pokrovitelja Nove ljubljanske banke – je dobil Damir Babajić iz ekipe KIK Zmaj Gradačac.

Končne uvrstitve ekip v regionalni ligi za sezono 2010/2011: prvo mesto v regionalni ligi v sezoni 2010/2011 je osvojila ekipa KIK Sana, drugo KKI Vrbas, tretje KIK Zmaj, četrto DP Mercator Ljubljana, peto Castelvecchio, šesto KKI Zagreb, sedmo KIK Una, osmo pa DP Maribor.

Tekmo so korektno vodili sodniki Cristiano Penzo (I), Mitja Dečman (SLO), Dražen Štrok (HR), Mursud Pejić (BiH), in tehnični delegat Milan Lukan (SLO).

Tekme so v sezoni brez večjih zapletov vodili: Cristiano Penzo (I), Mitja Dečman (SLO), Damir Kunošić, Sinan Ferizović, Mursud Topić, Saša Lakić, Dino Duraković, Damir Kunošić – vsi (BIH), Dražen Štrok, Hrvoje Penčinger, Krunoslav Pejić – vsi (HR), delegat sodnikov Žarko Tomšič in tehnični delegat Milan Lukan (SLO).

Glavni pokrovitelj regionalne lige je bila Nova ljubljanska banka, medijski pa Kosarka.si – kjer je košarka doma!

Jože Globokar

Predstavitev v OŠ Blanca

PRIKAZ KOŠARKE NA VOZIČKIH NA OSNOVNI ŠOLI

V dogovoru s sosednjo regijo sta se ekipe DP jugozahodne Štajerske in DP Dolenjske konec marca srečali na meji med regijama v osnovni šoli Blanca. Po kratki predstavitvi društva in invalidskega športa sta ekipe DP Dolenjske ter DP JZ Štajerske prikazali zelo lepo tekmo v košarki na vozičkih, sodili in vodili pa so jo učenci OŠ Blanca.

Tekmo so si ogledali vsi učenci, učitelji in kuharji. Za dolenjsko ekipo je kot peti igralec igral šolar, ki se je izmenjeval na tri minute. Ob bučnem navijanju je presenetil naš igralec Primož, ko je padel iz vozička. Takrat je nastala smrtna tišina, ko pa se je pobral na voziček, je dobil močan aplavz. Končni izid je bil sicer v korist štajerske ekipe, ampak samo zato, ker smo mi igrali tako rekoč samo s štirimi igralci. Po končani tekmi so nas brezplačno pogostili v gostilni Pečnik v Brestanici.

Vsi zadovoljni na predstavitvi v OŠ Blanca

Mirko Sintič

Športne aktivnosti Društva paraplegikov Ljubljanske pokrajine

ŠPORTNE NOVIČKE

SPOMINSKO TEKMOVANJE TONETA POGAČNIKA

DP Ljubljanske pokrajine je 7. in 8. maja v športni dvorani OŠ v Kašlju pri Ljubljani pripravilo že 31. Pogačnikov memorial in 15. mednarodni turnir v košarki na vozičkih. Tokrat se je za zmagovalni pokal, ki ga je podelil župan MOL Zoran Jankovič, pomerilo pet ekip iz Avstrije, Češke, Italije, BiH in Slovenije.

Osvojila ga je ekipa Castalvecchio, druga je bila ekipa DP Mercator Ljubljana, tretja KKI Vrbas, četrta RSV Kärtner, peta pa Hobit. Organizator je tokratno košarkarsko srečanje posvetil dnevu Evrope in prazniku Ljubljane, Evropa Ljubljani – Ljubljana Evropi.

Castalvecchio (v modrih dresih) je zmagala s tesnim rezultatom 65:63.

V zadnji tekmi turnirja, ki je odločala o zmagovalcu, smo gledali finalno srečanje dveh povsem enakovrednih ekip. Kljub podpori glasnih domačih navijačev pa je več športne sreče imela ekipa Castalvecchio in zmagala s tesnim rezultatom 65:63.

Organizator je ob tradicionalnem košarkarskem dogodku izdal ličen bilten, v katerem so objavljeni pozdravni nagovori župana MOL Zorana Jankoviča, predsednika Zveze paraplegikov Slovenije Daneta Kastelica in predsednika DP Ljubljanske pokrajine Gregorja Gračnerja. V biltenu se predstavljajo tudi mesto gostitelj ter številni sponzorji in donatorji, ki so podprli to največjo košarkarsko srečanje v tem delu Evrope.

LJUBLJANČANI TRETJIČ ZAPORED DRŽAVNI PRVAKI

V športni dvorani v Slovenski Bistrici je 26. marca 2011 potekalo 20. državno prvenstvo v košarki na invalidskih vozičkih. Na sklepno tekmovanje so se po

odigranih rednih kolih uvrstile naslednje ekipe: DP Mercator Ljubljana, združena ekipa DP Kranj-DP Novo mesto, DP Celje in DP Maribor. Naslov državnih prvakov je že tretjič zapored osvojila ekipa DP Mercator Ljubljana, ki je v finalnem srečanju z rezultatom 63:43 premagala ekipo DP Kranj. V tekmi za tretje mesto sta se pomerili poraženi ekipi polfinalnih tekem – ekipa DP Celje in ekipa DP Maribor. Z rezultatom 61:53 je slavila ekipa DP Celje.

Naša ekipa je že tretjič zapored osvojila naslov državnih prvakov v košarki.

NAŠA EKIPA MERCATOR LJUBLJANA ČETRTRA

V športni dvorani OŠ v Kašlju pri Ljubljani je 9. marca 2011 potekal tako imenovani mali finale regionalne lige (NLB – WHELL) v košarki na invalidskih vozičkih. Po polfinalnih tekmah v Gradačcu se je zadnjih šest ekip pomerilo za uvrstitve od tretjega do osmega mesta. Naša ekipa se je potegovala za bronasto odličje, toda nasprotna ekipa KIK Zmaj iz Gradačca je bila v končnici boljše in z rezultatom 69:63 zaslužno osvojila kolajno. No, tudi četrto mesto ni slabo.

Ekipa KIK Zmaj (v modrih dresih) je bila boljše.

VSESLOVENSKI KEGLJAŠKI TURNIR

Na letošnjem tradicionalnem, XIII. kegljaškem turnirju, ki ga je društvo pripravilo 16. aprila, se je za pokal Občine Domžale potegovalo pet kegljačev in 43 kegljačev

iz vseh devetih pokrajinskih društev ZPS. Kegljačice in kegljači so po skupinah tekmovali tako v ekipni kot v posamični konkurenci, s tem da je imel organizator na tekmovanju dve ekipi. Tekmovanje je brez zapletov potekalo na sodobnem, šeststeznem kegljišču, kljub temu pa je trajalo več kot sedem ur. Tekmovalci so namreč imeli na voljo kar 120 metov – 60 na polno in 60 na čiščenje.

Aleš Povše (CE), Senka Ivanišević (LJ) in Miran Jernejšek (MB), so prevzeli pokale za ekipne uvrstitve.

Prvo mesto je osvojila prva ekipa DP ljubljanske pokrajine (1684), drugo ekipa DP jugozahodne Štajerske (1634), tretje pa ekipa DP severne Štajerske (1604). Pri moških je bil prvi Tone Kanc – NM (484), drugi Miran Jernejšek – MB (441), tretji pa Roman Hrženjak – CE (339).

V konkurenci kegljačic je največ kegljev podrla Senka Ivanišević (460), drugo mesto je osvojila Cvetka Štirn (449) – obe iz društva organizatorjev –, tretje pa Marta Janežič – MS (362). Pri tem je treba poudariti, da sta naši kegljačici dosegli drugi oziroma tretji rezultat med vso konkurenco.

Tekmovanje med veterani in tetraplegiki so organizatorji združili v eno skupino. Prvo mesto je osvojil Aleš Povše – CE (430), drugi je bil Hasan Čaušević – LJ (411), tretji pa Ludvik Škraban – MS (410).

Ob razglasitvi rezultatov so pokale podelili župan Občine Domžale **Toni Dragar**, svetnica **Vera Vojska**, direktor Zavoda za šport Domžale **Janez Zupančič** in predsednik društva **Gregor Gračner**. Tudi tokrat so bile vse organizacijske niti v rokah naše odlične kegljačice Cvetke Štirn, ki ima tudi večino zaslug, da ta športni kegljaški dogodek denarno podpirajo številni pokrovitelji in donatorji.

JAKIČ, LUKEŽIČ, LISAC – SREBRNI

Naš najboljši smučar Gal Jakič je na severnoameriškem tekmovanju v NorAm v slalomu dosegel svoj največji

Gal Jakič je dosegel svoj največji uspeh.

uspeh. V močni konkurenci je osvojil več kot odlično drugo mesto. Po prvi vožnji je bil s štartno številko 18 tretji, nato pa mu je v drugem teku uspela vožnje brez napak in mu prinesla ta izvrstni rezultat.

Srebrni kolajni sta na namiznoteniškem prvenstvu Hungary Open 2011 na Madžarskem v ekipnem tekmovanju osvojila tudi naša igralca Bojan Lukežič in Ivan Lisac.

Naša najboljša igralca Bojan Lukežič in Jani Lisac

V NASLEDNJI SEZONI V DRUGI LIGI

Naši igralci namiznega tenisa – Bojan Lukežič, Jani Lisac, Zdenko Horgas in Sašo Šuligoj, ki tekmujejo v ljubljanski rekreacijski ligi – so nadvse uspešno končali tekmovalno sezono 2010/2011. Ekipa je v tretji ligi osvojila drugo mesto in si s tem v naslednji sezoni zagotovila nastopanje v drugi ljubljanski rekreacijski ligi. Uvrstitev v drugo rekreacijsko ligo je velik uspeh naše ekipe, saj v njej nastopajo izključno igralci invalidi. Na področju ljubljanske občine tekmuje pet rekreativnih namiznoteniških lig in med temi petimi so se naši igralci uvrstili v drugo ligo. To je največji uspeh naših igralcev v dolgoletnem igranju namiznega tenisa v ljubljanskih rekreativnih ligah.

BRAJKOVIČ NA EP V BILJARDU

Naš član Matej Brajkovič, edini igralec biljarda med paraplegiki in tetraplegiki, ki tekmuje na mednarodnih tekmovaljih, je v aprilu v Brandenburgju v Nemčiji tekmoval na evropskem prvenstvu v igranju

Zelo profesionalne mize našemu tekmovalcu niso ustrezale.

biljarda. Matej ima že pet bronastih kolajn s tovrstnih tekmovanj, vendar na tokratnem prvenstvu ni posegel po višjih rezultatih, čeprav tako blizu zmage ni bil še nikoli. Dvakrat se je pomeril z večkratnim finskim svetovnim prvakom in obkrat se mu je nasmihala zmaga. Toda pomanjkanje treninga, izredno majhne

luknje in zelo profesionalne mize, ki jih naš igralec ni vaju, so naredili svoje.

ALEŠ SEČNIK ODPLAVAL SVETOVNI REKORD

V prestolnici Slovaške je od 20. do 22. maja 2011 potekalo mednarodno tekmovanje v plavanju v dolgih bazenih. Slovenske barve so pod vodstvom trenerja Aleša Kuharja in Dolores Žičkar zastopali Aleš Sečnik, Darko Đurić ter Alen Kobilica.

Član našega društva Aleš Sečnik je na 50 metrov delfin popravil svetovni rekord in (v nastopu na 50 metrov prosto) zaostal za eno sekundo za paraolimpijsko normo. Na 100 metrov prosto pa je svoj rezultat popravil za osem sekund in tako je že bližje paraolimpijski normi v svoji skupini. Tudi v 50 metrov hrbtno je blestel, saj je dosegel osebni rekord.

Jože Globokar

Športne igre invalidov Mestne občine Maribor (MOM)

ŠPORTNO SODELOVANJE INVALIDSKIH ORGANIZACIJ

V petek, 27. 5. 2011, so v Ledeni dvorani in dvorani Tabor v Mariboru potekale različne športne igre invalidskih organizacij v Mestni občini Maribor v organizaciji Sveta invalidov MOM.

Tekmovalo se je v različnih športih panogah, na primer kegljanje na šeststезnem kegljišču, ruskem kegljišču, v malem nogometu, šahu, pikadu, metanju na koš in košarki na vozičkih.

Društvo paraplegikov severne Štajerske je nastopalo v kegljanju, šahu, metanju prostih metov na koš in košarki na vozičkih. Sodelovalo je 28 članov in njihovih spremljevalcev. Najuspešnejši sta bili obe ekipi v košarki na vozičkih.

Po končanem tekmovanju je predsednik Sveta invalidov MOM g. Aleš Škof razglasil rezultate v vseh disciplinah. Podžupan pa je za dosežene rezultate udeležencem podelil pokale.

Ivan Regoršek

V vneti igri tudi padci z vozička niso redkost (na sliki Matej Malij).

Šahovski turnir v spomin Jožetu Radeju

XVI. RADEJEV MEMORIAL

V prostorih našega Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja smo 25. maja 2011 pripravili že šestnajsti šahovski turnir v spomin Jožetu Radeju. Jože je bil naš prvi predsednik, hkrati pa velik ljubitelj in igralec kraljevske igre na črno-belih poljih. Zato je povsem razumljivo, da smo tradicionalno šahovsko tekmovanje posvetili njemu v spomin.

Na tokratnem turnirju se je pomerilo 20 šahistov iz DP Celje, DP Maribor, DP Koper, DP Ljubljana in DP Novo mesto. Med tekmovalci sta bili tudi dve šahistki. Dodamo naj, da je na vseh dosedanjih turnirjih tekmovala Radejeva soproga in naša članica Anica, velikokrat pa tudi njuna hčerka Alenka. Nekajkrat je na turnirjih zmagala tudi odlična šahistka in Radejeva nečakinja Mojca Grilc.

Po dobrodošlici našega vodje športa **Mirka Sintiča** je arbiter **Ludvik Cvirn** pred začetkom vse tekmovalce seznanil s pravili tekmovanja, nato pa so šahisti v posamični konkurenci odigrali sedem kol po švicarskem sistemu. Igralci so za posamične »partije« imeli za razmišljanje in poteze na voljo deset minut, težje gibalno ovirani tetraplegiki pa dvanajst. Igrali so po pravilih FIDE – dodatek za pospešeni hitropotezni turnir.

Po končanem tekmovanju je vsem udeležencem spominskega turnirja za osvojena mesta čestital predsednik društva Jože Okoren ter jim podelil praktične nagrade. Najboljši trije pa so od vodje športa, sodnika in predsednika društva prejeli tudi lične kolajne.

REZULTATI

Prvo mesto je osvojil najboljši šahist med paraplegiki in tetraplegiki **Edo Planinc** (7) iz DP ljubljanske pokrajine, drugi je bil **Marjan Gorjup** (6) Prizma, tretji pa mladi šahist DP **Jakob Škantelj** (5) iz DP ljubljanske pokrajine.

Franci Škrbina

Začetek šahovskega turnirja

Zmagovalci: z leve Jakob Škantelj – tretje mesto, na sredini zmagovalec Edo Planinc, z desne pa drugouvrščeni Marjan Gorjup

Na fotografiji je Jože Radej po katerem se imenuje memorial

Finalni 4. krog lige strelcev ZPS v Murški Soboti

DOMAČINI EKIPNO PRVI

Kot vsako leto je tudi letos v marcu potekala zaključna liga strelcev v Murški Soboti, med katerimi se lahko domačini, društvo Prekmurja in Prlekije, pohvalijo z ekipnim prvim mestom.

Tokratne lige se je udeležilo 17 paraplegikov in osem tetraplegikov, med katerimi je bila le ena članica.

Med posamezniki so briljirali Slavko Dunaj (SH2), Srečko Petkovšek (SH1) in Veselka Pevec. Vsak izmed strelcev je po svojih najboljših močeh prispeval k rezultatom, ki so sledili.

Doseženi rezultati:

EKIPNO:

1. mesto DP PREKMURJA IN PRLEKIJE 1101 krog
2. mesto DP SEVERNE ŠTAJERSKE 1046 krogov
3. mesto DP ISTRE IN KRASA 1024 krogov

ČLANI POSAMIČNO SH1:

1. mesto SREČKO PETKOVŠEK KP 371 krogov
2. mesto FRANC JOŽEF MS 364 krogov
3. mesto FRANC PINTER MB 362 krogov
9. mesto FRANC BOROVIJAK MS 326 krogov
10. mesto MATIJA MERKLIN MS 325 krogov

ČLANI POSAMIČNO SH2:

1. mesto SLAVKO DUNAJ MS 370 krogov
2. mesto LEON JURKOVIČ MS 367 krogov
3. mesto FRANC BAUM MS 353 krogov
6. mesto LADISLAV KEPE MS 328 krogov

ČLANICE POSAMIČNO SH2:

1. mesto VESELKA PEVEC LJ 363 krogov

ČLANI POSAMEZNO – PIŠTOLA:

1. mesto MIRKO SINTIČ NM 156 krogov
2. mesto FRANC BOROVIJAK MS 138 krogov
3. mesto ZDENKO LILEK MB 133 krogov
4. mesto FRANC JOŽEF MS 118 krogov
7. mesto MATIJA MERKLIN MS 71 krogov

V desetletni športni aktivnosti so strelci Prekmurja in Prlekije prednjačili po rezultatih, zato so se končnice izvajale prav na naših tleh. Želja referenta kegljanja pri ZPS Zlatka Bernaška in nas vseh je, da se ta tradicija nadaljuje tudi v prihodnosti strelskega športa.

Zlatko Bernašek je že od leta 2001 na ZPS uspešno vodil streljanje in kegljanje kot zelo priljubljeni športni panogi med paraplegiki. Tokrat je vse navzoče nagovoril in pohvalil njihove dolgoletne dosežke, še

Ekipna zmaga: 1. mesto DP Prekmurja in Prlekije, 2. mesto DP severne Štajerske, 3. mesto DP Istre in Krasa

posebej Franca Pinterja - Anča kot dvakratnega podprvaka paraolimpijskih iger, člana DP severne Štajerske.

Zahvalil se je za uspešno dolgoletno sodelovanje, ki ga izpolnjevalo in mu bilo vsa ta leta v veliko veselje. Naznanil je, da se od del in nalog športnega referenta s področij kegljanja in streljanja še letos poslavlja, saj je, kot pravi, prišel čas, da delo nadaljujejo mlajši z enakim navdušenjem, kot ga je imel sam ob svojih začetkih.

Posamična zmaga: 1. Slavko Dunaj, DP PP, 2. Leon Jurkovič, DP PP, 3. Franc Baum, DP PP

Za svojega naslednika je predlagal Franca Pinterja - Anča, za katerega verjame, da bo njegovo delo uspešno nadaljeval in nadgrajeval.

Anita Trebše

Likovna kolonija v Semiču 2011

USTVARJALNA KOLONIJA V BELOKRANJSKI DEŽELI

Spet je leto naokoli in spet smo se zbrali na že tradicionalni koloniji v Semiču. Lani nas je v prelepi belokranjski deželi pozdravil dež, letos pa nam je svojo roko podalo prijetno majsko vreme in prijazni sončni žarki. Pozdravili so nas tudi topli pozdravi in objemi drugih udeležencev. Vsi smo bili veseli, da smo se spet zbrali skupaj, in se že vnaprej veselili naših slikarskih dogodivščin, učenja pod vodstvom mentorja in druženja v prijetni družbi z drugimi člani kolonije.

Čeprav je bila to zame že druga slikarska kolonija v Semiču, se je nisem udeležila kot slikarka, ampak kot asistentka. Ker pa sem tudi sama v srednji šoli, ko je bil še čas za ustvarjanje, malo risala in mi lepota barv ni tuja, sem s seboj tudi letos vzela svinčnik in risarski blok.

Po prihodu smo se namestili po sobah in si uredili bivalni prostor, v katerem smo imeli namen preživeti šest dni. Za polne želodčke so skrbele kuharice, ki so nas s domačimi dobrotami vsak dan razveseljevale. Zaradi dobre kuhe je marsikdo šel domov težji, kot je prišel.

Nad Dergančevo domačijo so uredili krožno betonsko pot. Toda ta ni najprimernejša za invalide, saj je že sama klančina, ki dostopa do nje, prestrma za marsikatero invalida. Tudi sama sem se sprehodila po njej in kaj kmalu ugotovila, da je pot prestrma. Če bi bila sama na vozičku, se ne bi upala sama spustiti po klancu navzdol. Da so moje ugotovitve pravilne, so potrdili pogovori z drugimi paraplegiki.

Slikar Franc Ekart se je poglobil v slikanje narave.

rahlo obarvani, kar vabijo, da se podaš na sprehod in v njihovi bližini poiščeš uteho miru. Prijeten lesen vinski hram pa te vabi, da tople večere preživiš s pogledom na trte in hišice, ki so pod njo.

Pod vodstvom mentorja Rassa Causeviga so zagreti slikarji začeli ustvarjati slikovita likovna dela. Tako so vestno in skrbno nastajale pestre slike. Čopiči so pridno opravljali svoje delo, oljne barve, pisane krede in akvareli so pričarali različne motive, podobe, ki so na platnu oživele. Nekateri so ustvarjali v dnevnem prostoru, drugi so svoj prostor za slikanje poiskali pod vrtno uto. Ker je bilo vreme izredno lepo in toplo, je bilo slikarjev, ki so slikali zunaj, kar precej.

Naj omenim nekatere člane, ki so pridno ustvarjali: Branko je s pisanimi kredami ustvarjal čudovite podobe. S svojim znanjem o portretih je pomagal tudi Damjanu, ki je pridno ustvarjal vse dni. Ljudmila nas je čez dan razveseljevala z neustavljivo voljo po delu, saj so pod njenimi rokam neutrudljivo nastajali novi in novi motivi, zvečer pa je namesto čopiča vzela v roke kitaro in skupaj z Miranom sta naju vodila, da smo zapeli domačo pesem in popestrili vzdušje v domačiji. Željko je mentorja kar okupiral, saj je rekel, da se je resno lotil slikanja, in tako je pridno sledil mentorjevim

Ustvarjalne slikarke pri svojem delu

Naša skupna ugotovitev je bila, da bi pot morala biti speljana vijugasto. Saj sama ideja ni slaba. Mogočen oreh, ki raste pri vrhu travnika, nasad mladih trt in češnja, katere plodovi so bili ob našem prihodu že

navodilom ter neutrudno slikal. Bolj se je delavnica bližala koncu, večjo voljo je imela Tina do slikanja, tako so nastale nove umetniže. Dragica pa se je malce hudovala nad svojimi češnjami, ki kljub njenemu trudu nikakor niso hotele postati takšne, kakršne si je zamislila.

Na Miranovo prigovarjanju sem na njegovo platno nanela barve. Pri tem delu sem neizmerno uživala, čopič s pisanimi barvami je kar zaplesal po platnu in mene je prevzelo veselje.

V četrtek zvečer smo se zbrali v dnevni sobi pred televizorjem in navdušeno navijali za našo Majo Keuc na polfinalu tekmovanja za pesem Evrovizije. Simpatična Maja nas ni pustila na cedilu, saj je šla naprej v finale. Vsi navdušeni, da nam je Slovincem končno uspelo, smo šli vsi zadovoljni spat. V petek je bila razstava slikarskih del 16 slikarjev v kulturnem domu Semič. Slike na stenah so izžarevale neverjetno voljo in energijo slikarjev, ki so vanje vložili ves svoj trud ter so pričale o njihovem trdem delu.

Sklepni govor je imel Benjamin Žnidaršič, ki je polnopravni član mednarodnega združenja slikarjev, ki rišejo z usti ali nogami. Beno je o vsakem članu, ki je razstavljal slike, iz srca povedal nekaj lepih besed. Pohvalil je člane in njihov trud, ki ga vlagajo v svoja dela, seveda pa ni pozabil omeniti tudi mentorja Rassa Causeviga, ki že več let budno spremlja in usmerja navdušene slikarje na njihovi poti ustvarjanja. Sam pravi, da je vesel zaradi vidnega napredka članov.

V soboto dopoldne pa smo spakirali stvari in se polni slikarskih vtisov in novega znanja ter novega elana vrnili domov. Mene pa je mentor pospremil z besedami, da naj kar ustvarjam.

Veronika Mlinar

Slikarska razstava Borisa Štera

12. SAMOSTOJNA RAZSTAVA NAŠEGA SLIKARJA

V hotelu Lek v Kranjski Gori je 8. aprila naš slikar in vodja kulturnih dejavnosti pri Zvezi paraplegikov Slovenije Boris Šter odprl svojo dvanajsto samostojno razstavo.

V obnovljeni hotel prihajajo gostje predvsem zaradi kongresnega turizma in igralništva, velikokrat pa gostujejo tudi športniki in športne reprezentance. Tako si bodo razstavo ogledali tudi številni gostje iz tujine.

Na razstavi Šter razstavlja sedemnajst najnovejših del, ki so v zadnjem času nastala predvsem na likovnih delavnicah in kolonijah, ki jih prirejamo v okviru Likovne sekci-

je pri ZPS. Slika z brezami je nastala le nekaj dni pred razstavo na likovni delavnici v Novem mestu. Povemo naj, da je Boris Šter eden uspešnejših likovnikov med paraplegiki, saj je za svoja dela prejel že kar nekaj priznanj.

Razstava je bila odprta dva meseca, žal pa je bil dostop za invalide na vozičkih nekoliko otežen.

Jože Globokar

Slika Breze, novejšo delo Borisa Štera

Likovna delavnica

SLIKARJI USTVARJALI V NOVEM MESTU

Skoraj 15 slikark in slikarjev Zveze paraplegikov Slovenije je 4. aprila 2011 svoja dela ustvarjalo v prostorih DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Med njimi so bili seveda tudi umetniki, člani Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami. Lep spomladanski dan pa je omogočal, da so naši likovni umetniki navdih za nova dela našli tudi v lepi okolici doma. Slikarke in slikarji so se pod mentorskim vodstvom Rassa Causeviga izpopolnjevali v različnih tehnikah – olju na platnu, akrilu, risbi, akvarelu in grafiki.

Praktični preizkus slikanja s čopičem v ustih (foto: Anja Kramar)

Likovne umetnike in njihovo ustvarjanje so obiskali tudi učenci 5. razreda OŠ Drska in OŠ Šmihel pri Novem mestu. Od slikarja do slikarja jih je vodila Bernarda Zorko in vsakega posebej predstavila. Učenci in učenke so tudi praktično poskusili, kako je slikati, če slikarski čopič držiš z usti namesto z rokami. Pripomnimo naj, da jim je šlo kar dobro od »ust«. Kulturno dogajanje v Novem mestu je posnela tudi lokalna TV VAŠ KANAL, naše umetnike pa je nagovoril in pozdravil tudi predsednik DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja Jože Okoren.

Slikarsko delavnico so spremljali in slikarjem pri delu pomagali študentki fakultete za socialno delo Anja Kramar in Špela Godnič ter prostovoljec Dejan Perkič.

Jože Globokar

Slikarska delavnica na Tolminskem

LEP SLIKARSKI DAN V GABRJAH

Slikarke in slikarji Zveze paraplegikov Slovenije so tretjo likovno delavnico v letošnjem letu pripravili v Gabrjah pri Tolminu. Tokrat se je 30. aprila v prelepi soški dolini zbralo nekaj manj slikarjev. Za okrnjeno udeležbo je bila verjetno kriva tudi vremenska napoved, ki je za zadnji aprilski dan napovedovala deževno in hladno vreme. Toda bilo je vse prej kot to. Lep, topel in sončen dan je omogočal, da so slikarji lahko na prostem v idilični naravi ustvarjali svoja dela.

Tokratnemu mentorju Jožetu Potokarju se je pridružil tudi naš stalni mentor Raso Causevig. Pred začetkom delavnice sta slikarjem dala krajše napotke, jih opozorila na prepogoste napake in svetovala, kako nastaja kvalitetna slika – od mešanja barv do nanašanja barvnih plasti na platno. Tokrat so namreč slikali v oljni tehniki. Slikarji so prinesli na ogled tudi še nedokončana dela, ki sta jih mentorja pregledala in dala svoje pripombe.

Nasvet mentorja Jožeta Potokarja

Na delavnici so nastajala tudi nova dela. Delo slikarjev sta mentorja ves čas spremljala, in ker je bilo udeležencev delavnice nekoliko manj, so lahko dobili vrsto pomembnih napotkov. Tudi tega, da mora biti slikar samozavesten in včasih s slikarskim čopičem narediti odločno potezo. Sicer pa lahko rečemo, da so naši slikarji že dosegli visoko raven slikanja.

Pred odhodom smo v večernih urah prižgali še kres in tako praznovali 1. maj, praznik dela. Za dobro počutje in gostoljubje vseh udeležencev delavnice je poskrbela Klavdijeva družina in res je bilo lepo.

Jože Globokar

V spomin

SLOVO Z ŽALNO SEJO

25. marca 2011 smo se v prostorih zdravilišča Bioterme v Moravcih z žalno sejo poslovili od našega dolgoletnega prvega in častnega predsednika Ivana Peršaka.

»Z Ivanom sta nam bila odmerjena pomembna čas in prostor pod soncem, ki smo ga skupaj užili. Kakor je tukaj razhajanje boleče, naj bo snidenje nad zvezdami v objemu sreče.«

Nekako v tem duhu smo se od ustanovitelja slovenskih paraplegikov in tetraplegikov poslovili člani upravnega odbora, nekdanji sodelavci, še živeči ustanovni člani, predstavniki društev paraplegikov in nacionalnih reprezentativnih invalidskih organizacij, člani strokovnih institucij, Vlade Republike Slovenije pa tudi predstavniki javnega družbenega življenja.

Spomin na Ivana so obudili dr. Luj Šprohar, predsednik Sveta Vlade RS za invalide, Boris Šušteršič, predsednik NSIOS, Jože Globokar, ustanovni član, in Dane Kastelic, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije.

Na pokopališču v Mali Nedelji so se zbrali številni paraplegiki in tetraplegiki iz vseh pokrajinskih društev. Prišli so številni prijatelji ter sodelavci in še zadnjikrat izkazali čast in spoštovanje človeku, ki je tako pomembno zaznamoval življenje slovenskih paraplegikov in tetraplegikov. V imenu Zveze, sodelavcev in prijateljev se je z izbranimi besedami poslovil predsednik Zveze Dane Kastelic, v imenu URI-SOČA pa Daniel Globokar, dr. med.

Jože Globokar

Z žalno sejo smo se poslovili od našega prvega in častnega predsednika Ivana Peršaka.

NAŠI UMRLI ČLANI

Ivan PERŠAK,
član DP Prekmurja in Prlekije,
rojen 11. 12. 1934

Franja KOCBEK,
članica DP severne Štajerske,
rojena 29. 3. 1922

Antonio GERMAN,
član DP Istre in Krasa,
rojen 21. 9. 1930

Marijan MARCIUŠ,
član DP severne Štajerske,
rojen 27. 6. 1960

Rok SUHADOLNIK,
član DP jugozahodne Štajerske,
rojen 28. 8. 1939

ZAHVALE

Zahvaljujem se Zvezi paraplegikov Slovenije in Studiu Moderna za prispevane donacije ob nakupu invalidskega dvigala.

Mojca Tomažin

Zvezi paraplegikov Slovenije se zahvaljujem za dano denarno pomoč, zaradi katere sem si lažje preuredil in prilagodil bivalne prostore.

Drago Sever

Zvezi paraplegikov Slovenije in Društvu paraplegikov Prekmurja in Prlekije se iskreno zahvaljujem za dodeljeno pomoč za sofinanciranje ob adaptaciji strehe na hiši.

Anton Simonič

Zvezi paraplegikov Slovenije se zahvaljujem za nakup novega televizijskega sprejemnika.

Elica in Vlado Krivec

Zvezi paraplegikov Slovenije se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč pri nakupu baterije.

Joško Barba

Iskreno se zahvaljujem Zvezi paraplegikov Slovenije in Studiu Moderna za dana denarna sredstva, ki so mi omogočila odplačilo dolga za dvizno ploščad. Iskrena hvala tudi osebam, ki so se spomnile name, da sem dobila sredstva.

Vsem skupaj veliko delovnih uspehov.

Marija Kerec

Društvu paraplegikov jugozahodne Štajerske se najlepše zahvaljujem za pomoč pri nabavi električnega vozička. Zahvala tudi g. Franji in g. Dominiku za prevoz in spremstvo v Ljubljano.

Sonja Verbnik

OGLASI

Prodamo avto Opel Corsa, star šest let, predelan za invalide. Avto ima avtomatski menjalnik in omogočeno uporabo zavore in plina na volanu. Avto je bil kupljen pri Oplu kot novo vozilo. Homologacija je bila narejena v Ljubljani. Povezava do oglasa http://www.avto.net/_AVTO/ad.asp?ID=4732644&show=1

Za dodatne informacije me lahko pokličete na telefon 041-511-106 **Branka Gojak Vilhar**

Prodajam Hyundai-H-1 (kombi z rampo) za prevoz invalidne osebe. Kombi je letnik 2000, rjave barve, 153740 km, moč motorja je 59 kw/80 km, tehnični pregled: 07/2011. Kombi ima klimo in servo volan. Cena: 3.900 €. Ogled avtomobila je možen tudi na internetni strani [avto.net](http://www.avto.net) ali po dogovoru na domu.

Vse informacije na 041/689-113, **Ladislav Kepe**

ŠALE IN SMEŠNICE

BOLEČA NOGA

"Katera noga praviš, da te boli, sinko?" je mama stonoga vprašala svojega sina.

"Ne vem, saj znam šteti šele do deset!"

LAŽNIVEC

"Doktor, vsi pravijo, da sem lažnivec!"

"Tega vam pa ne verjamem!"

LETALO

Prijatelji se pogovarjajo:

"Mislím, da me žena vara s krojačem. Pod posteljo sem našel krojaški meter."

"Tudi moja me vara, in to s pleskarjem. Pod posteljo sem našel čopič," je rekel drugi.

"Joj, kakšna je potem šele moja!" je vzkliknil tretji. "Vara me z letalom! V postelji sem namreč našel pilota."

NJEN JELEN

Po dolgotrajnem pregovarjanju je lovec končno popustil in dovolil ženi, da ga je spremljala pri lovu. Ko sta prišla v gozd, je ženi razložil, kako napolni puško in kako ustrelí. Pojasnil ji je tudi, da mora takoj, ko zadene žival, steči k plenu, kajti lovci radi nagajajo eden drugemu in si hočejo prilastiti plen. Postavila sta se na prežo in že po nekaj minutah je lovec zaslišal, kako je njegova žena ustrelila in stekla proti plenu. Šel je za njo, da bi videl, ali je storila tako, kot ji je naročil, in že v daljavi zagledal ženo, ki se je pregovarjala z neznancem. Ko je prišel bliže, je zaslišal, kako je neznanec rekel: "No, prav, pregovorili ste me! To je vaš jelen! Toda dovolite mi, da z njega vsaj snamem sedlo!"

KVIZ ZA RAZVEDRILLO

	1	3	5	2	6	7	6	8	1	9	4	3	1	9		
10	11	12	17	1	9	13	14	6	1	3	8	3	10	5	17	12
15	14	11	3	17	12	11	3	4	9	16	3	6	14	2	9	

Pri vsaki številki so navedeni trije odgovori. Odločite se za pravilni odgovor in s črko, ki je pri njem, povsod v liku nadomestite tisto številko. Vse črke v liku, brane vodoravno, dajo slovenski pregovor.

1. Kateri je najvišji slap?

- N - Boka
- C - Rinka
- D - Peričnik

2. Zmagovalka EME 2011 je:

- A - Nina Pušlar
- L - Maja Keuc
- V - April

3. Katera žival ni opica?

- Č - gibbon
- H - pavijan
- E - dingo

4. Džingiskan je bil vodja:

- F - Hunov
- E - Tatarov
- B - Mongolov

5. Katere črke ni v italijanski abecedi?

- G - H
- O - Q
- P - K

6. Najstarejši grad je:

- K - Ljubljanski
- Z - Otočec
- J - Blejski

7. Katera tribarvna državna zastava ima vertikalne črte?

- U - Irske
- P - Luksemburga
- R - Madžarske

8. Kaj je okarina?

- I - del očesa
- V - glinasta piščal
- J - puščava v Afriki

9. Koliko knjig vsebuje Sveto pismo?

- L - 2
- N - 46
- O - 73

10. Kje je v mavrici zelena barva?

- Š - med rumeno in modro
- Ž - med modro in vijoličasto
- C - med oranžno in modro

11. Kje je glavna prednica?

- B - v pevskem zboru
- D - v javni hiši
- T - v samostanu

12. Avtor glasbe za popevko: No one na Evrosongu je:

- M - Patrik Greblo
- I - Matjaž Vlašič
- U - Rok Golob

13. Kaj je flos?

- A - kemijski element
- T - zdravilna rastlina
- S - prevozno sredstvo

14. Lastnik dvorca na Visokem pri Škofji Loki je bil:

- A - Ivan Tavčar
- Š - Janko Kersnik
- V - Josip Jurčič

15. Miklovo Zalo je napisal:

- F - Josip Vandot
- K - Jakob Sket
- O - Matija Valjavec

16. Koliko meri košarkarsko igrišče?

- Ž - 28 x 15 m
- P - 40 x 20 m
- E - 24 x 8 m

17. Katera rastlina je strupena?

- R - oleander
- H - bela omela
- L - mirta

Rešitev kviza iz 124 številke:

LJUBEZEN JE Z MEDOM NAMAZAN KRIŽ, MED SE POLIŽE, KRIŽ OSTANE.

Albin Rožman

**Članoma Barbari in Davidu Slačku
čestitamo ob veselem dogodku,
novemu družinskemu članu Žigi pa
srečno in brezskrbno otroštvo.**

Zveza paraplegikov Slovenije

Mnogo sreč živi v človeku –
vsaka je življenja dar.
A v vsem zgodovinskem veku
večje ne uzreš nikdar,
kot je sreča materina in očetova
tik po rojstvu hčerke, sina.
Naj nikdar ne mine sreča –
naj z ljubeznijo se veča!
Vam s sinkom naj cveti,
nikdar naj ne izzveni!

**Damjan Peklar, član Društva
paraplegikov severne Štajerske,
je postal prvi inštruktor potapljanja
s poškodbo hrbtenjače v zgodovini
CMAS-a. Med potapljači s
poškodbo hrbtenjače je prvi na
svetu, ki je dobil kategorijo CMAS
M-1.**

Damjan, iskrene čestitke!

Zveza paraplegikov Slovenije

*Damjan Peklar s predsednikom CMAS-a Achille Ferrero
Foto: IAHD Adriatic*